

Programmabegroting 2020

Leeswijzer	3
Programmaplan.....	4
Bestuur en ondersteuning	5
Veiligheid	13
Beheer openbare ruimte	20
Economie.....	27
Samenleving	32
Milieu	41
Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling	51
Algemene dekkingsmiddelen	57
Overhead.....	61
Vennootschapsbelasting	62
Onvoorzien	63
Paragrafen	64
Lokale heffingen	65
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	74
Onderhoud kapitaalgoederen.....	83
Financiering	88
Bedrijfsvoering	93
Verbonden partijen	95
Grondbeleid	106
Financiën.....	110
Overzicht van baten en lasten.....	111
Overzicht van baten en lasten per taakveld	117
Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting	119
Meerjarenraming en toelichting.....	129

Leeswijzer

De begroting bestaat uit het programmaplan, de paragrafen en de financiële begroting.

Het programmaplan

In het programmaplan wordt voor ieder programma (samenhangend geheel van activiteiten) beschreven wat we willen bereiken, wat wordt beoogd en wat daarvoor wordt gedaan.

Per programma zijn de verschillen van de budgetten tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 geanalyseerd.

Onder het kopje 'Met wie hebben we samengewerkt' worden de gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen genoemd met wie we in 2020 samenwerken.

De paragrafen

In afzonderlijke paragrafen worden de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.

De financiële begroting

Dit onderdeel bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de toelichting, de uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting en het overzicht met de geraamde baten en lasten per taakveld.

De bedragen in de begroting zijn meestal weergegeven per € 1.000.

Programmaplan

Bestuur en ondersteuning

Portefeuillehouder: E. van Zuijlen

Inleiding

De gemeenteraad en het college zorgen voor het democratisch bestuur van de gemeente. Het gemeentebestuur ziet het als een uitdaging om met inwoners, bedrijven, verenigingen, maatschappelijke organisaties en allerlei groeperingen in Enkhuizen kansen te zien en te benutten én om ontwikkelingen die op ons afkomen zo goed mogelijk te faciliteren.

We streven naar een hoge kwaliteit binnen de organisatie en leveren instrumenten aan voor de voorbereiding van een juiste besluitvorming. Risico's worden geanalyseerd en zo nodig afgedekt.

In het voorjaar van 2019 is toegewerkt naar een vernieuwde dienstverleningsovereenkomst (DVO). Een DVO die door elke gemeente binnen de SED wordt aangegaan met de GR SED. Het herijken/actualiseren is onder andere nodig door toegenomen digitalisering en veranderende wensen van onze burgers en ook door ontwikkelingen/voortgang in de plannen tijdens het jaar. Jaarlijks wordt een DVO opgesteld om op die manier transparant te zijn in datgene wat gevraagd én geleverd wordt.

Ontwikkelingen

Communicatie

We vertalen gemeentelijk beleid naar een heldere boodschap voor inwoners en ondernemers. Deze boodschap verspreiden we via allerlei laagdrempelige kanalen, zoals:

- sociale media
- onze uitingen via de regionale pers
- gemeentenieuws in huis-aan-huis krant
- gemeentelijke website
- digitale nieuwsbrief

In april 2019 zijn we gestart met online onderzoeken via ons nieuwe gemeentelijk digitaal burgerpanel. Deze zetten we ook in 2020 in voor een aantal onderzoeken.

Ontwikkelgebieden zijn sociale media, digitaliseren van communicatie- en onderzoeksmiddelen en het gebruik van film.

Juridische zaken

We leggen de focus op het na blijven streven van een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie. We leveren instrumenten aan voor (de voorbereiding van) een juiste/correcte besluitvorming. We analyseren juridische risico's en dekken deze zo nodig af.

Dienstverlening

In 2020 zetten we ons in om onze dienstverlening verder te verbeteren. We wonen en werken in een omgeving waar informatie steeds sneller en digitaal beschikbaar komt. Inwoners en ondernemers zijn betrokken bij hun omgeving en willen graag met ons meedenken. Dit vraagt van ons als gemeente dat we ons blijven aanpassen.

We werken met elkaar toe naar een transparante manier van werken. We zijn flexibel en denken vanuit het perspectief van onze inwoners en ondernemers. We zoeken de aansluiting bij hun wensen, behoeftes en ideeën.

Dienstverlening gaat over contact op maat. Onze inwoners, ondernemers en andere partners en hun behoeftes staan centraal in ons handelen. Wij zijn via verschillende kanalen beschikbaar en als gemeente spelen wij hierop in.

We zien goede dienstverlening als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Voor 2020 betekent dit dat we gaan inzetten op de volgende aspecten:

- *Verdere ontwikkeling van onze digitale dienstverlening*

Onze website is het belangrijkste toegangspuntaal voor onze digitale dienstverlening. We zorgen ervoor dat onze website toegankelijk is voor al onze inwoners, ook voor inwoners met een beperking. Waar mogelijk bieden we producten digitaal aan, zodat inwoners hun vraag zoveel mogelijk 24/7 kunnen afhandelen.

- *Verdere ontwikkeling van onze persoonlijke dienstverlening*

Persoonlijke dienstverlening gaat over alle rechtstreekse contacten die we hebben met onze inwoners en ondernemers. Persoonlijk, telefonisch, via sociale media, mail, post of via de website. Nieuwe wet- en regelgeving en digitalisering van onze dienstverlening is direct van invloed op de manier waarop we ons werk kunnen en moeten uitvoeren. Als gemeente passen we ons hieraan continu aan.

Voor onze burgerzaken producten betekent dit dat we willen weten wanneer de klant binnenkomt en met welke vraag. Wij kunnen er dan voor zorgen dat de juiste medewerker, goed voorbereid, de vraag kan beantwoorden.

Daarnaast zetten we in 2020 in op een verbetering van onze bereikbaarheid. We zijn telefonisch bereikbaar en komen onze afspraken na. We zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen. Concreet betekent dit dat we ernaar streven 70% van de inkomende vragen direct bij het eerste contact aan de telefoon te beantwoorden. Ook dat we ernaar streven om 80% van de terugbelnotities binnen 2 werkdagen af te handelen.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Tevreden inwoners, ondernemers en instellingen. We leveren dienstverlening op maat aan inwoners, bedrijven en instellingen.

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een open en betrouwbare overheid.	Inwoners en ondernemers waarderen de informatie die wij geven en de wijze waarop dit gebeurt.	Een heldere boodschap voor inwoners en ondernemers. Deze boodschap verspreiden we via onze laagdrempelige communicatiemiddelen.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Inwoners en ondernemers zoveel mogelijk betrekken bij gemeentelijk beleid door burgerparticipatie in te zetten.	Waardering van inwoners, ondernemers voor de manier waarop wij hen betrekken bij de vorming en uitvoering van beleid.	We betrekken inwoners en ondernemers op verschillende manieren bij besluitvorming, bijvoorbeeld met enquêtes, inspraakbijeenkomsten of interactieve beleidsvorming.
Continu meten van de klantwaardering en ook daadwerkelijk iets doen met de feedback, waarmee we blijven werken aan het optimaliseren van onze dienstverlening.	We hebben grip op onze dienstverlening en zetten in op verbetering op basis van de verkregen input.	We monitoren onze servicenormen en gebruiken de feed back om onze dienstverleningsprocessen te verbeteren.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Optimaliseren van onze persoonlijke dienstverlening.	Inwoners kunnen ons benaderen via het kanaal dat bij hun past en wij spelen hierop in. We zijn bereikbaar en komen onze afspraken na.	Naast de traditionele kanalen, post, e-mail en telefoon, zetten we ook nieuwe kanalen in die aansluiten bij de digitale ontwikkelingen. We centraliseren de klantcontacten en sturen op de afspraken die we met elkaar maken.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Optimaliseren van de digitale dienstverlening.	In 80% van de gevallen kunnen inwoners op de website direct het antwoord op hun vraag vinden of deze afhandelen.	We ontwikkelen onze website continu aan de hand van data analyse. We weten waar de bezoeker voor komt op onze website en zorgen ervoor dat die informatie beschikbaar is. We bieden een toenemend aantal producten digitaal aan, te starten met een groeiend aantal producten

	De website is toegankelijk voor al onze inwoners, ook inwoners met een beperking.	van burgerzaken. Onze website is toegankelijk. Dit betekent dat ook mensen met een visuele beperking of leesmoeilijkheden via onze website informatie kunnen opzoeken of hun aanvraag kunnen indienen.
Tijdige/correcte besluitvorming op bezwaarschriften.	De focus blijft op het zoveel mogelijk binnen de LEAN-termijn en in ieder geval altijd binnen de wettelijke termijn afhandelen van bezwaarschriften.	We passen de LEAN-bezwaarprocedure toe. Op grond van de LEAN-bezwaarprocedure blijft de gemeente premiation/de informele aanpak toepassen bij de afhandeling van bezwaarschriften. Zodra een bezwaarschrift wordt ontvangen, wordt zo spoedig mogelijk contact opgenomen met de bezwaarde en de afdeling waarop het bezwaar betrekking heeft. In sommige gevallen kan dit er namelijk voor zorgen dat bezwaren al in een vroegtijdig stadium worden weggenomen.

Indicatoren

Een open, transparante en betrouwbare overheid

Indicatoren	nulmeting	norm	2020	2021	2022	2023
Waardering van inwoners voor de wijze waarop de gemeente burgers en organisaties betreft bij (de uitvoering van) beleid.	2014: 5,8*	7	-	7,1	-	7,5
Gemiddelde waardering voor de communicatiemiddelen van de gemeente	6,8*	6,8	-	7	-	7,5

* Cijfers afkomstig uit de benchmark 'Waar staat je gemeente'. Deze vindt 2 jaarlijks plaats.

Het volgende onderzoek houden we in 2021. De cijfers van 2019 zijn bekend in september 2019.

Tevreden inwoners, bedrijven en instellingen

Beleidsdoelstelling	Indicatoren	norm	2020	2021
Verbetering van de dienstverlening	Percentage afdoening bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn.	95%	95%	95%
Optimaliseren persoonlijke dienstverlening	We beantwoorden 70% van de inkomende vragen aan de telefoon bij het eerste contact.	70%	65%	70%
Optimaliseren persoonlijke dienstverlening	80% van de terugbelnotities handelen we binnen 2 dagen af.	80%	70%	80%
Optimaliseren persoonlijke dienstverlening	Waardering van onze inwoners over onze dienstverlening (waarstaatjegemeente) is > 7.	7,19*	-	7,4
Optimaliseren digitale dienstverlening	Inwoners vinden in 80% van hun bezoeken aan onze website direct het antwoord op hun vraag.		70%	80%

* Cijfer afkomstig uit de benchmark "waar staat je gemeente" 2017. Benchmark houden we 2 jaarlijks. De resultaten over 2019 zijn bekend in september 2019. Het volgende onderzoek is in 2021.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2018: 0,13	2018: 0,13
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen begroting	2018: 0,13	2018: 0,13
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	*	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten extern	Eigen begroting	*	*
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	8,60%	8,80%

* De loonsom van het personeel is ondergebracht bij een gemeenschappelijke regeling waardoor een zuivere berekening niet te maken is

Met wie werken wij samen?

SSC DeSom (ICT)

Doelstelling en openbaar belang

Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.

Activiteiten en ontwikkelingen

In 2020 is DeSom bezig met regionale projecten, het realiseren van migratie van applicaties naar de 'cloud' en bestendigen van de nieuwe 'Digitale Werkomgeving'.

SED organisatie

Doelstelling en openbaar belang

Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.

Activiteiten en ontwikkelingen

Dienstverlening:

Het verbeteren van onze dienstverlening is een continu proces, waar we samen aan werken. Het vraagt om voortdurende aandacht voor houding en gedrag en om de juiste dingen op het juiste moment te doen. In 2020 geven we verder invulling aan het uitvoeringsplan dat we in 2019 hebben vastgesteld en zetten we in op de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening, persoonlijke dienstverlening en participatie.

Personeel:

Om in te kunnen spelen op de invloed van de externe en interne ontwikkelingen is in 2018 gestart met Strategische personeelsplanning. De hieruit voortvloeiende (HR)strategie en – oplossingen worden omgezet in een concreet actieplan op speerpunten en vervolgens ingevoerd en geborgd.

ICT:

In 2018 een start gemaakt met het inrichten van de 'Nieuwe Digitale Werkplek' ten behoeve van alle gebruikers van DeSom.

Facilitaire dienstverlening:

Middels actief contractbeheer wordt de interne dienstverlening vormgegeven. Met dienstverleningsafspraken komt er duidelijkheid voor opdrachtgever, opdrachtnemer en klant op het gebied van product, proces, prijs en promotie. Duurzaamheid en slimme verbindingen op het gebied van informatiebeheer en communicatie zijn hierbij terugkerende onderwerpen.

Control:

Per kwartaal wordt een In Control Statement (ICS) opgesteld dat moet leiden tot een positief oordeel ultimo 2020.

Westfries Archief

Doelstelling en openbaar belang

De zorg, bewaring en het beheer van oude archieven van aangesloten gemeenten. Na overbrenging van de archiefstukken zijn deze voor iedereen openbaar en beschikbaar, tenzij er bijzondere beperkingen gelden.

Activiteiten en ontwikkelingen

Het WFA slaagt er in om de digitale dienstverlening op een hoger niveau te brengen. De behoefte aan meer traditionele dienstverlening op de studiezaal zal echter niet verdwijnen. Om de digitale en fysieke dienstverlening goed af te stemmen op de behoeften van de klanten is het project modernisering dienstverlening gestart.

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)

Doelstelling en openbaar belang

Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkerreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

In het collegeprogramma is onder opgave 7 de volgende beleidsambitie opgenomen: actualisering en concretisering regionale samenwerking in het Pact van Westfriesland. Het Pact van Westfriesland is de kapstok om de gezamenlijke ambities van de zeven Westfriesse gemeenten te realiseren. In het Pact van Westfriesland wordt samengewerkt aan (boven)lokale opgaven en ambities. Enkhuizen zoekt hierbij, indien mogelijk, de verbinding tussen lokale ambities en regionale opgaven. Door het verbinden van lokale thema's met regionale opgaven wordt een optimaal gewerkt aan het realiseren van de ambities.

Activiteiten en ontwikkelingen

Het afgelopen jaar is gewerkt om het Pact van Westfriesland te actualiseren. In juni 2019 heeft uw raad de opgaven en de ambities vastgesteld. In het voorjaar van 2020 wordt naar verwachting het Westfriesse uitvoeringsprogramma aan uw raad ter besluitvorming aangeboden. In 2020 kan vervolgens worden gestart met de uitvoering van de activiteiten in dat uitvoeringsprogramma. Door de maatschappelijke opgaven en ambities van het Pact 7.1 wordt het programmamanagement en regionale communicatie uitgebreid.

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Totaal lasten	2.077	3.257	3.016
Totaal baten	-467	-1.123	-1.127
Totaal saldo van baten en lasten	1.610	2.134	1.889
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	1.610	2.134	1.889

Toelichting op afwijkingen

Lasten	Bedrag	V/N
Bestuur: Onderzoek bestuurlijke toekomst Enkhuizen (vastgesteld uitvoeringsprogramma)	-30	N
Bijdrage De Som	228	V
Burgerzaken: Bijdrage aan de SED wordt administratief herverdeeld over de programma's (budgetneutrale wijziging)	-26	N
Burgerzaken: Geen verkiezingen gepland in 2020	30	V
Facilitair & Vastgoed: In 2019 een incidenteel budget voor up-to-date historisch archief	42	V
Overige verschillen	-3	N
Totaal lasten	241	V

Baten	Bedrag	V/N
Bijdrage De Som	-35	N
Dienstverlening: 100% kostendekkendheid leges	70	V
Dienstverlening: Afname van m.n. het aantal reisdocumenten door verlengde geldigheidstermijn (van 5 naar 10jaar). Maximum wettelijk tarief wordt reeds gehanteerd.	-30	N
Overige verschillen.	-1	N
Totaal baten	4	V

Per saldo een voordeel van	245	V
-----------------------------------	------------	----------

Veiligheid

Portefeuillehouder: E. van Zijl

Inleiding

Veiligheid uit zich in de aanpak van problematiek in de woon- en leefomgeving, in de buurt, in de winkelstraat of bij het winkelcentrum, in het uitgaansgebied, op bedrijventerreinen en in havens.

Veiligheid gaat ook over de aanpak van ondermijning: het aanpakken van activiteiten die zich buiten het directe gezichtsveld voltrekken, maar ontwrichtend werken. Ontwrichtend voor de samenleving en die de integriteit van de samenleving aantasten, zoals illegale hennepcultuur, drugshandel, witwassen en woonfraude. De aanpak van ondermijning is belangrijk vanwege negatieve effecten op bijvoorbeeld de leefbaarheid, brandveiligheid en het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers.

In het Raadsbrede Akkoord zijn onderwerpen benoemd waarvoor in de periode 2018-2020 initiatieven van het college worden verwacht. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2020 geformuleerd om het woongenot van inwoners te borgen en geval van overlast gevende buurtgenoten.

Ontwikkelingen

WVGZ

Vanaf 01-01-2020 gaat de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) in. Deze wet komt in de plaats van de huidige BOPZ en kent een bredere toepassing. De Wvggz biedt meer instrumenten voor zorg op maat en regelt de voorwaarden voor zorg en eventuele opname bij psychische problemen. Iedereen krijgt de mogelijkheid om bij de gemeente een melding te doen als hij van mening is dat iemand (verplichte) psychische zorg nodig heeft. De gemeente moet die melding onderzoeken (verkennend onderzoek) en zo nodig het traject naar een 'zorgmachtiging' (de huidige Rechterlijke Machtiging) bij het OM in gang zetten. Ook moet de zorgverlener bij ontslag van een inwoner uit een gedwongen opname zorg dragen voor een warme overdracht aan de gemeente. De burgemeester behoudt een belangrijke rol bij een crisis, waarin hij op advies van een psychiater een (crisis)maatregel kan opleggen. Daarbij moet zo mogelijk de betrokkene worden gehoord.

Ondermijning

Bij de gemeenten in de regio ligt de focus op de aanpak van ondermijnende (georganiseerde) criminaliteit, zo ook in Enkhuizen. De verschijningsvormen van criminele (illegale) activiteiten zijn divers en criminelen laten zich niet tegen houden door gemeentegrenzen. Daarom kan alleen met een integrale en regionale aanpak ondermijning worden teruggedrongen. Inspanningen zijn niet alleen nodig van de politie en het openbaar ministerie, maar ook van de gemeenten. Bij een effectieve aanpak past een georganiseerde overheid. Gemeenten hebben mogelijkheden om barrières op te werpen, waarmee kan

worden voorkomen dat criminele organisaties of personen misbruik maken van legale structuren of zich weten te vestigen. Specifiek richt Enkhuizen zich op maritieme ondermijning, de bewustwording bij (maritieme) ondermijning (bij burgers, ondernemers en in eigen huis), woon- en adresfraude en illegale bewoning. Dit vraagt om een integrale multidisciplinaire aanpak. Dit wordt op SED-niveau opgepakt, integraal met andere afdelingen en (driehoeks)partners.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Enkhuizen is voor zowel inwoners, ondernemers én toeristen een stad waar men op een veilige manier kan vertoeven. Met dit programma wordt het niveau van zowel de feitelijke veiligheden (objectief) en het gevoel van veiligheid (subjectief) bij inwoners vergroot. Op basis van de pijlers 'samen veilig leven' en 'aanpak ondermijnende activiteiten' zijn de doelstellingen benoemd.

Maatschappelijke doelstelling

1. Het vergroten van het veiligheidsgevoel van zowel onze inwoners als bezoekers
2. Het vergroten van de objectieve veiligheid
3. De ondermijnende verwevenheid boven water brengen

Wat gaan we ervoor doen?

De prioriteiten voor 2020 richten zich op 2 primaire thema's:

1. Een veilige stad
2. Aanpak ondermijnende activiteiten

Een veilige stad

Steeds meer aandacht en zorg is er voor inwoners met sociaal psychische problemen, de zogenoemde risicoburgers. De overlastmeldingen voor deze kwetsbare groep nemen af. Deze inwoners zijn steeds beter in beeld en krijgen daardoor meer aandacht en zorg. Er wordt verder geïnvesteerd in de samenwerking rondom deze aandacht behoevende groep. Afstemming en samenwerking met onze partners is hiervoor essentieel, zodat deze inwoners de juiste hulp en/of zorg krijgen.

Het gevoel van veiligheid wordt beïnvloed door verschillende factoren. Het helpt om inwoners te betrekken bij hun veiligheid en hen zelf regie te laten nemen. Via een breed en veelzijdig aanbod van preventieve maatregelen, toezicht en handhaving, dwang en drang kunnen de wijken en buurten veilig en leefbaar worden gemaakt en gehouden.

In 2020 ligt het accent op:

- **Zorg & Veiligheid:** implementatie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz), directe en persoonsgerichte aanpak sociale overlast (PGA)
- **Aanpak woonoverlast:** buurtbemiddeling (waar nodig) en implementatie Wet woonoverlast (asowet)
- **High Impact Crime (HIC):** ondermijning en High Impact Crime
- **(Brand)veilig Leven:** burgers actief betrekken bij hun eigen veiligheid
- **Handhaving:** controle evenementen- en drank- en horecaverGUNningen

Enkhuizen is een veilige stad die boeit		
Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Wet verplichte GGZ (Wvvggz).	Verplichte zorg (op maat) uitvoeren.	Procesovergang realiseren van Wet BOPZ naar WVGZ.
		Proces WVGZ borgen.
Persoonsgerichte aanpak (PGA).	Netwerken jeugd en overlastgevers in beeld.	Voorzetten Individuele Casusoverleggen (ICO's) in Veiligheidshuis.
	Afname aantal meldingen overlast (jeugd).	Persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis: informatiedeling, analyse, plan van aanpak uitvoeren.
	Verbeteren afspraken vroeg signalering.	
	Integrale aanpak van overlast (jeugd): gericht op de netwerken, de locaties en het individu (persoonsgerichte aanpak).	
Aanpak woonoverlast.	Actieve actie op meldingen woonoverlast.	<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Communicatiecampagne.
	Structurele afname woonoverlast.	Continueren inzet buurtbemiddeling.
		Implementatie Wet woonoverlast (asowet).
		Inzetten toezichthouders en Boa's.
Voortzetten High Impact Crime (HIC) aanpak.	Afname aantal woninginbraken.	Communicatie HIC naar burgers.
		Informerende omwonenden na woninginbraak door middel van brief (of bijeenkomst bij inbraakgolf).
Burgerparticipatie m.b.t. veilig leven.	Bewoners zelf alert maken en/of houden over eigen veiligheid.	Stimuleren betrokkenheid en verantwoordelijkheid inwoners.
		Communicatiecampagne m.b.t. stimuleren eigen verantwoordelijkheid.
	Veilig leven in de stad.	Inzetten toezichthouders en BOA's.
		Inzetten mobiel cameratoezicht waar nodig mbt openbare orde.
Handhaving in de horeca en bij evenementen.	Veilig uitgaan in onze horeca.	<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Actualiseren vergunningenbestand.
		<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Controleren vergunningen en aanschrijven waar nodig.
	Goed en veilig verloop van evenementen.	Afspraken met organisatoren van evenementen.
	Bewustwording en naleving vergunning aanvragers.	Uitvoeren voor- en naschouw bij evenementen.

	Inzicht in huidige vergunningen-bestand en actualiteiten.	Actieve handhaving vergunningen.
--	---	----------------------------------

Aanpak ondermijnende activiteiten

De aanpak van ondermijning is een belangrijk thema waar de medewerking van gemeenten cruciaal is. De verschijningsvormen van criminele (illegale) activiteiten zijn divers en criminelen laten zich niet tegenhouden door gemeentegrenzen. Daarom kan alleen met een integrale en regionale aanpak ondermijning worden teruggedrongen en zijn inspanningen nodig van niet alleen de politie en het openbaar ministerie, maar ook vanuit de gemeente.

Het accent ligt in 2020 op:

- (Maritieme) ondermijning
- De aanpak van woonfraude en ID fraude.
- Het uitvoeren van Bibob onderzoeken (het Bibob-beleid is uitgebreid)
- Aanpakken van illegale bewoning op bedrijventerreinen
- Versterken informatiepositie

Enkhuizen vaar je veilig aan		
Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we ervoor doen?
Ondermijning.	Aanpak woon- en adresfraude.	Uitvoeren activiteiten in kader van Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA).
	<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Aanpak (Maritieme) Ondermijning.	<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Uitvoeren controles op bedrijventerreinen.
		<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Onderzoeken mogelijkheden KVO certificering bedrijventerreinen en parkmanagement.
		Onderzoeken registratieverplichting.
		Verordeningen havens.
		Versterken informatiepositie samen met ketenpartners.

Indicatoren

Vergroten objectieve veiligheid

Indicatoren	nulmeting	2016	2017	2018	norm
HIC: Diefstal / inbraak woning	62 (2015)	31	27	24	
HIC: Aantal overvallen	0 (2015)	1	1	-	
HIC: Bedreiging	37 (2015)	39	38	26	
HIC: Mishandeling	62 (2015)	56	54	42	

*Jaarcijfers Driehoeksmonitor Politie NHN team Hoorn - absolute aantallen

Vergroten veiligheidsgevoel

Indicatoren	nulmeting	2016	2017	2018	norm
Aantal meldingen drugsoverlast	44 (2015)	69	28	59	
Aantal diefstal (brom/snor)fietsen	253 (2015)	131	71	133	
Overlast overspannen personen	106 (2015)	116	97	123	
Burenruzie	41 (2015)	41	39	33	
Jeugd: overlast	124 (2015)	113	120	108	

*Jaarcijfers Driehoeksmonitor Politie NHN team Hoorn - absolute aantallen (okt. 2018)

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	2016: 179,9	2017: 98
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016: 3,8	2017: 1,4
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016: 5,7	2017: 5,9
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016: 1,9	2017: 1,5
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016: 8,1	2017: 9,8

Met wie werken wij samen?

Gemeenschappelijke regeling – Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Doelstelling en openbaar belang

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord wil leed en schade bij incidenten voorkomen en beperken. De brandweer realiseert zich dat de grote investering die de incidentbestrijding vergt, eindig is. Het streven is om branden en ongevallen te voorkomen. Daarom wil de brandweer aan de voorkant komen van brand en bij ongevallen inzetten op het voorkomen.

Activiteiten en ontwikkelingen

In het begrotingsjaar 2020 richt Veiligheidsregio Noord-Holland Noord zich op minder leed en schade. Specifiek richten zij zich op:

1. Voorkomen en voorbereiden
2. Coördineren en hulpverlening.

Ad 1: Voorkomen en voorbereiden: risico's analyseren, zorgen voor gedragsverandering, adviseren en controleren, opleiden en oefenen en integrale plannen maken met partners. De resultaten zijn gericht op veiliger leven, veiligere evenementen en veiligere gebouwen.

Ad 2: Coördineren en hulpverlening: paraat staan, alarmeren, coördineren, burgers betrekking bij hulpverlening. Het doel is een goede samenwerking tijdens crises, goede hulpverlening en sociale veiligheid.

Hieronder staat een overzicht per organisatieonderdeel van de meest in het oog springende activiteiten in 2020 om het uiteindelijke doel te bereiken.

Veiligheidshuis

Het doel van het Veiligheidshuis is het terugdringen van criminaliteit en overlast en het reduceren van veiligheidsrisico's door het verbinden van zorg en veiligheid. De belangrijkste taken van het Veiligheidshuis liggen op het gebied van ketenregie. Het versterken van de ketensamenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein is tot één van de vier prioriteiten benoemd in het Integraal meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2022. De nieuwe commissie Zorg en veiligheid vervangt de commissie Jeugd en Sociale Veiligheid. De bestuurlijke regie in deze commissie betreft een netwerkrol en heeft een belangrijke rol in verbinding en beïnvloeding van de partijen.

Brandweer

Het meest zichtbare deel van de brandweer is de 'repressie', het bestrijden van brand en het verlenen van hulp aan mens en dier. Het beleid richt zich er steeds meer op om aan de voorkant te komen, de preventie, dan het bestrijden. Dat kan alleen met de medewerking van alle partners en burgers. Om het ontstaan van incidenten maximaal te voorkomen, wordt:

- ingezet op het bewustzijn van risico's onder inwoners
- ingezet op preventieve maatregelen
- het project Brandveilig leven in meerdere gemeenten uitgerold

Mocht zich toch een incident voordoen, dan zullen door de preventieve maatregelen die genomen zijn en repressieve inzet de effecten zo klein als mogelijk worden gehouden. Hiervoor is een nauwe samenwerking met gemeenten, ketenpartners, burgers en bedrijven logisch en noodzakelijk.

GHOR (Geneeskundige Hulpverlenings Organisatie in de Regio)

De ketenrol van de GHOR verschuift van vakbekwaamheid in de witte kolom naar risicogerichtheid. In 2020 wordt het bovenregionaal samenwerken verder doorontwikkeld en worden verschillende pilots over het betrekken van burgers bij de hulpverlening geëvalueerd.

Risico- en crisisbeheersing

Gewerkt wordt aan de door het Veiligheidsberaad opgestelde thema's uit de strategische agenda. Het onderhouden van de netwerkorganisatie is daarbij van essentieel belang. Vier thema's uit de strategische agenda krijgen in 2020 extra aandacht:

- Taak- en rolopvatting van de veiligheidsregio's in relatie tot de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's
- Kansen en bedreigingen van de informatie- en data gestuurde maatschappij
- Gezamenlijke aanpak bij ongekende crises
- Vrijwilligheid

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Totaal lasten	1.785	1.893	1.977
Totaal baten	-26	-38	-39
Totaal saldo van baten en lasten	1.759	1.855	1.938
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	7	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	7	0	0
Resultaat	1.766	1.855	1.938

Toelichting op afwijkingen

Lasten	Bedrag	V/N
Hogere bijdrage conform begroting 2020 Veiligheidsregio.	-31	N
Bijdrage SED	-76	N
Groot onderhoud kazerne op basis van het meerjaren-onderhoudsplan.	12	V
Overige verschillen	11	N
Totaal lasten	-84	N

Baten	Bedrag	V/N
Overige verschillen.	-1	N
Totaal baten	-1	N

Per saldo een nadeel van	-85	N
---------------------------------	------------	----------

Beheer openbare ruimte

Portefeuillehouder: E. Struijlaart

Inleiding

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor iedereen toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig, zoals verhardingen, groen en bruggen. Het in stand houden van deze kapitaalgoederen is één van de kerntaken van de gemeente.

De gemeente streeft naar een betaalbare, veilige en duurzame openbare ruimte. De ambities zijn opgenomen in het beheerplan Kapitaalgoederen dat op 5 april 2016 is vastgesteld. Er is sprake van een minimaal beheer waarbij kwaliteitsniveau wordt gekenschetst als basis. Naast de ambities uit het beheerplan heeft de gemeente ambities vastgelegd in het Raadsbreed akkoord en het Uitvoeringsprogramma.

In het Raadsbrede Akkoord zijn onderwerpen benoemd waarvoor in de periode 2018-2020 initiatieven van het college worden verwacht. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2020 geformuleerd om het onderhoudsniveau van de openbare ruimte op peil te houden en deze ruimte voor inwoners en bezoekers aantrekkelijk te laten zijn. De problematiek inzake parkeren en verkeerscirculatie worden integraal benaderd.

Ontwikkelingen

De ingezette klimaatsverandering heeft invloed op het beheer van de openbare ruimte. Grotere hoeveelheden regenwater en langere perioden van droogte leiden mede met het langer durende groeiseizoen tot hogere kosten van het beheer van de openbare ruimte. Tevens is de klimaatverandering van invloed op de gladheidsbestrijding. De winters zijn weliswaar zachter, maar geven meer overlast wat leidt tot het vaker uitvoeren van een strooi actie. Andere effecten van het veranderende klimaat zijn ziekten en plagen die zich in het openbaar groen manifesteren. Voorbeelden hiervan zijn massaria in de platanen, essentaksterfte en de eikenprocessierups. Dit zijn ziekten en plagen die een andere inrichting en beheer vergen van het openbaar groen. Meer variatie, minder monoculturen en optimale groeiomstandigheden moeten zorgen dat de impact van ziekten en plagen beperkt blijft om daarmee grootschalige aantastingen en hoge bestrijdingskosten te voorkomen.

Het komende jaar wordt uitvoering gegeven aan het vernieuwen van de onderhoudsbestekken (onderhoud groen en reiniging van wegen). Het huidige prijspeil blijkt substantieel hoger dan op het moment (crisisperiode) van de aanbesteding van de huidige onderhoudscontracten. De verwachting is dat de kosten hoger zijn dan het beschikbare budget. Uitgangspunt van het 'Raadsbreed Akkoord 2018-2022' is om het onderhoudsniveau van de gemeente op peil te houden waarbij de eventuele financiële gevolgen aan de raad worden voorgelegd.

Er is een toename van elektrische voertuigen voor de komende jaren. Hiermee neemt de vraag naar extra oplaadpunten voor elektrische voertuigen toe.

In 2020 wordt de uitbreiding Gommerwijk West-West (Om de Lande) uitgevoerd wat na bewoning een uitbreiding van het te beheren openbaar gebied tot gevolg heeft.

In het kader van de BBV moeten de MeerJarenOnderhoudsProgramma's (MJOP's) elke vier jaar worden herzien/aangepast. Dit houdt in dat in 2019 de MJOP's voor de gebouwen in de gemeente Enkhuizen zijn herzien. Deze aangepaste MJOP's worden in 2020 door het college vastgesteld. De mogelijke financiële gevolgen worden aan uw raad voorgelegd.

Mede als gevolg van de aangetrokken economie blijken lonen en kostprijzen van materialen sterk te stijgen. Dit heeft invloed op o.a. inschrijvingen en aanneemsommen en op beschikbaarheid van bouwmaterialen op de korte termijn.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Tevreden burgers over de leefbaarheid en het onderhoud in de buurt en in de wijk.	Uitvoeren onderhoudswerkzaamheden en monitoren op beeldkwaliteit Basis voor groen, reinigen en wegen. Overige onderdelen dienen minimaal veilig te zijn.	Groen Het beheer van het openbaar groen bestaat uit jaarlijks terugkerende maatregelen om de functies van het groen in stand te houden. Eén van de functies waar de komende jaren extra op wordt ingezet, conform het "Uitvoeringsprogramma 2018-2022", is het verhogen van de biodiversiteit. Bij het vervangen van bomen en struiken wordt nog meer rekening gehouden met de belangen van de flora en fauna. Ook het maaibeeld wordt aangepast, een insect vriendelijk maaibeheer. Waar mogelijk zal meer gewas blijven staan als schuil- en/of foerageergelegenheid. Daarnaast wordt meer gebruikgemaakt van één of meerjarige bijvriendelijke bloemen- en bollenmengsels. Het huidige bomenbeleids-plan (2013) wordt geactualiseerd ("Uitvoeringsprogramma 2018-2022"). Aspecten van biodiversiteit, de actuele beheermethoden en uitgangspunten met betrekking tot het kappen van bomen worden

		daarin beschreven. Speelvoorzieningen De speelvoorzieningen worden jaarlijks geïnspecteerd op veiligheid en beoordeeld op hun speelwaarde. Naar aanleiding hiervan worden eventuele renovaties in samenspraak met de buurt opgepakt. Bruggen en beschoeiingen In 2020 staat het restant van de vervanging van de elektromechanische onderdelen van drie beweegbare bruggen gepland (Blauw-poortsbrug, Wilhelminabrug en Drommedarisbrug). Voorts vindt klein en groot onderhoud plaats aan een aantal objecten. In Enkhuizen-Noord gaan we verder met het vervangen van bruggen en beschoeiingen. Tevens worden de kademuren bij de Bierkade / Wilhelmina-plantsoen ter hoogte van de Donkerstraat deels vervangen/verstevigd en de water doorlaat van Oosterhaven naar Wilhelminaplantsoen verbeterd. Openbare verlichting In 2020 wordt een vervolg gegeven aan het planmatig vervangen van de openbare verlichting in de oude binnenstad. De bestaande masten worden vervangen door nostalgische verlichting. Om het veilig werken aan de elektrische installaties te waarborgen en de openbare verlichting te laten functioneren, worden voedingskasten en kabels planmatig vervangen. Voor de openbare verlichting in de Oranjestraat-Nassaustraat wordt de kabel vervangen.
--	--	---

		Wegen Voor een aantal wegvakken wordt Groot onderhoud uit-gevoerd. Daarnaast worden een aantal wegvakken opnieuw ingericht. De herinrichting van de wegvakken wordt zoveel mogelijk gecombineerd met andere werkzaamheden zoals rioolvervanging. Er wordt onder andere groot onderhoud op de Romeinstraat uitgevoerd en er wordt gestart met de herinrichting en het klimaatadaptief maken van het Boschplein. Ook wordt de Oranjestraat heringericht.
Voorkomen wateroverlast en waterschade.	Uitvoeren onderhoudswerkzaamheden.	Uitvoeren stresstest. Met de uitkomsten van de stresstest wordt een uitvoeringsplan opgesteld.
Vergroten van de verkeersveiligheid en leefbaarheid.	Een meer verkeersveilige inrichting van de openbare ruimte.	De spoorwegovergang op de Omgelegde Burgwal wordt opgeheven en een alternatieve route wordt aangelegd onder de bestaande spoorbrug. De voorbereiding voor deze werkzaamheden worden getroffen. In verband met de openstelling van de N23 wordt de impact op de verkeerstromen in en rondom Enkhuizen geanalyseerd. Wanneer er maatregelen nodig blijken worden deze aan de gemeenteraad voorgelegd. Vanuit het parkeerfonds wordt de Noorderkade heringericht en worden er extra parkeerplaatsen aangelegd. Voor dit project wordt tevens ISV subsidie aangevraagd. Daarnaast wordt er gestart met de voorbereidingen voor mogelijk extra parkeerplaatsen aan de Wierdijk.
Gebruiksvriendelijker verkeersbeleid.	Het beperken van verkeersoverlast.	De doelstelling en knelpunten zoals vastgesteld in het geactualiseerde verkeersplan 2017-2025 worden verder

		uitgewerkt. De raad heeft de Flevolaan aangewezen voor een uitbreiding van parkeerplaatsen waarmee de parkeercapaciteit in Enkhuizen wordt vergroot. Dit besluit blijkt meer omvangrijk dat verwacht en wordt nader uitgewerkt. Daarnaast wordt het huidige parkeerbeleid en parkeerfonds geëvalueerd en wordt een ontwikkelplan opgesteld. Bij de provincie wordt voor elk schooljaar in het kader van gedragsbeïnvloeding subsidie aangevraagd voor verkeersprojecten op basisscholen. De projecten die voor de basisscholen in Enkhuizen in aanmerking komen voor subsidie, worden aan de scholen aangeboden en de scholen worden gestimuleerd om hieraan deel te nemen. Voor en na de openstelling van de nieuwe Westfriisaweg verkeerstellingen in Enkhuizen uitvoeren, analyseren welke impact dit heeft en nagaan of op basis hiervan maatregelen nodig zijn.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Verkeersplan ook m.b.t. verkeerscirculatie integreren.	Monitoren welke impact de openstelling van de nieuwe Westfriisaweg heeft op de verkeersstromen in het onderliggende wegennet, en op basis hiervan nagaan of functies, inrichting en/of gebruik van wegen aangepast dienen te worden.	

Indicatoren

Tevreden burgers over de leefbaarheid en het onderhoud in de buurt en de wijk

Indicatoren	nulmeting	norm	2020	2021	2022	2023
Percentage van de groen gebieden en het reinigen op verharding die voldoen aan beeldkwaliteitsniveau B.		95%	95%	95%	95%	95%
Snouck van Loosenpark Percentage van de groen gebieden en het reinigen op verharding die voldoen aan beeldkwaliteitsniveau A.		90%	90%	90%	90%	90%
Percentage van de gebiedsverharding (asfalt en elementen) dat voldoet aan beeldkwaliteitsniveau B.		90%	90%	90%	90%	90%

Met wie werken wij samen?

Gemeenschappelijke regeling - Archeologie West-Friesland

Doelstelling en openbaar belang

Het borgen van de cultuurhistorische waarden conform wettelijke vereisten

Activiteiten en ontwikkelingen

Het uitbrengen van pre-adviezen (zgn. quickscans) om in geval van projectvoorbereiding een indicatie te geven of en zo ja in welke mate nader archeologisch onderzoek nodig is. Tevens daar waar een opdracht wordt gegund door derden of de gemeente het onderzoek uitvoeren.

Gemeenschappelijke regeling - WerkSaam Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang

Beschut werk

Beschut werk is bedoeld voor mensen die wel arbeidsvermogen hebben, maar zoveel begeleiding en/of aanpassingen nodig hebben dat het niet van een werkgever mag worden verwacht deze mensen in dienst te nemen. Deze mensen hebben uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie. WerkSaam biedt iemand die een indicatie beschut werk van het UWV heeft gekregen een dienstverband aan.

Activiteiten en ontwikkelingen

Voor het groenonderhoud, reiniging en schilderen van de buitenruimte worden medewerkers van WerkSaam ingezet.

Gemeenschappelijke regeling - Veiligheidsregio Noord-Holland Noord+

Doelstelling en openbaar belang

De GR Veiligheidsregio Noord Holland Noord is een samenwerking tussen gemeenten, de regionale brandweer, de GHOR (geneeskundige hulpverlening), de Gemeenschappelijke Meldkamer, Ambulancezorg Noord-Holland Noord en het Veiligheidshuis op het gebied van rampen- en incidentbestrijding. De inspanningen worden gecoördineerd vanuit een centrale organisatie en hebben als doel te zorgen voor verkleining van de risico's op crises, een betere voorbereiding op incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.

Activiteiten en ontwikkelingen

Periodiek heeft overleg plaatsgevonden over verkeerskundige onderwerpen.

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Totaal lasten	4.341	5.182	5.181
Totaal baten	-230	-175	-177
Totaal saldo van baten en lasten	4.111	5.007	5.004
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	964	973	1.859
Onttrekking reserves	-629	-1.447	-1.367
Totaal mutaties reserves	335	-474	492
Resultaat	4.446	4.533	5.496

Toelichting op afwijkingen

Lasten	Bedrag	V/N
Hogere kapitaallasten	-151	N
Incidenteel 2019: UP ontwikkelplan openbare ruimte	20	V
Groot onderhoud: incidenteel 2020. In 2016 is o.b.v. inspecties bepaald dat er in 2020 conform beheerplan meer onderhoud benodigd is dan in andere jaren. Deze fluctuaties worden gedekt door de Reserve Groot Onderhoud.	-156	N
Incidenteel 2019: structurele lasten voor toiletgebouw incidenteel voor 2019 begroot	21	V
Incidenteel 2019: UP opstellen parkeernota	45	V
Incidenteel 2019: Parkeernota. Per abuis 2x opgenomen. De parkeernota à € 45,000. Deze € 25.000 komt bij de NJN te vervallen.	25	V
Incidenteel 2019: KDN 2019 Grondverbetering Hertenkamp	125	V
Incidenteel 2019: KDN 2019 Zichtbaarheid Hertenkamp	50	V
Overige verschillen	22	V
Totaal lasten	1	V

Baten	Bedrag	V/N
Overige verschillen	2	V
		N
Totaal baten	2	V

Per saldo een voordeel van	3	V
-----------------------------------	----------	----------

Economie

Portefeuillehouder: E. Heutink

Inleiding

We maken het ondernemersklimaat zo aantrekkelijk mogelijk. Algemeen zetten we in op behoud van de werkgelegenheid en bedrijvigheid in de regio en specifiek voor de gemeente. Allereerst gaat het daarbij om vestigingslocaties van bedrijven die aantrekkelijk zijn en blijven en de bedrijven mogelijkheden bieden om zich te blijven ontwikkelen. Regionaal is een aantal ambities benoemd in het Pact van Westfriesland. Speerpunten zijn onder andere arbeidsmarkt, toerisme, agrarische ontwikkeling en een brede ondersteuning van het MKB. Deze werken we met onze buurgemeenten uit in een uitvoeringsprogramma. Er is een sterke link tussen economische ontwikkeling en de thema's duurzaamheid en erfgoed.

In het Raadsbrede Akkoord is opgenomen dat het economisch klimaat in Enkhuizen sterk, innovatief en duurzaam moet zijn. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2020 geformuleerd om economische ontwikkelingen in de binnenstad te bevorderen, startende ondernemers beter te faciliteren, duurzaam toerisme en recreatie te bevorderen en uitvoering te geven aan de Agenda IJsselmeergebeid 2050.

Ontwikkelingen

De economie laat weer een stijgende lijn zien, maar de tijd van ononderbroken groei is voorbij. De huidige groei zal op een behoedzame en duurzame manier gefaciliteerd moeten worden. Dit betekent investeren in kwaliteit boven kwantiteit. Onder andere door in te zetten op herstructurering en verbetering van bedrijventerreinen en winkelgebieden voordat toename in vierkante meters aan bod komt. Op het thema economie is samenwerking in de regio essentieel. De opgaven en ambities hiervoor zijn vastgelegd in het Pact van Westfriesland. Lokaal ondersteunen we de groeiende sectoren te weten nautisch/toerisme en de zaadveredeling.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Zowel startende als bestaande ondernemers worden beter gefaciliteerd	Minder startende ondernemers stoppen binnen twee jaar met hun bedrijf. Ondernemersgerichte aanpak	Er is een regionaal startersloket, welke voor Enkhuizen versterkt wordt Actief accountmanagement met bedrijfsbezoeken We creëren een duidelijk aanspreekpunt voor evenementen in de vorm van

		een coördinator. Monitoren van het ondernemersklimaat. De uitkomsten vertalen we naar heldere indicatoren voor ons economisch beleid .
Behoud en uitbreiding van werkgelegenheid in Enkhuizen en de regio met groei in de sterkere sectoren.	Een vitale regio met voldoende werkgelegenheid.	Uitvoering van het jaarplan Ontwikkelingsbedrijf. Voortzetten van succesvolle projecten uit de regionaal Economische Agenda.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Er is voldoende aanbod voor vestiging van nieuwe bedrijven in de stad en regio	Een optimale benutting van de bestaande bedrijventerreinen en het verhogen van de investeringen op de bedrijventerreinen	Een herstructureringsprogramma voor Krabbersplaat. Zowel onderzoek doen alsmede het opstellen van een programma
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> De bedrijventerreinen zijn schoon, heel, veilig en bedrijven worden gestimuleerd te investeren in duurzaamheid en schone energie	Verbeteren kwaliteit en veiligheid op de bedrijventerreinen	Voortzetten KVO en samenwerken met parkmanagement
Behoud van het voorzieningenniveau en groei van de aantrekkelijkheid van de stad.	Minder leegstand en een aantrekkelijk kernwinkelgebied.	<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Initiatieven tot vullen van leegstaande panden en etalages. Versterken openbare ruimte in het kernwinkelgebied Stimuleren ondernemerschap in het winkelgebied via bijeenkomsten.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Meerdaags bezoek wordt gestimuleerd, mede door vergroten van het aanbod aan verblijfsaccommodaties	Het aantal overnachtingen in de gemeente stijgt	Faciliteren van B&B, hotels en verblijfsaccommodaties en actieve acquisitie van bedrijven in deze sector
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Verbeteren van de samenwerking tussen belangenpartijen en gemeente	De gemeente overlegt met 1 ondernemersorganisatie over de economische ontwikkelingen in de stad en de samenwerking is minder versnipperd	We organiseren een structureel ondernemersoverleg met 1 partij, de OFE
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Duurzaam, sterk en innovatief toerisme en recreatie bevorderen	Meer bezoekers naar Enkhuizen trekken en meer bestedingen laten plaatsvinden	Deelnemen in marketingorganisatie Holland boven Amsterdam (HbA). In 2020 in jaarplan specifieke aandacht vragen voor concrete projecten voor West Friesland.

	Ondersteuning bieden om het toeristisch product Enkhuizen te promoten	Vergroten aanbod verblijfsaccommodaties Verlengen toeristisch seizoen Oprichten van een Stichting Marketing Enkhuizen e.o. vanwege de drie gewenste pijlers gastheerschap, productontwikkeling en marketing & promotie. Productontwikkeling Gouden Eeuw. Versterken van het toeristisch product Enkhuizen door stadspromotie en toeristische samenwerking Een sterk toekomstgericht Toeristisch Informatie Punt dat de algemene gastheerfunctie van de stad verzorgt Deelname in Amsterdam Cruise Port om de kansen voor de riviercruise voor Enkhuizen te versterken Stimuleren cultuur- en historischebeleving
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Initiatieven ontplooiën voor uitvoering van Agenda IJsselmeergebied 2050	In samenwerking met Hollands Kroon, Medemblik en andere betrokken partners: een gezamenlijk project opstarten voor het recreatief-toeristisch ontwikkelen van de kust van Den Oever naar Enkhuizen	Gezamenlijk project opstarten voor het recreatief-toeristisch ontwikkelen van de kust van Den Oever naar Enkhuizen (met aandacht voor cultuurhistorie) Onderzoeken hoe we het concept 'IJsselmeer academy' kunnen invullen

Indicatoren

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Functiemenging	%	LISA	2016: 47,8	2017: 47,4
Vestiging van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	LISA	2016: 137,3	2017: 115,4

Ondernemerspeil wordt nu uitgezet door I&O en verwachten we in 2020 dus meer objectieve gegevens door te ontvangen.

Met wie werken wij samen?

Deelneming - Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV (ONHN)

Doelstelling en openbaar belang:

Bevorderen onderlinge samenwerking binnen de regio waardoor efficiënter aan economische doelstellingen wordt gewerkt en stimulering van de economische structuur en daarmee de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord.

Activiteiten en ontwikkelingen:

Het Ontwikkelingsbedrijf bevordert de onderlinge samenwerking binnen de regio waardoor efficiënter aan economische doelstellingen wordt gewerkt en stimulering van de economische structuur en daarmee de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord. Het Ontwikkelingsbedrijf richt zich vooral op regiopromotie, (internationale) acquisitie en bovenregionale projecten in de agrarische sector, het toerisme, de nautische sector en de energiesector. In 2020 wordt er meer focus aangebracht in het aantal projecten en wordt een aantal Westfriese speerpunten uitgevoerd in lijn met de ambities uit het Pact van Westfriesland.

Recreatieschap Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang

Behartigt voor de Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.

Activiteiten en ontwikkelingen

Het Recreatieschap Westfriesland heeft onze regionale ambities op gebied van natuur en openluchtrecreatie vastgelegd in het 'Natuur- en Recreatieplan' (NRP). Bij dit plan zit ook een uitvoeringsprogramma. In 2020 zullen we verder werken aan de ambities uit het NRP en de regionale projecten die in het uitvoeringsprogramma staan.

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Totaal lasten	3.885	3.891	3.792
Totaal baten	-2.678	-2.465	-2.565
Totaal saldo van baten en lasten	1.207	1.426	1.227
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	1.207	1.426	1.227

Lasten	Bedrag	V/N
Uitvoeringsprogramma: incidenteel budget 2019 evaluatie beleid binnenstad	40	V
Uitvoeringsprogramma: incidenteel budget 2019 transformatiefonds kernwinkelgebied	10	V
Uitvoeringsprogramma: incidenteel budget 2019 faciliteren ondernemers	10	
Incidenteel budget 2019 kwartiermaker transitie	25	V
Uitvoeringsprogramma: incidenteel budget 2019 vergroten aanbod verblijfsaccommodaties.	15	V
Overige verschillen	-1	N
Totaal lasten	99	V

Baten	Bedrag	V/N
Verkoopopbrengst gronden	87	V
Overige verschillen	13	V
Totaal baten	100	V

Per saldo een voordeel van	199	V
-----------------------------------	------------	----------

Samenleving

Portefeuillehouder: D. Luyckx

Inleiding

In de gemeente Enkhuizen streven we ernaar dat iedereen meedoet. Het grootste deel van de inwoners redt zichzelf en beschikt over voldoende zelf organiserend vermogen om tegenslagen op te vangen. Waar inwoners dit niet kunnen, biedt de gemeente ondersteuning die gericht is op zelfredzaamheid en het behoud van regie. Verder spelen we in op initiatieven van inwoners en stimuleren we een actieve deelname en betrokkenheid. Zo wordt de kracht van inwoners van de gemeente Enkhuizen gemobiliseerd en delen we onze verantwoordelijkheid als overheid samen met de inwoners en organisaties. De inzet op het meedoen en de regie is juist. De betrokkenheid en verbinding met elkaar wordt hierdoor vergroot (sociale cohesie). Dit resulteert in een prettige samenleving, waarin iedereen zich thuis voelt.

In het Raadsbrede Akkoord is onder nadere opgenomen: Enkhuizen is een sociale gemeente. En dat willen we zo houden. De gemeenteraad en het college zullen zich gezamenlijk moeten inzetten voor het (minimaal) handhaven van het kwaliteitsniveau van de zorgstructuur die we nu kennen in Enkhuizen. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2020 geformuleerd inzake de ontwikkeling naar een dementievriendelijke gemeente, de doorontwikkeling van Schuldhulpverlening, de plaatsing van bijstandsgerechtigden naar betaald werk, investeren in jongeren richting werk, het terugdringen van drank- en drugsgebruik en Kunst, Cultuur en Sport voor de jeugd bereikbaar te houden.

Ook zijn maatregelen opgenomen om bij aanbesteding van zorg de menselijke maat zwaarder te doen wegen dan de financiën en transparantie bij zorg en ondersteuning te vergroten en bureaucratie terug te dringen.

Ontwikkelingen

- Vanaf 2020 is de inkoop van zorg in de regio West-Friesland verregaand vernieuwd. Het risico dat benoemd kan worden, is de nieuwe wijze van financiering (70% bij aanvang van de zorg en 30% bij het einde zorg). Door de inkoop van zorg te baseren op het gewenste resultaat ontstaat een nieuwe prikkel voor inwoners, verwijzers en jeugdhulpaanbieders om minder te denken in bestaande zorgproducten en uren en meer in de gewenste resultaten voor de inwoner. De nadruk op de resultaten zal niet de oplossing zijn voor de tekorten in de zorg. Het grootste probleem zit in de toename van het gebruik en de stijging van het aantal voorzieningen.
- Inwoners blijven steeds langer zelfstandig thuis wonen, wat tot een stijging van de uitgaven op het gebied van Wmo-voorzieningen leidt. Dit betreft vooral de Wmo-hulpmiddelen en hulp bij het huishouden.
- Ouderen wonen steeds langer zelfstandig. Ook zeer kwetsbare ouderen. Daarom is een goede samenwerking en afstemming tussen zorg- en hulpverleners in de wijk,

met de oudere en met de mantelzorgers essentieel om mogelijke problemen op tijd te signaleren en de juiste hulp te bieden.

- De invoering van het abonnementstarief kan leiden tot een aanzuigende werking. Er zal naar verwachting een groter beroep worden gedaan op voorzieningen, zoals scootmobielen, woningaanpassingen en huishoudelijk hulp. Er zijn weinig tot geen sturingsmogelijkheden, er is sprake van een open eindfinanciering en een plicht tot compensatie in de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.
- Vanaf 1 januari 2020 worden zowel de maatwerkvoorzieningen, pgb's en een deel van de algemene voorzieningen onder het abonnementstarief gebracht. Gemeenten dienen bij verordening aan te geven welke algemene voorzieningen onder het abonnementstarief vallen.
- Per 1 juli 2018 is een bestuurlijke afspraak tussen de VNG, Jeugdzorg Nederland en het Rijk (VWS) van kracht die regelt dat pleegzorg voortaan standaard tot 21 jaar wordt ingezet, tenzij het pleegkind heeft aangegeven geen gebruik meer te willen maken van pleegzorg. De afgelopen jaren is het aantal pleegkinderen met zogenoemde verlengde pleegzorg gestegen. Met deze bestuurlijke afspraak geven partijen hieraan een verdere impuls en wordt pleegzorg tot 21 jaar de norm. In de meicirculaire is aangegeven dat gemeenten hiervoor in 2018 5 miljoen euro krijgen, in 2019 10 miljoen euro en vanaf 2020 structureel 13,7 miljoen euro.
- Een voorstel tot aanpassing van de bijdrage aan Veilig Thuis is in ontwikkeling. Aanpassing is nodig, omdat de bijdragen voor de 18 gemeenten aan Veilig Thuis waren gebaseerd op een verdeelsleutel die in 2014 is opgesteld op basis van vier organisaties die destijds (een deel van) de taken van Veilig Thuis uitvoerden (Bureau Jeugdzorg en de drie Steunpunten Huiselijk Geweld). Daarnaast is het aantal meldingen (in het hele land) flink gestegen. Dit heeft tot gevolg dat de kosten zo zijn gestegen dat de huidige verdeelsleutel niet meer houdbaar is. Duidelijk is wel dat de regiogemeenten meer moeten gaan betalen.
- In januari 2021 gaat de nieuwe inburgeringswet in. In deze nieuwe wet komt de regie op inburgering weer bij de gemeente te liggen. Het uitgangspunt van deze wet is dat iedereen meedoet, het liefst via betaald werk. De gemeente bereidt zich in 2020 voor op de nieuwe taken die deze wet met zich meebrengt.
- In regio West-Friesland is er sprake van een regionale nieuwkomersklas voor het basisonderwijs en internationale schakelklassen (ISK) voor het voortgezet onderwijs. Het aantal nieuwkomers in de regio daalt. Hierdoor is bij de start van het schooljaar het aantal klassen verminderd. In 2020 worden deze aantallen gemonitord en wordt, waar nodig, actie ondernemen als dit een wijzing van het huidige beleid vraagt.
- Elke gemeente is verplicht een Lokale Inclusie Agenda te maken. In juli 2016 heeft Nederland het VN-Verdrag Handicap bekrachtigd. Met deze bekrachtiging is aan de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet de verplichting toegevoegd om in de periodieke plannen op te nemen hoe de gemeente uitvoering geeft aan het VN-Verdrag. Bij voorkeur worden deze periodieke plannen samengevoegd tot één integraal plan: de Lokale Inclusie Agenda.

- Per 1 januari 2020 wordt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) ingevoerd. De Wvggz vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz). De nieuwe wet biedt handvatten om meer ambulant en preventief hulp te bieden aan mensen met geestelijke problemen, die niet vrijwillig om zorg vragen.
- De Omgevingswet is een integrale wet die de kwaliteit van de leefomgeving borgt en tegelijkertijd ontwikkeling stimuleert. Sleutelbegrippen in de toepassing van de Omgevingswet zijn eenvoud en efficiency, (integrale) samenwerking, regionaal maatwerk en verbinding naar externe partners.
- Mensen met forse psychiatrische problemen van wie vaststaat dat ze blijvend zijn aangewezen op 24-uurszorg, krijgen naar verwachting vanaf 1 januari 2021 toegang tot de Wet langdurige zorg (Wlz).
- Het Rijk en de VNG werken aan een nieuw objectief verdeelmodel van de beschikbare middelen dat beter aansluit op de lokale vraag naar maatschappelijke ondersteuning in de vorm van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Nu worden de budgetten nog verdeeld op basis van een historische grondslag. Het streven is de herverdeling van het budget van 1 januari 2021 in te voeren tegelijk met de overheveling van cliënten naar de Wlz. De vernieuwing van beschermd wonen en de maatschappelijke opvang enerzijds en het objectiveren en decentraliseren van de middelen anderzijds maakt het nodig dat de gemeente in 2020 financiële afspraken maakt in de regio.
- Laaggeletterdheid is een thema dat op de politieke agenda staat. Het tekort aan basisvaardigheden vormt voor mensen een barrière om zelfstandig mee te doen in de maatschappij. De ambities van het kabinet zijn verwoord in de kamerbrief 'Samen aan de slag voor een vaardig Nederland' en in een (vervolg)aanpak laaggeletterdheid 2020-2024. West-Friesland kent meer laaggeletterden dan gemiddeld in Nederland. Waar het percentage laaggeletterden van de provincie Noord-Holland (12,7%) rond het landelijk gemiddelde (11,9%) schommelt is dit in de gemeente Enkhuizen bijna 16%. In de gemeente Enkhuizen is de (integrale) aanpak van laaggeletterdheid dan ook een ambitie.
- Op dit moment heeft iedere gemeente de wettelijke taak om per week 10 uur voorschoolse educatie aan te bieden aan peuters met een risico op een onderwijsachterstand. Het aantal uren voor het VE-aanbod wordt op basis van wetgeving vanaf augustus 2020 verhoogd van tien naar zestien uur per week. De beleidsmatige (zoals de praktische invulling van deze uren) en de financiële gevolgen hiervan worden samen met de aanbieders van VE in kaart gebracht en in maatregelen vertaald.
- Muziek is belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, voor hun creativiteit en voor de creativiteit van onze samenleving. Onderzoek toont aan dat muziek maken een positief effect heeft op schoolprestaties. Het draagt bij aan de motorische ontwikkeling van kinderen en bevordert discipline en doorzettingsvermogen. De gemeente vindt het belangrijk dat alle kinderen op school in aanraking komen met muziek.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Samen leven

Onze gemeente wordt gekenmerkt door inwoners die oog hebben voor elkaar en zich op een prettige manier om elkaar bekommeren (bijvoorbeeld nabuurschap, vrijwilligerswerk en mantelzorg). In onze gemeente zijn voldoende voorzieningen en gelegenheden die ontmoeting en onderlinge verbinding stimuleren en versterken. Eigen initiatieven van inwoners, die het 'Samen leven' en ontmoeten versterken worden omarmd en waar mogelijk ondersteund.

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Enkhuizen is dementievriendelijk	Er worden zoveel mogelijk activiteiten uitgevoerd gericht om zo mogelijk het predicaat dementievriendelijke gemeente te verkrijgen	Er wordt een plan van aanpak opgesteld om te komen tot dementievriendelijke gemeente.
Enkhuizen ondersteunt inwoners die het (financieel) niet op eigen kracht redden doormiddel van voorzieningen.	We ondersteunen mantelzorgers en waarderen hen, zodat zij hun taak als mantelzorger volhouden	We organiseren een mantelzorgvervenmiddag.
Enkhuizen heeft levendige en levensvatbare (sport)accommodaties en voorzieningen.	We waarderen en faciliteren vrijwilligers.	We organiseren een vrijwilligersmiddag. We geven uitvoering aan de regeling voor een vrijwilligerswaardering.
Enkhuizen stimuleert een gezonde levensstijl.	De 6-minutenzone wordt gehanteerd. Hierdoor worden mensen binnen 6 minuten de juiste hulp geboden bij een hartstilstand.	Voor een goed werkende 6 minuten zone faciliteren wij een actief oproepsysteem en voldoende AED's.

Regie op eigen leven

Onze gemeente wordt gekenmerkt door inwoners die zelfstandig zijn en verantwoordelijkheid nemen. Alleen waar nodig wordt aanspraak gemaakt op individuele voorzieningen. Uitgangspunt is dat ook bij een ondersteuningsbehoefte de regie zoveel mogelijk bij de inwoner of zijn/haar directe omgeving zelf blijft.

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Enkhuizen stimuleert een gezonde levensstijl	Er wordt uitvoering gegeven aan de nota lokaal gezondheids-beleid.	We bieden informatie aan om de onjuiste ideeën en beelden over depressie weg te nemen. Daarin wordt het belang van de mentale vitaliteit benadrukt en ook het tijdig zoeken van ondersteuning en hulp bij depressieklachten.
Enkhuizen stimuleert een gezonde levensstijl.	Er wordt uitvoering gegeven aan de nota lokaal gezondheids-beleid.	We informeren over de effecten van voedsel op de gezondheid.
Enkhuizen stimuleert een gezonde	Er wordt uitvoering gegeven	We geven uitvoering aan het

levensstijl.	aan de nota lokaal gezondheidsbeleid.	initiatief "Rookvrije generatie" om te voorkomen dat jongeren en kinderen beginnen met roken.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Enkhuizen ontwikkeld het beleid op Schuldhulpverlening door.	Het huidige beleid dient doorontwikkeld te worden vooral op het onderdeel preventie.	De aanpak preventieve schuldhulpverlening wordt actief aangeboden.

Kansen voor iedereen

Onze gemeente wordt gekenmerkt door een positieve werkwijze waarbij talenten en krachten worden benut en de minder sterke kanten van inwoners worden ontwikkeld (naar behoefte). Stadsteam Enkhuizen biedt passende zorg en ondersteuning bij complexe of meervoudige (jeugd)hulpvragen, en het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners. Dit wordt bereikt door middel van een integrale aanpak.

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Enkhuizen stimuleert de bereikbaarheid van het aanbod van kunst, cultuur en sport voor de jeugd.	Meer jongeren maken (langdurig) gebruik van het kunst- en cultuuraanbod in de gemeente.	In 2020 wordt de subsidieregeling Cultuureducatie met kwaliteit herzien. De wijziging van deze regeling zal er toe leiden dat in overleg met het basisonderwijs en culturele partners het huidige cultuur(educatie) beleid wordt doorontwikkeld.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Enkhuizen stimuleert de bereikbaarheid van het aanbod van kunst, cultuur en sport voor de jeugd.	Meer jongeren maken (langdurig) gebruik van kunst- en cultuuraanbod in de gemeente.	In overleg met het basisonderwijs en culturele partners wordt het beleid op het muziekonderwijs doorontwikkeld.
Enkhuizen stimuleert de scholing en integratie van statushouders.	Voldoen aan de taakstelling op het gebied van huisvesting en begeleiding van statushouders.	De gemeente voldoet aan de door het Rijk opgelegde taakstelling met betrekking tot de huisvesting van vergunninghouders.
Enkhuizen stimuleert de scholing en integratie van statushouders.	Tijdige voorbereiding op de grotere rol voor gemeentes bij inburgering.	De gemeente neemt deel aan een landelijke pilot om ervaring op te doen met de 'brede intake' Participatie en Inburgeringsplan (PIP) die vanaf 2021, met de ingang van de nieuwe inburgeringswet, ingevoerd wordt. Het PIP ziet toe op een integraal inburgeringsplan in diverse leefgebieden. WerkSaam voert deze pilot uit namens de gemeente. De pilot loopt tot augustus 2020, Het PIP heeft als doel de wensen en talenten van vergunninghouders

		beter in kaart te brengen om hun participatie sneller te bewerkstelligen.
Enkhuizen stimuleert de scholing en integratie van statushouders.	Verbeteren van de sociale participatie en arbeidsparticipatie van vergunninghouders.	Alle inburgeringsplichtigen krijgen een participatie-verklaringstraject aangeboden.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Enkhuizen heeft extra aandacht voor de begeleiding naar (passend) werk en/of dagbesteding.	Uitvoering verbeteren toeleiden naar (passend) werk en of dagbesteding.	Een onderzoek naar de mogelijkheden en financiën om naast het bestaande beleid en de landelijke wetgeving, als gemeente meer te investeren om bijstandsgerechtigden te begeleiden naar (passend) werk en/of dagbesteding.

Transformatie Sociaal Domein

In 2015 heeft het Rijk een aantal taken in het sociaal domein gedecentraliseerd naar gemeentelijk niveau. Dit wordt ook wel de transitie genoemd. De transformatie opdracht binnen het sociaal domein dwingt ons terug te gaan naar de kern van wat we doen en waarom we dit doen. Hoe kunnen we onze inwoners zo goed mogelijk ondersteunen binnen de mogelijkheden die we hebben als gemeente? In onze missie spreken we van *samen leven, regie op ons eigen leven* en *kansen voor iedereen*. Er ligt een grote gezamenlijke opdracht voor de gemeente, inwoners, maatschappelijke partners en zorgaanbieders.

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Het proces rondom verstrekking en verantwoording zorgverlening of ondersteuning is transparant.	Zowel de interne bedrijfsvoering als de samenwerking met partners binnen het sociaal domein worden efficiënter ingericht (transformatie).	We ontwikkelen een brede meerjaren visie op het sociaal domein. De visie is een "kapstok" voor uitvoeringsnota's en vormt de verbinding tussen de verschillende beleidsterreinen.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> De gemeente wil bij de aanbesteding van de zorg, de kwaliteit van zorgverlening(menselijke maat) als factor zwaarder laten wegen dan de factor financiën.	In 2020 gaan we over naar een andere wijze van inkopen als het gaat om Jeugd en Wmo.	Om de kwaliteit in de organisatie en de dienstverlening naar de inwoners te borgen wordt er uitvoering gegeven aan het (regionaal) implementatieplan.

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	LISA	2016: 665,4	2017: 557,3
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2015: 1,42	2015: 1,42
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2015: 6,63	2015: 6,63
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2016: 65,3	2017: 66,7
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	2015: 1,4	2015: 1,4
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners 18jr en ouder	CBS	2016: 29,7	Eerste helft 2018: 28,2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners 15-65 jaar	CBS	2016: 30,3	Eerste helft 2018: 30
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2016: 11,9	Eerste helft 2018: 11,1
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	2016: 1,4	Eerste helft 2018: 1,2
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2016: 0,5	Eerste helft 2017: 0,5
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	GMSD	2015: 15	Eerste helft 2018: 36
Absoluut verzuim	Per 1000 inw. 5-18 jr	DUO	2016: 0,75	2017: 3,72
Relatief verzuim	Per 1000 inw. 5-18 jr	DUO	2016: 18,26	2017: 13,78
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	2014: 2,1	2016: 2,7
Niet sporters	%	RIVM	-	2016: 51,1

Met wie werken wij samen?

Gemeenschappelijke regeling WerkSaam Westfriesland

Doelstelling en openbaar belang

WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriese gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken, wordt begeleid naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Lukt het (nog) niet om te werken, dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.

Activiteiten en ontwikkelingen

Medio 2018 is het beleidsplan 2018-2021 van Werksaam Westfriesland vastgesteld. Met input van alle stakeholders is bepaald wat de doelen zijn. Er wordt in 2020 verder uitvoering gegeven aan het beleidsplan. Specifiek betreft het de uitvoering van de volgende activiteiten:

- Een evaluatie van de leerwerkbedrijven
- Een evaluatie van het businessmodel interne re-integratie activiteiten
- De doorontwikkeling van data gestuurd werken. WerkSaam werkt met de Vrije Universiteit aan een arbeidsmarkt datalab voor de regio

Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Noorden

Doelstelling en openbaar belang

De basistaken van GGD Hollands Noorden zijn: Kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van de inwoners, het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op alle inwoners), uitvoering van infectieziektebestrijding en uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid. Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren). De GGD voert ook vangnettaken uit voor de gemeente.

Activiteiten en ontwikkelingen

De komende jaren doorloopt de GGD een bestuurlijke herijking. De koers voor deze herijking wordt bepaald door de wijziging van de gemeenschappelijke regeling, de evaluatie van de dienstovereenkomst Veilig Thuis en andere ontwikkelingen. Gemeenten zijn de opdrachtgever en partner van de GGD. Gezamenlijk worden de maatschappelijke opgaven en resultaatgebieden van de GGD bepaald.

De GGD zet zich in voor verdere doorontwikkeling van de Jeugdgezondheidszorg. In deze doorontwikkeling gaat het om een verdere flexibilisering van de dienstverlening van de Jeugdgezondheidszorg. Dit heeft als doel om passende dienstverlening te bieden. Dienstverlening waarbij de klant (oudere en jongere) zelf meer in regie komt en die aansluit bij de lokale situatie in het sociaal domein, onderwijs en zo.

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Totaal lasten	29.195	28.637	28.900
Totaal baten	-6.801	-6.475	-6.402
Totaal saldo van baten en lasten	22.394	22.162	22.498
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	23	23	405
Onttrekking reserves	-2.709	-1.646	-1.308
Totaal mutaties reserves	-2.686	-1.623	-903
Resultaat	19.708	20.539	21.595

Toelichting op afwijkingen

Lasten	Bedrag	V/N
Sociaal medische indicatie	-30	N
Momumentenbeleid	-20	N
Innovatie pilots sociaal domein	-100	N
Rijksvaccinatie programma	-34	N
Buig	88	V
Incidenteel	345	V
Subsidies	-67	N
Bijdrage SED	-276	N
Groot onderhoud	-188	N
Overig	19	V
Totaal lasten	-263	N

Baten	Bedrag	V/N
Incidenteel 2019	-167	N
Inkomensregelingen	100	V
Overige verschillen	-6	N
Totaal baten	-73	N

Per saldo een nadeel van	-336	N
---------------------------------	-------------	----------

Milieu

Portefeuillehouder: E. Heutink

Inleiding

Dit programma omvat de taakvelden:

- Afval
- Circulaire economie
- Klimaat en Duurzaamheid
- Milieubeheer
- Klimaatadaptatie
- Riolering
- Begraafplaatsen

In het Raadsbrede Akkoord is opgenomen dat duurzaamheid de kern van het gemeentelijk beleid dient te zijn. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2020 geformuleerd om afvalinzameling op zo 'n wijze te organiseren dat sprake is van balans tussen hygiëne, gebruiksgemak, milieurendement en esthetiek.

Ontwikkelingen

Afval

Per ton verbrand afval betaalt de gemeente verbrandingsbelasting. Deze last is afgelopen jaar gestegen van € 13,21 naar € 32,12 per ton. Met deze verhoging is in de huidige begroting al rekening gehouden. Hoe deze belasting zich in de aankomende jaren verder ontwikkelt, is op het moment nog onbekend, maar kan wel invloed hebben op de kosten in de aankomende jaren.

De inkomsten van de Nedvang vergoeding voor plastic en drinkpakken is het afgelopen jaar wederom gedaald. De andere vergoedingen voor onder andere glas en papier zijn gelijk gebleven. Wat de vergoedingen voor 2020 en daarna worden, is op het moment niet bekend. De vergoedingen lopen momenteel in de evaluatie van de raamovereenkomst mee. De financiële consequenties zijn op het moment nog niet in te schatten.

Waarschijnlijk gaan de vergoedingen van Nedvang uitbetaald worden op basis van werkelijke afgezette herbruikbare stromen uit afval. Dit vraagt om meer aandacht voor de kwaliteit en samenstelling van ingezamelde afvalstromen. Dit verplaatst de focus van kwantiteit naar kwaliteit.

In 2018 en begin 2019 zijn de verwerkingskosten van afval gestegen. Drie redenen zijn aan te wijzen:

1. De verwerkingsinstallaties hebben op het moment te weinig beschikbare verwerkingscapaciteit.

2. Daarnaast wordt er steeds meer gestuurd op kwaliteit van de afvalstromen en worden strengere acceptatievoorwaarden gesteld voor de verwerking. Kwalitatief laagwaardige afvalstromen worden moeilijker duurder om te recyclen en te verwerken.
3. Ook zijn de transportkosten en inflatie gestegen. We verwachten dat deze stijging zich doorzet in 2020. De financiële consequentie is waarschijnlijk 3% tot 5% stijging per jaar.

Dienstverleningsovereenkomst HVC

De nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC gaat naar verwachting op 1 januari 2020 in. Hiermee gaan de kosten voor afvalinzameling en -verwerking omlaag. De nieuwe DVO heeft een zakelijke insteek en de inzamelings- en verwerkingskosten worden transparant doorberekend. De vergoedingen van Nedvang voor de verschillende afvalstromen komen hierbij ten bate van de gemeente. Met HVC is eveneens afgesproken dat bij het afsluiten van de nieuwe DVO het tarief met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 ingaat.

Op advies van de Rekenkamercommissie is de kostentoerekening op de afvalstoffenheffing opnieuw in kaart gebracht. De nieuwe wijze van toerekening wordt in 2020 toegepast.

De nieuwe DVO vraagt om een andere samenwerking met de regio (GR CAW). Hoe deze samenwerking eruit gaat zien in 2020 is nog niet duidelijk. Hiervoor wordt momenteel een onderzoek uitgevoerd in opdracht van het CAW.

Gemeentelijk Grondstoffenplan

Aangezien het huidige afvalbeleidsplan verouderd is, de beleidstaken direct bij de gemeente komen te liggen en de afvalwereld momenteel gekenmerkt wordt door snelle veranderingen, wordt in 2020 eveneens een gemeentelijk specifiek afvalbeleidsplan opgesteld, genaamd het Gemeentelijk Grondstoffenplan (GGP).

Circulaire economie

Het kabinet wil dat de Nederlandse economie in 2050 draait op herbruikbare grondstoffen. Hiervoor zijn kansrijke projecten uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma circulaire economie, welke zich richt op biomassa, kunststoffen, maakindustrie, bouw en consumptiegoederen. Dit betekent dat de gemeente i.p.v. met lokale vraagstukken, meer en meer te maken krijgt met mondiale vraagstukken.

Circulaire economie wordt regionaal en landelijk op verschillende manieren opgepakt en mist een duidelijke definitie. Daarnaast is het nog niet duidelijk wat de rol van lokale overheden is in dit vraagstuk. We houden deze ontwikkelingen goed bij en zullen in het aankomende jaar onze rol als gemeente uitwerken. In het college uitvoeringsprogramma is hier rekening mee gehouden door het inzetten op een onderzoek met het onderwerp circulaire economie in perspectief en een uit te werken plan van aanpak.

Duurzaamheid

Met het Klimaatakkoord zet Nederland de volgende stap op de weg naar een totale energietransitie, met als einddoel 95% CO₂ reductie in 2050. Als afgesproken tussenstap op

weg naar het einddoel is het eerste ijkpunt gezet op 2030, met de doelstelling 49% CO₂ reductie ten opzichte van het jaar 1990. Om dit te bereiken, zijn hiervoor in het Klimaatakkoord maatregelen benoemd. De maatregelen zijn verdeeld in vijf onderwerpen (ook wel tafels genoemd):

1. duurzame elektriciteitsopwekking
2. gebouwde omgeving
3. landbouw en landgebruik
4. mobiliteit
5. industrie

Voor het bereiken van de doelen uit het klimaatakkoord is Nederland onderverdeeld in 30 regio's. In een regio werken gemeentes, provincie en waterschap samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

In 2020 dient op schaal van de regio NHN een Regionale energie strategie (RES) opgesteld en aangeleverd te worden. De RES is een instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzes voor: De opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en infrastructuur.

Op Westfries niveau (Pact WF 7.1) werken wij samen om invulling te geven aan de ambitie energieneutraal in 2040 en onze kansen te benutten. Voor de duurzaamheidsonderwerpen wordt het Pact uitgewerkt in een Westfries Energie Kompas (WEK). In dit document worden de activiteiten benoemd die nodig zijn om de doelstellingen te behalen.

De Groningse gaskraan sluit in 2030 en de belastingen op gas worden verhoogd, de belastingen op elektriciteit worden verlaagd.

De gemeente moet de regierol nemen in het proces om van het aardgas af te raken. Om hier invulling aan te geven, verwacht het Rijk van iedere gemeente dat er in 2021 een Transitievisie Warmte ligt.

Voor de burgers en bedrijven betekenen bovenstaande doelen dat de woningen en bedrijfspanden moeten verduurzamen. Dit betekent o.a. betere isolatie, minder elektriciteit verbruiken, (LED verlichting en energie zuinige apparatuur en processen) en anders verwarmen. Door het verdwijnen van het gas moet overgeschakeld worden naar een duurzame energiebron.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt naar verwachting 1 januari 2021 in werking. Voordat de wet in werking treedt, moet er nog veel werk worden verricht. Uw raad heeft daarvoor begin 2018 een regionaal procesplan vastgesteld met een lokaal plan van aanpak. Op basis daarvan is een begroting opgesteld. In dat plan is nog geen rekening gehouden met de kosten van ICT en Informatievoorziening. De raming is uitsluitend bedoeld voor de invoeringskosten van de

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie heeft tot doel om Nederland in 2050 klimaatbestendig te hebben ingericht. Het Rijk heeft hiervoor o.a. het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie vastgesteld. Regionaal zijn de eerste voorbereidingen getroffen, startend met het uitvoeren van een klimaatstresstest.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Goed en duurzaam leefklimaat

Wij dragen bij aan een duurzame samenleving, bereiken onze klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen en bevorderen een goede woon-, werk- en leefomgeving. Daarbij zorgen wij voor een juiste afweging tussen kosten, service en milieurendement.

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Voldoen aan zorgplichten op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater	Doelmatige van afvalwater, overtollig grondwater en regenwater	Acties uitvoeren conform het GRP Enkhuizen
Optimale afvalinzameling	Een juiste afweging van kosten, service en milieurendement	Opstellen nieuw afvalbeleidsplan Verbeteren regievoering Borgen van een juiste afweging bij projecten en beleid
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Vormgeven aan de energietransitie SED	Transitie van aardgas naar andere warmtebronnen	Vaststellen van een Warmtetransitievisie door de gemeenteraad uiterlijk eind 2021 Vaststellen van wijkuitvoeringsplannen Pilot "gas-loos" in wijk/buurt met kansen starten. Hiervoor een projectgroep samenstellen met eventueel een extern bureau. Doel het opstellen van een uitvoerings- en communicatieplan Inventariseren mogelijkheden Geothermie en opstellen plan van aanpak. Business case laten opstellen. Regionaal

	Verduurzamen van eigen organisatie Goede bereikbaarheid voor onze inwoners op een zo duurzaam mogelijke manier	oppakken Duurzaamheid opnemen in het inkoop en aanbestedingsbeleid Duurzame mobiliteit: Hoe om te gaan met laadpalen, O.V-koppeling mobiliteiten, fietsbeleidsplan, snelfietsroutes.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Verbeteren afvalbeheer en optimaliseren gebruik van grond/ hulpstoffen (circulaire economie)	Optimaliseren gebruik van grondstoffen/ hulpbronnen.	Onderzoek, beleidsplan en plan van aanpak opstellen
Duurzame economie van grondstoffen	Kennis en inzicht creëren m.b.t de mechanismen achter en mogelijkheden voor een duurzame economie. Bijdrage leveren aan optimaal gebruik van grondstoffen en hulpbronnen Optimalisatie samenwerking op het gebied van circulaire economie	Samen met een externe partij onderzoek doen naar de achterliggende mechanismen voor een effectief welvaarts- en grondstoffenbeleid en de daarbij behorende beleidsmogelijkheden voor de gemeente (bijv. regelvermindering, netwerkvorming en kennisdeling) Beleidsdocument en plan van aanpak opstellen. Beleidsafstemming in de regio, en de positie van Enkhuizen borgen.
Voorkomen onaanvaardbare milieurisico's	Bedrijven voldoen aan de milieuregels en leven deze na.	Uitvoering geven aan de geactualiseerde milieu VTH-strategie (als onderdeel van totale VTH-strategie) Goed opdrachtgeverschap OD NHN
Anticiperen op droogte en wateroverlast	Tijdig treffen van (fysieke) maatregelen	Risicodialoog aangaan met betrokken partijen (nav klimaatstresstest) Opleveren beleid voor ruimtelijke adaptatie en uitvoeringsprogramma
De begraafplaatsen, op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden.	Uitvoeren onderhoudswerkzaamheden monitoren op beeldkwaliteit	Op de begraafplaats vinden zeer regelmatig begrafenissen plaats. Tevens worden er asbussen bijgezet in urnenmuren en ook in graven.

		Ook kunnen op verzoek urnen op graven geplaatst worden. Ook wordt er as verstrooid op een speciaal strooiveld. De begraafplaats wordt op een hoog beeldkwaliteitsniveau onderhouden. Het aantal keldergraven is momenteel voldoende, door een verminderde behoefte vindt er voorlopig geen uitbreiding meer plaats.
--	--	---

Indicatoren

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Optimale afvalinzameling	Restafval (kg/inw/jr) (VANG Doelstelling max 100 kg/inw/jr in 2020)	191	175	175	150	150
	Afvalscheiding (VANG Doelstelling 75% in 2020)	66%	70%	70%	70%	70%
Energiebesparing en duurzaam energiegebruik	Duurzame energie productie Doelstelling 14% in 2020 (2017: 3,1 %)	5,3%**	9,6%**	14%**	18%**	22%**
	Energiebesparing sinds 2010 Doelstelling +2% per jaar (2017: 13 %)	15,5%**	18%**	20,5%**	23%**	25,5%**
	Besparing CO2-uitstoot fossiele brandstof sinds 2010 Doelstelling 49% in 2030 (2017: 8,3)	11%**	14%**	17%**	20%**	23%**
Voorkomen onaanvaardbare milieurisico's	Tijdigheid vergunningen en meldingen milieu	Nieuw	100%	100%	100%	100%
	Juridische houdbaarheid vergunningen en meldingen milieu	Nieuw	95%	95%	95%	95%
	Naleving	Nieuw	75%	75%	75%	75%

	milieuregels bij 1e (her) controle					
	Juridische houdbaarheid handhavingsbeschi kkingen	Nieuw	95%	95%	95%	95%
	Tijdigheid advisering OD NHN	Nieuw	100%	100%	100%	100%
	Kwaliteit advisering OD NHN	Nieuw	100%	100%	100%	100%

**deze getallen zijn na twee jaar beschikbaar de cijfers geven de streefwaarden voor de verschillende jaren weer.

Duurzame energie productie

De toerekening van de HVC energieproductie aan de aandeelhoudende gemeenten werd tot nu toe meegeteld bij het vaststellen van de totale duurzame energieproductie van de gemeenten. Volgens het nieuwe monitoringsprotocol van het toekomstige Klimaatakkoord en de Regionale Energiestrategie is dit niet langer gebruikelijk.

Energiebesparing sinds 2010

In 2016 was de energie besparing 13,6%. 2017 laat dus een achteruitgang zien. Het streven is om deze in de jaren erna in te halen. Hierdoor ontstaat een gewenst groei van 2,5 % in deze jaren.

Afvalstoffenheffing

Afgeleid beleidsdoel	Prestatie indicatoren	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Optimale afvalinzameling	Tarief meerpersoons-huishoudens	394,84	418,53	ntb
	Tarief éénpersoons-huishoudens	281,26	298,14	ntb

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Omvang huishoudelijk afval	Kg/inwoner	CBS	2015: 225	2017: 194
Hernieuwbare electriciteit	%	RWS	2015: 6,7	2017: 6,2

Met wie werken wij samen?

Centraal afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)

Doelstelling en openbaar belang

De gemeente is door haar deelname in het CAW aandeelhouder van de NV HVC. Als aandeelhouder bepaalt zij mede het beleid van de HVC. Door de garantstelling van de leningen ontvangt de gemeente een garantstellingsprovisie en dividend.

Activiteiten en ontwikkelingen

Door het CAW worden in 2020 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Vervullen aandeelhoudersrol
- Opdrachtgever aan de HVC voor de inzameling van afval door middel van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) . In 2020 gaat deze rol naar de gemeente.
- Beheren van de voormalige stortplaats te Westwoud.
- Overige de taken en bevoegdheden die voortkomen uit de gemeenschappelijke regeling, zoals het aanpassen van de afvalstoffenverordening. In 2020 gaat deze rol naar de gemeente.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Doelstelling en openbaar belang

Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Activiteiten en ontwikkelingen

In 2019 is de naam van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN) gewijzigd in Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De OD NHN voert sinds 1 januari 2014 de milieutaken voor de gemeente Enkhuizen uit. Jaarlijks wordt er een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de werkafspraken tussen het dagelijks bestuur van de OD NHN en het college van burgemeester en wethouders worden vastgelegd. Het is aan de opdrachtgever om te bewaken of de afspraken conform het programma worden uitgevoerd. De OD NHN levert hiervoor de managementrapportages. De OD NHN legt jaarlijks verantwoording af aan de deelnemers via de jaarstukken. De bevoegd gezag-verantwoordelijkheid blijft bij de gemeente. De gemeente blijft daarmee verantwoordelijk voor de taakuitvoering en het beleid.

De provinciale plustaken van de Provincie Noord-Holland die de OD NHN sinds 2016 heeft overgenomen zijn opgenomen in een aparte begroting. Het gaat hierbij om de groene taken, bodemvergunning-verlening, verkeer/vaarwegen en zwemwaterlocaties.

Voor 2020 zijn de volgende kaders en relevante ontwikkelingen door de OD NHN benoemd:

- Op het gebied van de takendiscussie zijn in 2018 op bestuurlijk niveau de randvoorwaarden (taakinbreng) en een beleidsregel (taakvermindering) vastgelegd. In 2020 is er duidelijkheid over de inbreng van nieuwe extra taken en de eventuele terugname van extra ingebrachte taken door afzonderlijke deelnemers.
- Met betrekking tot de toekomstige financieringsvorm is afgesproken dat in 2020 een bestuurlijke keuze wordt gemaakt over de wijze waarop de jaarlijkse bijdrage van de deelnemers tot stand komt. Dit op basis van onderzoek naar verschillende varianten en hun voor- en nadelen voor deelnemers en OD-organisatie en een proefperiode die start in 2019.
- Bij de omgevingsdienst is Het Masterplan ICT in uitvoering.
- Op 18 oktober 2018 is het Visiedocument 2018-2022 vastgesteld. Dit geeft het algemeen bestuur richting aan de doorontwikkeling van de organisatie in deze bestuursperiode.
- Na de bewustwording (2018) en verdieping (2019) staat 2020 in het teken van de verbreding en verankering van de Omgevingswet in de OD-organisatie.
- De doelstellingen uit het Klimaatakkoord hebben als gevolg dat veel meer duurzaamheidstaken bij de gemeenten en regio worden belegd. De OD NHN kan

optreden als versneller en verbinder van verduurzaming in de regio, maar welke rol de OD NHN hierin precies mag vervullen moet door de deelnemers nog worden bepaald. Eindbeeld is dat de OD NHN in 2020 op sterkte gebracht is om u op professionele wijze van deskundig advies te voorzien. Voor 2020 moeten de dienstverleningsafspraken hierop aangepast zijn.

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Totaal lasten	4.170	4.559	4.273
Totaal baten	-4.823	-4.777	-5.044
Totaal saldo van baten en lasten	-653	-218	-771
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	-653	-218	-771

Toelichting op afwijkingen

Lasten	Bedrag	V/N
Hogere kapitaallasten	-12	N
Lagere lasten afvalinzameling in verband met nieuwe dienstverlenings overeenkomst met HVC.	281	V
Hogere bijdrage SED	-44	N
Incidenteel budget 2019: Klimaatstresstest	40	
Autonome ontwikkeling binnen het onderhoudsbudget voor riolering cf GRP	-25	
Uitvoeringsprogramma: incidenteel budget 2019 plan van aanpak klimaatadaptatie.	10	
Uitvoeringsprogramma: incidenteel budget 2019 actieplan grootschalige opwek duurzame energie	10	V
Uitvoeringsprogramma: incidenteel budget 2019 plan van aanpak Regionale Energie Strategie.	30	V
Overige verschillen	-4	N
Totaal lasten	286	V

Baten	Bedrag	V/N
Hogere opbrengsten riolering cf. uitgaven cf. GRP	310	V
Lagere opbrengsten afvalstoffenheffing i.v.m. nieuwe dienstverleningsovereenkomst HVC.	-43	N
Totaal baten	267	V

Per saldo een voordeel van	553	V
-----------------------------------	------------	----------

Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder: E. Struijlaart

Inleiding

Met het programma voor deze beleidsvelden beoogt de gemeente Enkhuizen een evenwichtig en duurzaam kader te geven voor de inrichting en het gebruik van de ruimte.

Voor de huidige en toekomstige inwoners zal naar verwachting het geactualiseerde beleid leiden tot een uitkomst waarbij het aantal woningen en de gewenste kwaliteit passend is en aansluit bij hun behoefte. Hierbij is speciale aandacht voor kwetsbare groepen.

In het Raadsbrede Akkoord zijn onderwerpen benoemd waarvoor in de periode 2018-2020 initiatieven van het college worden verwacht. In dit programma zijn vanuit dit akkoord in het hoofdstuk "Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen" onder andere beleidsvoornemens voor 2020 geformuleerd. Hiermee komen we, in samenwerking met de regio, tot een toekomstbestendige woningvoorraad die aansluit op de behoefte. Hiermee wordt tevens voorzien in voldoende betaalbare huisvesting voor jongeren (zowel huur als koop).

Ontwikkelingen

Structuurschets Westfriesland 'Een Dijk van een Regio'

Begin 2017 is door alle gemeenteraden in de regio Westfriesland de Structuurschets vastgesteld. De Structuurschets is uitvoeringsgericht en biedt een uitnodigend verhaal dat regionale partijen en initiatiefnemers verleidt om mee te bouwen aan de toekomst van de regio. Het is een structuurschets die niet alles vastlegt, maar ruimte en flexibiliteit biedt aan initiatieven van en gericht is op samenwerking tussen publieke, private en maatschappelijke partijen.

De Structuurschets vormt de basis voor nieuw op te stellen gemeentelijke omgevingsvisie-en plannen. Op deze manier wordt de Structuurschets geborgd in gemeentelijk beleid. Het opstellen van een gemeentelijke omgevingsvisie volgt uit het Plan van aanpak.

Als lobbydocument heeft de structuurschets zijn waarde bewezen. We hebben in de vastgestelde provinciale Omgevingsvisie NH2050 een extra hoofdstuk kunnen toevoegen: Sterke kernen, Sterke regio's. Dit hoofdstuk gaat uit van de potenties die elke kern of stad heeft en sluit naadloos aan op onze structuurschetsvisie 'vitale regio met onderscheidende kernen'. Hierin gaan we uit van de potenties van onze steden en dorpen om de leefbaarheid te behouden en te vergroten.

Florapark / Westeinde

Nu de woningbouwlocatie Waterweide in ontwikkeling is genomen, zijn we met de ontwikkelaars de beleidsvoorbereiding gestart over de locatie Florapark in Bovenkarspel. Gelet op de locatie Westeinde in de gemeente Enkhuizen, die grenst aan de locatie Florapark, wordt onderzocht of het mogelijk is om te komen tot een gezamenlijk

stedenbouwkundig plan. In 2020 stellen we de samenwerkingsovereenkomst vast om te komen tot een stedenbouwkundige verkenning voor de locatie.

Interbestuurlijk toezicht Wabo

De taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) hebben betrekking op de fysieke leefomgeving. Primair gaat het dan om de toestemmingen en toezichthoudende taken op basis van de Wabo. De provincie houdt toezicht op de wijze waarop binnen de gemeente het toezicht en de handhaving plaatsvindt. Sinds 2017 wordt ook de vergunningverlening beoordeeld.

Het 'Strategisch VTH-beleid omgevingsrecht' en het 'Operationeel VTH-beleid omgevingsrecht' wordt vierjaarlijks geactualiseerd. Daarnaast wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma en verantwoordingsverslag opgesteld. De provincie toetst op de aanwezigheid van deze documenten en werkwijzen. De beoordeling wordt sinds mei 2017 op de website van de provincie openbaar gemaakt. Van de resultaten wordt u jaarlijks op de hoogte gebracht.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Wkb voorziet in een samenhangend stelsel van kwaliteitseisen en -procedures waarmee marktpartijen aantoonbaar garanderen dat het te realiseren bouwplan bij oplevering een bepaald kwaliteitsniveau heeft. In plaats van de gemeente controleert een (private) kwaliteitsborger dan gedurende het ontwerp- en uitvoeringsproces of wordt gebouwd volgens het Bouwbesluit. Voor de gemeente komen er een aantal voornamelijk administratieve taken bij, zoals de controle of het juiste instrument voor kwaliteitsborging is toegepast en een controle of er sprake is van een erkende kwaliteitsborger.

Op 14 mei 2019 heeft de Eerste Kamer de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen aangenomen. De invoering staat gepland voor 2021 en heeft vooralsnog alleen betrekking op eenvoudige bouwprojecten. Op een later moment wordt beslist of de wet ook gaat gelden voor complexere bouwprojecten

Recreatieoord Enkhuizer Zand

In 2004 heeft de gemeenteraad de toekomstvisie Enkhuizerzand en bijbehorend vlekkenplan vastgesteld. In 2009 heeft de gemeenteraad het vlekkenplan voor het Enkhuizerzand op onderdelen aangepast. Na inspraakafspraken en een enquête via het stadspanel is in 2014 besloten verder te gaan met het aanbestedingstraject. In 2015 is een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Het vlekkenplan en het beeldkwaliteitsplan vormden de basis voor de aanbesteding. Naar aanleiding van deze aanbesteding is de opdracht in 2016 aan OREZ gegund. In het najaar van 2018 is voor dit gebied het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. In het voorjaar van 2019 is ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Op het moment van schrijven van deze begroting worden de raadstukken voorbereid voor de vaststelling van dit bestemmingsplan. Naar verwachting zal de onherroepelijke vaststelling van het volledige bestemmingsplan (vanwege aanpassingen dan wel procesgang) nog geheel 2020 beslaan.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstelling	Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Toekomstbestendige woningvoorraad tot stand brengen.	Realiseren van aanvullingen die zorgen voor een evenwichtige woningvoorraad op de lange termijn van en voor woningzoekenden in de gemeente.	Het uitleggebied GWW gefaseerd uitwerken op een manier die aansluit op de actuele en toekomstige woningbehoefte.
		De herontwikkeling van de Bloemenbuurt faciliteren.
		Potentiële uitleglocaties in beeld brengen.
	<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Realiseren van betaalbare huisvesting voor jongeren in zowel de huur- als de koopsector.	Faciliteren van Tiny Houses en zoeken naar aanvullende woonproducten om deze doelgroep te bedienen.
Een evenwichtige en duurzame ruimtelijke ontwikkeling van Enkhuizen.	Actueel planologisch kader.	In 2020 wordt de planologische procedure gevoerd voor het bestemmingsplan (uitwerking) van Gommerwijk-West-West.
		(Eventuele) planologische procedure inzet rondom het bestemmingsplan voor het gebied van REZ.
		Verkenning planologische woningbouw mogelijkheden van het gebied Westeinde-zuid.
		Planologische procedure voor de herontwikkelingslocatie Bierkade, Zilverstraat en Hoogstraat.
		Planologische procedure voor de herontwikkeling van de Bloemenbuurt.
	Vergunningverlening.	In 2020 worden er circa 140 omgevingsvergunningen

		verleend. Die hebben voor het grootse deel betrekking op kleine bouwactiviteiten waarbij soms ook toestemming wordt verleend om in afwijking van de regels uit het bestemmingsplan te bouwen. Voor de uitbreidingswijk Gommerwijk West-West verwachten we in 2020 voor de eerste fase omgevingsvergunningen voor woningbouw te verlenen. In plan noord verwachten we dat er als gevolg van enkele herstructureringsprojecten ongeveer 20 nieuwe woningen worden gebouwd.
	Welstandsbeoordeling.	Bouwplannen worden door de welstand-commissie getoetst aan redelijke eisen van welstand. Het was de bedoeling om de overeenkomst met MOOI Noord-Holland in 2019 aan te passen waardoor er meer bouwplannen ambtelijk kunnen worden getoetst. De doorlooptijd van de aanvraag wordt daarmee bekort en de kosten voor de aanvrager beperkt. Die aanpassing zal naar verwachting pas in 2020 worden doorgevoerd.
ISV-3-projecten uitvoeren / eindverantwoording.	Provincie heeft uitstel verleend. Het Programma moet nu uiterlijk 1 augustus 2020 verantwoord.	De voorbereidende werkzaamheden worden opgepakt. Het resterende project is Hertenkamp.
<u>Uitvoeringsprogramma:</u> Vaststellen omgevingsvisie	Formuleren van de integrale visie op de fysieke omgeving van Enkhuizen tot 2035	Samen met inwoners, bedrijven en instellingen een omgevingsvisie opstellen
Implementatie omgevingswet	Vanaf de inwerkingtreding van de omgevingswet, overeenkomstig de	Uitvoeren lopend implementatietraject

	wet werken	(samen met Stede Broec en Drechterland)
--	------------	---

Indicatoren

Passend woningaanbod voor elke inwoner

Indicatoren	nulmeting	norm	2020	2021	2022	2023
Aantal te bouwen woningen uitleglocatie		33-55 per jaar	35-55	35-55	35-55	35-55
Aantal te bouwen woningen inbreiding		20-30 per jaar	20-30	20-30	20-30	20-30

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting 2018	Meest recent
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2016: 177	2018: 189
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2014: 6,8	2016: 4
Demografische druk	%	CBS	2017: 71,9	2018: 73,8
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2017: 629	2018: 630
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2017: 742	2018: 744

Met wie werken wij samen?

Archeologie Westfriese Gemeenten

Doelstelling en openbaar belang

De regeling draagt bij aan de slagvaardigheid van de gemeente met betrekking tot het laten verrichten en beoordelen van archeologisch onderzoek ten behoeve van gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ordeningsprocessen. Tevens versterkt het de cultuurhistorische identiteit.

Activiteiten en ontwikkelingen

De Erfgoedwet regelt samen met de Wabo en het Bro hoe gemeenten bij hun ruimtelijke plannen rekening moeten houden met het erfgoed. Dat wil zeggen dat in het ruimtelijk ordeningsbeleid ook archeologische en cultuurhistorische waarden onderdeel dienen uit te maken van de afwegingen in de besluitvorming. Door dedecentralisatie wordt van de gemeenten verwacht te beschikken over kennis en expertise op het complexe beleidsveld. Dit is voor veel gemeenten alleen in gezamenlijkheid haalbaar gebleken. Archeologie speelt een belangrijke rol in het gemeentelijk archeologiebeleid voor wat betreft de hele keten van archeologisch monumentenzorg. Tot de kerntaken van Archeologie Westfriesland behoren o.a.:· het adviseren van gemeenten, projectontwikkelaars en particulieren;· het uitvoeren van archeologisch onderzoek;· het archeologisch depotbeheer;· kennisbank over de Westfriese archeolog

Wat mag het kosten?

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Totaal lasten	1.667	2.014	1.899
Totaal baten	-745	-373	-400
Totaal saldo van baten en lasten	922	1.641	1.499
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0
Totaal mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	922	1.641	1.499

Toelichting op afwijkingen

Lasten	Bedrag	V/N
Hogere bijdrage SED	-86	N
In 2019 incidenteel budget Omgevingswet	89	V
Uitvoeringsprogramma: incidenteel budget 2019 kwalitatief woonbehoefte onderzoek	30	V
Overheveling vanuit 2018 naar 2019: restant kwaliteitsverbetering BAG	43	V
Incidenteel 2019: kwaliteitsverbetering BAG	57	V
Overige verschillen	-18	N
Totaal lasten	115	V

Baten	Bedrag	V/N
Bouwleges	-27	N
Totaal baten	-27	N

Per saldo een voordeel van	88	V
-----------------------------------	-----------	----------

Algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onder dit hoofdstuk vallen de baten en lasten die samenhangen met:

- lokale heffingen (OZB), bestedingen niet gebonden;
- algemene uitkering;
- dividend;
- nutsbedrijven;
- financiering
- onvoorzien

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lokale heffingen	3.857	4.047	4.151	4.243	4.371	4.499
Algemene uitkering	29.108	29.856	31.930	32.482	32.678	33.487
AR; stelpost BCF	0	508	42	42	42	42
AR; stelpost jeugd	0	0	0	0	390	390
Dividend	415	372	372	372	372	372
Nutsbedrijven	0	179	179	179	179	179
Financiering	4	0	-2	-63	-70	-77
Lasten onvoorziene uitgaven	0	-25	-25	-25	-26	-26
Totaal	33.384	34.937	36.647	37.230	37.936	38.866

Lokale heffingen

Lokale heffingen bestaan uit gebonden en niet gebonden heffingen. Gebonden heffingen zijn bijvoorbeeld afvalstoffenheffing en rioolheffing en zijn niet vrij aanwendbaar. Zij worden verantwoord op het programma waar ook de kosten worden gemaakt. De niet gebonden heffingen zijn Onroerende Zaak Belasting(OZB), toeristenbelasting, gemakkelikhedenretributie en precariobelasting. Deze belastingen zijn dus vrij aanwendbaar. Ook de baten dwanginvordering worden in deze post meegenomen. Bovengenoemd bedrag lokale heffingen is de netto verantwoording van de opbrengst (baten minus lasten). Dit wijkt af van de tabel in de paragraaf lokale heffingen waar alleen de baten zijn verantwoord. De geraamde opbrengsten in 2020 stijgen trendmatig met 1,5% inflatiecorrectie, de jaren daarna eveneens met 1,5%. Daarnaast is er voor de OZB een gefaseerde verhoging (naast de regulieren indexatie van 1,5%) toegepast van 1% in 2021, 2% in 2022 en 2 % in 2023.

Algemene uitkering

In de begroting 2020 is een bedrag van € 31.972.000 opgenomen voor de algemene uitkering.

De algemene uitkering in deze begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2019. Één van de uitkomsten van de meicirculaire is dat er voor de jaren 2019, 2020 en 2021 extra middelen beschikbaar zijn gesteld voor jeugdzorg.

Conform een latere richtlijn mogen gemeenten ook extra middelen ramen voor de jaren 2022 en 2023. Dit is ook meegenomen in de meerjarenraming. Het gaat om een bedrag van € 390.000 per jaar. Deze is voor de jaren 2022 en 2023 opgenomen als stelpost.

Stelpost BTW compensatiefonds (BCF)

Het Btw-compensatiefonds (BCF) is ingevoerd in 2003. Gemeenten kunnen (een groot deel van) hun BTW kosten declareren bij het Btw-compensatiefonds. Doel van deze maatregel is om het inbesteden (geen BTW) en uitbesteden (wel BTW) bij gemeenten budgettair gelijk te schakelen. Het BCF is bij de start gevoed vanuit het gemeentefonds. In de septembercirculaire 2013 is met ingang van het uitkeringsjaar 2015 een plafond ingesteld voor het Btw-compensatiefonds (BCF). Dat werk als volgt. Er wordt een plafond ingesteld dat qua hoogte meegroeit met de normeringsmethodiek. Als de gemeenten onder het plafond blijven wordt de onderschijding toegevoegd aan het gemeentefonds. Bij een overschrijding wordt een bedrag ter grootte van de overschrijding onttrokken aan het gemeentefonds.

In de raming van de algemene uitkering voor 2020 houden we rekening met een kleine onderschijding van het BCF plafond. Er wordt rekening gehouden met een teruggave van de ruimte onder het BCF plafond van € 42.000.

Dividend

Dividend	Boekwaarde	Begrote inkomsten
Aandelen Stadsherstel	7.000	geen
130.650 aandelen BNG	296.000	372.000
Aandelen Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	1.000	geen

Nutsbedrijven	Boekwaarde	Begrote inkomsten
Aandelen gasbedrijf (GKNH)	66.000	124.000
Garantstelling HVC (deze inkomsten zijn begroot onder programma 6; milieu)		55.000

Financiering	Boekwaarde	Begrote rente
<i>Van grootboek nationale schuld wordt jaarlijks rente ontvangen op uitstaande obligaties</i>		
Grootboekinschrijving 2,5%	58.000	1.455
Grootboekinschrijving 3,0%	2.224	67

Financiering

De Gemeente Enkhuizen heeft per 1 januari 2020 voor een bedrag van € 36.030.000 aan langlopende leningen aangetrokken, waarvan € 2.979.000 in het jaar wordt afgelost. De hiermee gepaard gaande rentelasten bedragen € 695.000. Dit is inclusief de rentekosten ad € 99.000 van een in 2020 aan te trekken lening van € 5.500.000. Wat niet wordt gefinancierd met langlopende leningen, wordt betaald met kortlopende leningen en rekening-courant krediet. De rentelasten van deze kortlopende financieringen bedragen € 29.000. In onze gemeente hanteren wij het systeem van 'totaalfinanciering', dat wil zeggen dat niet per investering geld wordt aangetrokken, maar leningen worden afgesloten op basis van de totale financieringsbehoefte. De totale netto financieringslasten worden via het renteomslagpercentage aan de producten toegerekend op basis van de investeringen voor die producten. Overeenkomstig de aanbeveling van de commissie BBV wordt er in de begroting geen rekening gehouden met een rentevergoeding over het eigen vermogen.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Doelstelling en openbaar belang

Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord.

Activiteiten en ontwikkelingen

Het Ontwikkelingsbedrijf bevordert de onderlinge samenwerking binnen de regio waardoor efficiënter aan economische doelstellingen gewerkt wordt en stimulering van de economische structuur en daarmee de werkgelegenheid in Noord-Holland Noord. Het Ontwikkelingsbedrijf richt zich vooral op regiopromotie, (internationale) acquisitie en bovenregionale projecten in de agrarische sector, het toerisme, de nautische sector en de energiesector. In 2020 wordt er meer focus aangebracht in het aantal projecten en wordt een aantal Westfriese speerpunten uitgevoerd in lijn met de ambities uit het Pact van Westfriesland.

Alliander N.V.

Doelstelling en openbaar belang

Alliander is een netwerkbedrijf. Zij zorgen voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren bereiden ze zich voor op de toekomst. Een toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen.

Activiteiten en ontwikkelingen

De overgang naar een duurzame energievoorziening brengt nieuwe technische uitdagingen en nieuwe wensen van klanten met zich mee. In nauwe samenwerking met onder andere gemeenten, provincies en woningcorporaties vertaalt Alliander wensen, mogelijkheden en kaders in beleid en planning om de dagelijkse energievoorziening nu en in de toekomst te blijven garanderen.

Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)

Doelstelling en openbaar belang

De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger

Activiteiten en ontwikkelingen

De BNG heeft zich gecommitteerd om bij te dragen aan het nationale Klimaatakkoord en aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen van Parijs. De bank ontwikkelt en stimuleert innovatieve duurzame verdienmodellen. Dankzij haar toprating kan de bank tegen lage tarieven geld lenen op de internationale geld- en kapitaalmarkt, en dit geld vervolgens tegen lage prijzen uitlenen aan klanten. De bank heeft duurzame obligaties ter waarde van meer dan € 5 miljard geplaatst.

Overhead

Vanaf 2017 moet overhead centraal begroot en verantwoord worden in de begroting en in de jaarstukken. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primair proces. Enkele voorbeelden zijn: leidinggevenden primaire proces, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting en financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie.

Het uitgangspunt is dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taakvelden/activiteiten. In het BBV worden baten en lasten van overhead niet onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld.

In onderstaand overzicht wordt weergegeven hoe het bedrag voor overhead in 2020 is opgebouwd:

Overhead 2020

	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Overhead	4.835	
Ondersteuning organisatie	105	
Communicatie	86	
Juridische zaken	30	
Algemene kosten bedrijfsvoering	674	2
Werkplaats	16	16
	5.746	18

Vennootschapsbelasting

Voor het jaar 2020 wordt rekening gehouden met een nihil last. Met een deel van de activiteiten wordt geen onderneming gedreven doordat niet wordt voldaan aan één of meerdere ondernemingscriteria.

Een deel van de activiteiten wordt wel als ondernemersactiviteit gezien. Het resultaat behaald van de meeste van deze activiteiten is echter vrijgesteld van belastingen. Indien de Belastingdienst van mening is dat de vrijstelling niet van toepassing is, dan is de gemeente wel belasting verschuldigd.

De Vpb-last van resultaten uit de grondexploitaties wordt bij de jaarrekening berekend. Het verschuldigde bedrag zal naar verwachting gering zijn en zal niet leiden tot een materiële last voor de gemeente.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt in de begroting opgenomen voor uitgaven waarmee tijdens het opmaken van de begroting (in de zomer) geen rekening kon worden gehouden. Hiervoor wordt jaarlijks een bedrag van € 25.000 opgenomen.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente Enkhuizen kent de volgende lokale heffingen:

- belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), toeristenbelasting en precariobelasting.
- belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar, maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, leges omgevingsvergunningen, begrafenisrechten, marktgelden, havengelden, reinigingsrechten en gemakkelikhedenretributie.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel staan de verwachte opbrengsten van de lokale heffingen in 2020. Het totaal aan opbrengsten van belastingen en heffingen bedraagt € 10,5 miljoen in 2020.

Belastingen	Begroting 2019	Begroting 2020
Onroerende-zaakbelastingen op woningen (eigenaren)	1.729	1.755
Onroerende-zaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	1.168	1.168
Onroerende-zaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	896	909
Roerende-zaakbelasting	2	2
Precariobelasting	49	49
Toeristenbelasting	380	380
Totaal	4.224	4.263

Heffingen	Begroting 2019	Begroting 2020
Secretarieleges	268	308
Leges omgevingsvergunningen	357	384
Begrafenisrechten	234	234
Rioolheffing	1.425	1.735
Afvalstoffenheffing	3.106	2.903
Staangelden markten	11	11
Haven- en liggelden	537	545
Overige heffingen	35	35
Vermakelijkhedenretributie	130	130
Totaal	6.103	6.285

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

In deze begroting is het gematigde beleid voortgezet. In algemene zin komt het er op neer dat jaarlijks een stijgingspercentage wordt doorgevoerd ter grootte van het inflatiepercentage. Dit is in 2020 bepaald op een stijging van 1,5 %. Wel wordt er in de meerjarenraming rekening gehouden met de resultaten van de ombuigingen met betrekking tot de gemeentelijke belastingen. De tarieven van 2020 zijn niet in deze begroting opgenomen. Dat komt omdat de vaststelling van de begroting in november plaatsvindt en het vaststellen van de tarieven in december van dit jaar.

Voor zowel de leges als de rioolheffing geldt dat er in 2020 een onderzoek gaat plaats vinden naar de kostentoerekening. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen in de behandeling van de volgende kadernota. De verwachting is dat in ieder geval voor de leges dit zal leiden tot een hogere kostendekkendheid.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken, die binnen de gemeente zijn gelegen. Dit gaat om een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen.

De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen (OZB) worden berekend naar een percentage van de WOZ waarde van het onroerend goed in de gemeente. Bij het bepalen van dit tarief wordt een relatie gelegd met de waardeontwikkeling van het onroerend goed. Voor de onroerendezaakbelastingen geldt als uitgangspunt dat de tarieven stijgen met het inflatiepercentage. Daarnaast is bij de bepaling van het tarief rekening gehouden met de totale waardeontwikkeling van het onroerend goed in de gemeente.

De waarderingsgrondslag voor de OZB-aanslagen van 2020 is de WOZ-peildatum 1-1-2019. Op basis van de prognoses van het taxatiebureau is de verwachting dat de waardeontwikkeling van woningen 8 % bedraagt. Voor niet- woningen wordt uitgegaan van een marktontwikkeling van 2%. Om uit te komen op een opbrengstenstijging van 1,5% worden de tarieven per heffingseenheid aangepast.

Roerende-zaakbelasting

Deze belasting wordt geheven over de waarde van roerende woon- en bedrijfsruimten gelijk aan de belasting die wordt geheven over de waarde van onroerende woon- en bedrijfsruimten (de OZB). Daarom wordt deze belasting ook wel Roerende-zaakbelasting (RZB) genoemd. Omdat deze belasting zorgt voor een gelijke behandeling van woon- en bedrijfsruimten (ongeacht of deze roerend dan wel onroerend zijn) ligt het voor de hand dat voor deze belasting dezelfde tarifiering geldt als voor de OZB. Ook hierbij wordt het tarief vastgesteld als een percentage van de waarde.

Precariobelasting

Precario is een vergoeding voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond/provinciegrond. In Enkhuizen worden alleen terrassen in de heffing betrokken.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is bedoeld om mensen die wel gebruik maken van de gemeente maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan de gemeentelijke voorzieningen. De inkomsten die gegenereerd worden uit de heffing komen ten gunste van de algemene middelen. In Enkhuizen is ervoor gekozen om (een deel van) de inkomsten te gebruiken om het voorzieningenniveau voor de toeristen te handhaven.

De belasting is geheven van degene die verblijf biedt. De aanbieder kan dit bij degene die overnacht in rekening brengen. De gemeente probeert op alle mogelijke wijze alle aanbieders in de gemeente te bereiken en in de toeristenbelasting te betrekken. Zo vragen wij gegevens op bij de VVV en zijn wij afnemers van het boekje Vrienden op de fiets. Ook wordt de plaatselijke krant doorgenomen, zoeken we op internet en wordt er regelmatig een rondje door de stad gefietst.

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat moet worden betaald aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve aan wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. Hieronder vindt u een overzicht met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges.

In de Kadernota 2020 is het uitgangspunt geformuleerd dat deze in 2020 100% kostendekkend zijn. Hoewel dit technisch mogelijk is, zijn er bij de uitvoering twijfels over de politieke wenselijkheid, daar dit in de praktijk betekent dat sommige leges verviervoudigd moeten worden. Zo is de kostendekking binnen titel 3 bijna 25%. Om hier te komen tot 100% moeten deze leges verviervoudigd worden.

Titel 1 algemene dienstverlening

Titel 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten dekking
hoofdstuk	1	Burgerlijke stand	€ 21.934	€ 20.839	€ 42.773	€ 36.511	85,36%
hoofdstuk	2	Reisdocumenten	€ 113.033	€ 35.808	€ 148.841	€ 136.566	91,75%
hoofdstuk	3	Rijbewijzen	€ 51.286	€ 30.026	€ 81.312	€ 72.582	89,26%
hoofdstuk	4	Verstrekingen uit de Basisregistratie Personen	€ 4.200	€ 3.990	€ 8.190	€ 5.348	65,30%
hoofdstuk	9	Overige publiekszaken	€ 978	€ 928	€ 1.906	€ 1.241	65,11%
hoofdstuk	16	Kansspelen	€ 1.954	€ 1.857	€ 3.811	€ 2.727	71,56%
Kostendekking Titel 1			€ 193.385	€ 93.448	€ 286.833	€ 254.975	88,89%

Titel 2 dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten dekking
hoofdstuk	3	Omgevingsvergunning	€ 207.405	€ 188.435	€ 395.840	€ 371.257	93,79%
hoofdstuk	10	Reclame	€ 600	€ 570	€ 1.170	€ 946	80,85%
Kostendekking Titel 2			€ 208.005	€ 189.005	€ 397.010	€ 372.203	93,75%

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
hoofdstuk	1	Horeca	€ 4.592	€ 4.363	€ 8.955	€ 7.153	79,88%
hoofdstuk	2	Organiseren evenementen	€ 29.804	€ 28.315	€ 58.119	€ 9.354	16,09%
Kostendekking Titel 3			€ 34.396	€ 32.678	€ 67.074	€ 16.507	24,61%

Samenvatting titel 1,2 en 3

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kosten dekking
Kostendekking Titel 1	€ 193.385	€ 93.448	€ 286.833	€ 254.975	88,89%
Kostendekking Titel 2	€ 208.005	€ 189.005	€ 397.010	€ 372.203	93,75%
Kostendekking Titel 3	€ 34.396	€ 32.678	€ 67.074	€ 16.507	24,61%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 435.786	€ 315.131	€ 750.917	€ 643.685	85,72%

Begraafplaatsrechten

Grafrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de baten niet hoger zijn dan de kosten. Het tarief mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan) en volledige kostendekking. Voor 2020 is besloten de Rioolheffing kostendekkend te maken wat een lastenverzwaring tot gevolg heeft. Dit heeft tot gevolg dat bedrijven vanaf 2020 zwaarder worden aangeslagen dan de woonhuizen om zo een betere verdeling van de lastendruk te krijgen.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de rioolheffing:

Bedragen * € 1.000	2020
Kosten riolering	1.353
Inkomsten riolering (exclusief heffingen)	0
Netto kosten riolering	1.353
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	207
BTW	178
Totale kosten	1.738
Opbrengst heffingen	1.738
Dekking	100%

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die de Huisvuilcentrale (HVC) te Alkmaar aan de gemeente in rekening brengt. Met HVC is overeengekomen dat de kostprijs per huishouden met een jaarlijkse indexering wordt aangepast voor de tariefstelling op lokaal niveau. In het kader van kostendekkendheid worden aan de afvalkosten de kosten van administratie en inning (de zogenaamde perceptiekosten) toegevoegd. Tevens wordt

rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds. In de nog separaat vast te stellen Verordening afvalstoffenheffing Enkhuizen 2020 worden de definitieve tarieven opgenomen. Hierbij wordt rekening gehouden met de nieuwe dienstverleningsovereenkomst die is afgesloten. Naar verwachting zal dit leiden tot een korting op het tarief ten opzichte van 2019.

Afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing naar aanleiding van de nieuwe dienstverleningsovereenkomst is deze opnieuw berekend:

Bedragen * € 1.000	2020
Kosten afvalinzameling	2.321
Inkomsten afvalinzameling (exclusief heffingen)	160
Netto kosten afvalinzameling	2.161
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	90
BTW	459
Overige toe te rekenen kosten	307
Totale kosten	3.017
Opbrengst heffingen	2.903
Dekking	96,22%

Reinigingsrecht

Een bedrijf betaalt reinigingsrecht wanneer met huisvuil vergelijkbaar bedrijfsafval aan de straat wordt gezet of in (haven)containers wordt aangeboden. Vrijstelling van deze heffing wordt alleen verleend op verzoek en wanneer wordt aangetoond dat het bedrijf zelf zorgdraagt voor de afvoer van afval dan wel een overeenkomst heeft met een afvalinzamelaar.

Bedrijfsafval wordt niet opgehaald door HVC met uitzondering van het gebied in de gemeente waar het huisvuil in zakken wordt aangeboden. Wel is het bedrijfsafval beperkt tot het zogenaamde KWD (kantoor, winkel en detailhandel) afval wat in samenstelling en hoeveelheid overeenkomt met huishoudelijk afval.

Door HVC wordt bij het ophalen van het huisvuil gecontroleerd op het onjuist aanbieden van bedrijfsafval. Bij een overtreding wordt in overleg met de gemeente gehandhaafd.

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen worden onder de naam 'marktgelden' rechten geheven.

Haven- en liggelden

Onder de naam 'havengelden' worden rechten geheven voor het gebruik van de haven, door vaartuigen niet zijnde woonschepen. Onder de naam 'liggelden' worden rechten geheven voor het innemen van een ligplaats door woonschepen.

Vermakelijkhedenretributie

Met deze retributie wordt een bijdrage gevraagd aan organisaties die vermaak bieden voor de voorzieningen die de gemeente treft voor de bezoekers van de vermakelijkheid. De gemeente ontvangt namelijk voor toeristen geen bijdrage via de Algemene uitkering. Voor overnachtende toeristen is een toeristenbelasting ingevoerd.

Forensenbelasting

Voor het belastingjaar 2020 wordt voorgesteld om forensenbelasting in te voeren. Dit zal gebeuren aan de hand van de belastingnota 2020 welke in de raad van december aangeboden wordt.

De forensenbelasting dient ertoe om mensen die relatief veel in een gemeente verblijven, maar geen ingezetene zijn van deze gemeente, mee te laten betalen aan voorzieningen in die gemeente. Het doel is niet om kosten voor deze voorzieningen één op één te verhalen, maar juist om een bijdrage te vragen aan het algemene voorzieningenniveau van de gemeente. Deze wordt geheven aan personen die meer dan 90 dagen van een belastingjaar een gemeubileerde woning beschikbaar houden zonder er ingeschreven te staan (bijvoorbeeld expats, inwoners van een andere gemeente die alleen in het weekend in de woning verblijven en onderhuur waarbij niemand staat ingeschreven).

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2018 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in Nederland bedraagt € 740.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de laagste gemiddelde lastendruk in onze regio staat op nummer één in de rangorde.

Rangorde	Gemeente	Bruto woonlasten eenpersoonshuishouden		Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden	
		2019	2018	2019	2018
1	Koggenland	€ 618	€ 609	€ 713	€ 691
2	Hoorn	€ 657	€ 625	€ 750	€ 709
3	Enkhuizen	€ 659	€ 630	€ 779	€ 744
4	Drechterland	€ 679	€ 661	€ 784	€ 762
5	Medemblik	€ 712	€ 702	€ 808	€ 799
6	Opmeer	€ 738	€ 740	€ 837	€ 839
7	Stede Broec	€ 745	€ 700	€ 865	€ 798

Bedragen in €'s

Conclusie

Op basis van de aangegeven cijfers stijgen de woonlasten voor gezinnen in Enkhuizen in 2019 met 0,6%. Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente Enkhuizen voor deze regio een gemiddelde lastendruk kent en iets boven het Nederlandse gemiddelde zit met gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden van € 740.

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit ontstaat waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerking

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, kan worden volstaan met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij één van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gecombineerde belastingaanslag (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) komt in aanmerking voor kwijtschelding. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, kunnen eveneens worden kwijtgescholden. Grafrechten komen ook in aanmerking voor kwijtschelding.

Raming hoogte kwijtschelding

In 2020 wordt rekening gehouden met € 198.000 aan kwijtschelding voor OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en grafrechten.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- een inventarisatie van de risico's
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's
- een kengetal voor de:
 - netto schuldquote
 - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - solvabiliteitsratio
 - grondexploitatie
 - structurele exploitatieruimte
 - belastingcapaciteit.
 - een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit
- onvoorzien
- vrij aanwendbare reserves
- stille reserves

Berekening weerstandscapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit	€ 798
Onvoorzien	€ 25
Totaal structureel	€ 823

Vrij aanwendbare reserves	€ 9.068
Stille reserves	€ 0
Totaal incidenteel	€ 9.068

Totale weerstandscapaciteit	€ 9.891
------------------------------------	----------------

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de onderstaande tabel is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. Er is voor gekozen het verschil in percentage te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van woningen + de WOZ-waarde van niet-woningen.

OZB-percentage van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,1853%
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente	0,1531%
Verschil	0,0322%
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 798.000

Post onvoorzien

Jaarlijks wordt een bedrag van € 25.000 voor onvoorziene uitgaven opgenomen.

Vrij aanwendbare reserves

Onder de vrij aanwendbare reserves vallen de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarvan de bestemming kan worden gewijzigd zodat deze kunnen worden ingezet voor onverwachte financiële tegenvallers.

De stand van de vrij inzetbare reserves zijn per 31 december 2020 € 9.068.000.

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul euro zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de

betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast. De stille reserves waarderen wij praktisch gezien op € 0.

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De gemeente voert een actief beleid op de beheersing van de risico's die we gezamenlijk lopen. Door een scherp inzicht in de actuele risico's worden de betrokken partijen in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen.

Het uitgangspunt voor de deelnemende gemeentes in de SED organisatie is dat de gemeenschappelijke regeling, de rekeningresultaten volledig afwikkelt op de deelnemende gemeenten. De gemeenschappelijke regeling kent, als beschikbare weerstandscapaciteit, geen reserves. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit kan alleen de post onvoorzien worden meegenomen. Indien zich dus tegenvallers voordoen die niet opgevangen kunnen worden in de reguliere begroting of uit de post onvoorzien komen deze tegenvallers ten laste van de gemeenten. In evenredigheid van de verdeelsleutel dient deze benodigde weerstandscapaciteit meegenomen te worden in de jaarrekening van onze gemeente als risico's bij de verbonden partij.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's - risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn- maken geen deel uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar, conform AO/IB-plan 2019, door AO/IB geïnventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke begroting van 2020 zijn 18 risico's opgenomen. De bedrijfsvoering risico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen worden de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie bepaald.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

Klasse impact

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen, kunnen beide aan een score worden verbonden. Op grond van de beleidsnota worden in het risico-overzicht alleen de risico's met een score van 15 of hoger gepresenteerd. Onderaan de tabel is het totaalbedrag voor de overige risico's opgenomen.

Niet alle geïnterpreteerde risico's zijn terug te vinden in de tabel. Sommige risico's hebben geen financiële consequenties, denk bijvoorbeeld aan imagoschade.

Deze risico's, geïnterpreteerd medio juni 2019, met een hoge kans x effect, zijn in de onderstaande tabel nader uiteengezet. Daarbij is onderscheid gemaakt in de beschrijving van het risico en de getroffen/gewenste beheersmaatregel. De kolom daarnaast geeft het maximaal financieel gevolg in duizenden euro's. Vervolgens wordt de kans en impact weergegeven. De laatste kolom geeft inzicht in het beslag dat het risico legt op de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's zonder hoge kans x effect zijn opgenomen onder "overige risico's".

Onderwerp	Volledige beschrijving brutorisico	Genomen beheersmaatregel(en)	Bedrag impact	Score impact	Score kans	Bedrag x kans
Uitblijven verkoop objecten	Extra onderhoudskosten door het niet (tijdig) realiseren van de verkoop van diverse objecten. Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is de verkoop van diverse objecten meegenomen als besparing.	Er zijn diverse panden te koop gezet via makelaars en gesprekken gestart met zittende gebruikers/huurders om interesse tot aankoop te inventariseren. Er zijn diverse panden verkocht.	€ 100.000	4	4	€ 70.000
Algemene uitkering	Begrotingstekort omdat de algemene uitkering lager uitvalt dan verwacht. De ontwikkeling van de algemene uitkering is moeilijk te voorspellen en afhankelijk van de economische situatie.	Monitoren van ontwikkelingen van het Gemeentefonds om snel te kunnen bijsturen door middel van interne en externe expertise (bureau Pauw). Doornemen van de begrotingen en jaarrekeningen van onze verbonden partijen en het opnemen van de paragraaf gemeenschappelijke regelingen in de begroting en jaarrekening.	€ 500.000	5	3	€ 250.000
Garanties	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen. Tegelijkertijd zijn de organisaties autonoom in hun beleid.	Geactualiseerde beheersplannen vastgesteld in 2018	€ 150.000	4	4	€ 105.000
Aansprakelijkheid openbare buitenruimte	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico.	Bespreken voortgang middels accountgespreken elk kwartaal.	€ 50.000	3	5	€ 45.000
Nabetaling subsidie	Nabetaling subsidie aan Stichting Recreatievoorzieningen Enkhuizen. Deze stichting ontvangt een subsidie (middels een open einde afspraak) voor de exploitatie van het Recreatiebad Enkhuizerzand. De gemeente Enkhuizen staat garant voor het jaarlijkse tekort van de stichting.		€ 90.000	3	5	€ 81.000
			Overige risico's		€	290.750
			SED risico doorbelasting		€	525.975
			Totaal benodigde weerstandscapaciteit		€	1.367.725

In de lijst met hoge risico's (kans x effect >15) zijn geen significante wijzigingen opgetreden ten opzichte van de begroting van 2019.

Hoewel in de begroting zo goed mogelijk wordt ingeschat wat de benodigde bedragen zijn voor de verschillende onderdelen van het Sociaal Domein is in de laatste jaren gebleken dat de open einde regeling een groot risico voor de gemeente Enkhuizen met zich meebrengt. De kans en de impact valt moeilijk separaat in te schatten, omdat ook in de financiële begroting rekening wordt gehouden met een inschatting en het deels een regulier gemeentelijk te lopen risico betreft. De bestaande reserves zijn echter van voldoende niveau (zie de weerstandscapaciteit), waaronder een overige reserve sociaal domein van € 3 miljoen per ultimo 2020.

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel middels de verdeelsleutel (begroting 2020) bepaald en opgenomen onder het weerstandvermogen van de gemeente Enkhuizen voor € 525.975. De voor de SED organisatie opgenomen risico's (5) zijn:

- Datalekken;
- Cybercrime;
- het niet tijdig inzien van de juist benodigde aanbestedingsprocedure;
- het hebben van onvoldoende fiscale kennis;
- koepelvrijstelling;

Afdekken risico's

Voor het bepalen van het benodigde weerstandvermogen moet een keuze worden gemaakt over het zekerheidspercentage. Met welke mate van zekerheid worden de geïdentificeerde risico's afgedekt? In de beleidsnota weerstandvermogen is bepaald dat dit percentage minimaal 75% van het risicobedrag betreft en maximaal 90%. De kans dat alle genoemde risico's tegelijkertijd en met een maximale omvang optreden, is immers nihil.

Het totaalbedrag van alle risico's bedraagt € 1.368.000. De benodigde weerstandscapaciteit bij de minimale en maximale zekerheidspercentage bedraagt:

Percentage	Bedrag
75%	€ 1.026.000
90%	€ 1.231.000

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 9.891.000. De benodigde maximale weerstandscapaciteit is € 1.231.000. Daarmee beschikken wij over een ratio weerstandvermogen van 8,03 (beschikbaar in relatie tot benodigd).

Om het weerstandvermogen te kunnen beoordelen is er een normtabel (zie onderstaande tabel) ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio. Ons weerstandvermogen krijgt als waarderingcijfer A 'uitstekend'.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken, schrijft het Rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Enkhuizen weer.

Begroting jaar 2020

Kengetallen:	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1. netto schuldquote						
a. zonder correctie doorgeleende gelden	54%	89%	92%	96%	98%	99%
b. met correctie doorgeleende gelden	43%	73%	82%	86%	88%	89%
2. solvabiliteitsratio	37%	31%	22%	20%	18%	17%
3. structurele exploitatieruimte	-2%	4%	2%	1%	0%	1%
4. grondexploitatie	3%	3,6%	2%	0%	0%	0%
5. belastingcapaciteit	103%	103%	105%	105%	105%	105%

Het ministerie van BZK heeft onderstaande signaleringswaarden opgesteld. Hierbij is A goed, B gemiddeld en C vereist aandacht.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1. Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50 %	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35 %	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0 %
5. Belastingcapaciteit	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Enkhuizen heeft een netto schuldquote van 91%.

Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt 82%. Ten opzichte van de netto schuldquote is de afwijking van 10% voor de komende jaren constant. Dit komt omdat er nauwelijks leningen aan derden worden verstrekt. Enkhuizen zit onder de signaleringswaarde van categorie A.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor

de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Volgens het ministerie van BZK wordt een solvabiliteitsratio tussen de 20% en 50% als gemiddeld beschouwd. Enkhuizen heeft in 2020 een solvabiliteitsratio van 22%.

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

De boekwaarde van de voorraad uitgedrukt in een percentage van de totale begrotingsbaten zegt niets over de terugverdienmogelijkheden. Het percentage van 2% wordt volgens de signaleringswaarden van het ministerie van BZK als goed beoordeeld.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

De structurele exploitatieruimte komt in 2020 en de jaren daarna hoger uit dan 0. Dit betekent dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Er is beperkt ruimte om structurele tegenvallers op te vangen.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten vallen de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor

een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn iets hoger dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen, beperkter zijn dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De gemeente Enkhuizen heeft volgens de opgestelde signaleringswaarden van het ministerie van BZK een goede schuldpositie. De structurele exploitatieruimte wordt als goed gekwalificeerd en laat zien dat er beperkt ruimte is om structurele tegenvallers op te vangen.

Het weerstandsvermogen van de gemeente Enkhuizen is voldoende om financiële tegenvallers op te vangen. Op basis van de vijf kengetallen kan de conclusie worden getrokken dat er geen maatregelen genomen hoeven te worden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente is eigenaar van de openbare ruimte en heeft het ook in beheer. De openbare ruimte is voor iedereen toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen worden kapitaalgoederen genoemd. De kapitaal-goederen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. Het in stand houden van de kapitaalgoederen is één van de kerntaken van de gemeente.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van artikel 11 BBV tenminste:

- wegen
- riolering
- water
- groen
- gebouwen

Van de kapitaalgoederen, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:

- a. het beleidskader
- b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
- c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Beleidsuitgangspunten

Het groot onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Enkhuizen vindt jaarlijks plaats op basis van nut en noodzaak. Veiligheid en functionaliteit zijn daarbij belangrijke aspecten. Voor het onderhoud van rioleringen vormt het GRP (Gemeentelijk Rioleringsplan) de basis waarbij de onderhoudsmaatregelen meerjarig inzichtelijk zijn.

In oktober 2009 heeft de raad besloten dat de kapitaalgoederen worden beheerd op minimaal verantwoord niveau. Op 5 april 2016 heeft de gemeenteraad het beheerplan Kapitaalgoederen 2016-2025 vastgesteld. Dit plan is de basis voor het onderhoud in de openbare ruimte op strategisch en tactisch niveau. Voor het beheer van de openbare ruimte heeft de gemeenteraad voor het beheer van de kapitaalgoederen (excl. riolering en gebouwen) beeldkwaliteit B en de norm veilig vastgesteld. Met uitzondering van het onderhoud van het openbaar groen in het Snouck van Loosenpark. Daar heeft de gemeenteraad beeldkwaliteit op A vastgesteld.

Naast het beheerplan kapitaalgoederen zijn de volgende kaders van toepassing.

Kader	Type	Vastgesteld door en wanneer
Beleidsnota Speelruimte	Beleid	Gemeenteraad, 2 oktober 2012
GRP 2017-2021	Beleid	Gemeenteraad, 11 juli 2017
Bomenbeleidsplan	Beleid	Gemeenteraad, 5 november 2013

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

Op basis van inspecties wordt voor de komende jaren groot onderhoud uitgevoerd aan verschillende wegen. Het onderhoud maakt onderdeel uit van het beheerplan Kapitaalgoederen 2016-2025 en is op orde.

Riolering

Op basis van inspectie is gebleken dat op sommige locaties de riolering in de binnenstad van Enkhuizen in een slechte staat verkeren en eerder dan verwacht aan het einde van de technische levensduur zijn. Op deze locaties worden maatregelen getroffen of wordt de riolering vervangen. De financiële consequenties voor het treffen van maatregelen behoort tot de onderhoudsplicht van het GRP welke de kwaliteitsnorm veilig kent.

Watergangen en beschoeiingen

Onderhoud aan de watergangen wordt uitgevoerd volgens het meerjarenprogramma baggerwerken. In het kader van het waterplan Enkhuizen-Medemblik ligt het in de lijn der verwachting om het stedelijk water over te dragen naar het Hoogheemraadschap. In 2018 is de intentieverklaring met het Hoogheemraadschap getekend. Voor de overdracht worden de watergangen op achterstanden geïnspecteerd. Na het wegwerken van eventuele achterstanden wordt het water in 2020 overgedragen.

De komende jaren wordt een deel vervangen. Deze opgave maakt onderdeel uit van het beheerplan Kapitaalgoederen 2016-2025. Voor het vervangen wordt bepaald of de beschoeiing functioneel is en er wordt bepaald of er alternatieven zijn voor vervanging, zoals bijvoorbeeld een natuurlijke oever. De afweging voor vervanging hangt samen met het recreatief gebruik en de functionaliteit van oppervlaktewater en het aangrenzend terrein.

Groen

Het beheer is op orde en er zijn geen achterstanden in de kwaliteit van het groen. De komende jaren wordt meer aandacht besteed aan het verhogen van de biodiversiteit in het groen. Dit zal zichtbaar worden in het toepassen van andere beplanting en wijzigingen in onderhoudsmaatregelen.

Zorg blijft er voor de essentaksterfte. Diverse bomen zijn aangetast. Wanneer de technische kwaliteit van de bomen tot een verhoogd risico voor de omgeving leidt, worden de bomen gekapt en vervangen. Bij nieuwe aanplanting wordt bij de soortkeuze rekening gehouden met vatbaarheid voor ziekten en plagen.

De locaties van de Japanse Duizendknoop en de Reuzen Berenklaauw zijn bekend en de planten worden actief bestreden.

Spelen

In het kader van de zorgplicht wordt gelijktijdig met het reguliere onderhoud de veiligheidsinspectie uitgevoerd. De basis voor het onderhoud is vastgesteld in de Beleidsnota Speelruimte en het beheerplan Kapitaalgoederen. Het onderhoud en de veiligheid op de speelvoorziening is op orde.

Bruggen

Na vaststelling van het beheerplan Kapitaalgoederen in 2016 is een inhaalslag gemaakt met het onderhouden en vervangen van een aantal bruggen in de Gommerwijk en in de binnenstad van Enkhuizen waarmee het gebied verder op orde wordt gebracht. Voor de korte termijn is er voor de kunstwerken geen veiligheidsrisico.

Ten aanzien van de civiele kunstwerken in de historische binnenstad bestaat het risico dat eeuwenoude kunstwerken extra onderhoud behoeven, waaronder recent de kademuren van de Bierkade. Dit kan leiden tot extra incidentele kosten. Om deze incidentele risico's zoveel mogelijk te beperken, worden de kademuren gemonitord. Door het monitoren van de kademuren wordt beter voorspeld wanneer (het betreffende deel van) de kademuur vervangen/verstevigd moet worden.

Openbare verlichting

Er is een achterstand in het vervangen van de voedingskasten, kabels en openbare verlichting. Het wordt in de komende jaren geleidelijk vervangen (door o.a. LED-armaturen). In 2019 is hiermee gestart.

Verkeerskundig meubilair

In het kader van de zorgplicht worden inspecties uitgevoerd op aanwezigheid, volledigheid en veroudering van het verkeerskundig meubilair. Tijdens de inspectie wordt getoetst of de bebording nog past binnen de verkeersmaatregelen. Het onderhoud aan het verkeerskundig meubilair is op orde.

Gebouwen

Het gemeentelijk vastgoed voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk).

Met het in 2019 aangeschafte beheerssoftwarepakket hebben we meer sturingsmogelijkheden. Voor 2020 zullen we ons met behulp van deze software richten op het sturen/muteren van de nieuw vastgestelde meerjarige onderhoudsplanningen (MJOP's)

De voormalige gemeentewerf op Het Witte Hert op bedrijventerrein Schepenwijk is in augustus 2019 verkocht. De laatste jaren was het pand en het buitenterrein niet meer in

gebruik als gemeentewerf, maar werd het aan diverse gebruikers verhuurd. Op dit moment is nog niet bekend welke bestemming de koper eraan gaat geven.

Begraafplaatsen

Het beheer van de gemeentelijke begraafplaats is op orde en er zijn geen achterstanden.

Achterstallig onderhoud

Achterstallig onderhoud betekent dat onderhoud niet op tijd is uitgevoerd waardoor het kwaliteitskader wordt overschreden. Voor alle domeinen, behorende onder de kapitaalgoederen is er geen sprake van achterstallig onderhoud.

Openbare verlichting

Ten aanzien van de openbare verlichting is er sprake van achterstallig onderhoud. Daarmee is de veiligheid en de betrouwbaarheid (het functioneren) van het verlichtingsnet in het geding. Vanaf 2019 is er gestart met het planmatig vervangen van voedingskasten, kabels, lichtmasten etc. Op locaties waar veiligheid van belang is, wordt de openbare verlichting als eerst vervangen in de komende jaren.

Financiële consequenties

Voor de financiële dekking van de kosten voor groot onderhoud is een reserve onderhoud kapitaalgoederen ingericht. Met de reserve worden fluctuaties in het groot onderhoud aan de openbare ruimte en gebouwen opgevangen. Op dit moment wordt het meerjaren onderhoud plan voor de gebouwen herzien. Ook wordt in 2020 het Beheerplan kapitaalgoederen voor de openbare ruimte geëvalueerd. Bij de herziening worden de financiële consequenties inzichtelijk waarbij de reserve conform de BBV in de begroting van 2021 wordt omgezet naar een voorziening.

Onderstaande tabel laat zien welke middelen in 2020 gereserveerd zijn voor het dagelijks- en groot onderhoud van de eerder genoemde kapitaalgoederen.

Onttrekkingen in 2020 aan de reserves op basis van het Beheerplan Kapitaalgoederen

Brandweerkazerne	12.000
Wegen onderhoud	459.000
Bruggen onderhoud	310.000
Baggeren	124.000
Openbaar groen	63.000
Sportgebouw	134.000
Zwembad	102.000
Sportvelden	39.000
Carillons	71.000
Monumenten	70.000
Buitenschoolse kinderopvang	90.000

Totaal:	1.474.000
----------------	------------------

Onttrekking uit reserve programma 3	956.000
Onttrekking uit reserve deel onderhoud gebouwen	518.000
Storting in reserve programma 3	959.000

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Volgens artikel 13 van het BBV bevat de paragraaf voor de financiering in ieder geval beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille, het geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Het wettelijk kader ligt besloten in:

- de Gemeentewet
- de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen
- de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)

In de Gemeentewet is opgenomen dat de provincies het financieel toezicht op gemeenten uitvoeren. De taken van de toezichthouder op dit terrein vloeien voort uit de Wet fido.

Het beleidskader binnen de gemeente is:

- het Treasurystatuut 2017
- het Leningen- en borgstellingenbeleid

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De Wet fido schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening
- het voldoen aan de kasgeldlimiet
- het voldoen aan de renterisiconorm

Financieringsbeleid

Het aantrekken van geldleningen gebeurt volgens de kaders van het Treasurystatuut 2017.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen
- in beheer gekregen waarborgsommen

Het beleid van de gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden, omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij is de gemeente gehouden aan de kasgeldlimiet. Die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over drie maanden niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen. De liquiditeitenplanning geeft aan of het te financieren saldo op enig ogenblik structureel of incidenteel is. Bij een structureel tekort gaat de gemeente over tot het aantrekken van een langlopende vaste geldlening. Overtollige middelen worden belegd bij de schatkist.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de vaste financiering in 2020. Naar verwachting wordt een lening van € 5,5 miljoen aangetrokken.

Stand langlopende leningen per 1 januari 2020	30.530.000
Stand Waarborgsommen per 1 januari 2020	33.000
Nieuwe leningen	5.500.000
Reguliere aflossingen	2.979.000
Verwachte stand 31 december 2020	33.084.000

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. Basis voor verstrekking is het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de langlopende uitgezette leningen in 2020.

Stand uitgezette leningen per 1 januari 2020	5.303.000
Nieuwe leningen	
Reguliere aflossingen	1.000
Extra of vervroegde aflossingen	
Verwachte stand 31 december 2020	5.302.000

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van de financieringsfunctie zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder staat hoe deze risico's worden beheerd:

Koersrisico

De gemeente beschikt niet over aandelen van beursgenoteerde ondernemingen en loopt als zodanig geen risico's. Wel neemt de gemeente deel in het aandelenvermogen van de

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en in Alliander. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die gepaard gaan met een in de toekomst hoger dan gewenst niveau van de rentelasten van het vreemd vermogen of lagere rentebaten. Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de kasgeldlimiet en de renterisiconorm ingesteld. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn (looptijd van één jaar of langer). Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld te vermijden. Door een gelijkmatige opbouw van de leningportefeuille spreidt de gemeente het renterisico op vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%. Het totaal van renteherzieningen en de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Renterisico				
1. Renteherzieningen	-	-	-	-
2. Te betalen aflossingen	2.979.000	2.702.000	3.568.000	3.658.000
3. renterisico (1+2)	2.979.000	2.702.000	3.568.000	3.658.000
Renterisiconorm				
4a. Omvang begroting 1 januari	54.940.000	54.364.000	55.066.000	55.324.000
4b. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm (4a x 4b)	10.988.000	10.872.800	11.013.200	11.064.800
Toets renterisiconorm				
Renterisico op vaste schuld (3)	2.979.000	2.702.000	3.568.000	3.658.000
Renterisiconorm (4)	10.988.000	10.872.800	11.013.200	11.064.800
Ruimte (3-4)	-8.009.000	-8.170.800	-7.445.200	-7.406.800
(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm				
(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm				

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisico over loopt, blijven de komende periode binnen de norm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot

omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisico op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten. De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en bedraagt voor de gemeente voor 2020 € 4.670.000

	Omschrijving	
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begroting (lasten) per 1 januari 2020	54.940.000
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	4.670.000
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2020)	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	2.100.000
	Schuld in rekening courant	250.000
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
		2.350.000
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2020)	
	Contante gelden in kas	1.000
	Tegoeden in rekening courant	10.000
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		11.000
4.	Toets kasgeldlimiet	
	Toegestane kasgeldlimiet	4.670.000
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	2.339.000
	Ruimte (4-5)	2.331.000

Bij het financieringsbeleid in 2020 wordt rekening gehouden met deze limiet.

Schatkistbankieren

Eind 2013 is de Wet fido gewijzigd vanwege de invoering van het verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden. Reden voor de invoering is het beheersen van de overheidsschuld en het verminderen van het financiële risico voor decentrale overheden. De gemeente moet de middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben aanhouden bij het ministerie van Financiën. Het schatkistbankieren heeft een verlagend effect op de Nederlandse EMU-schuld. Wanneer decentrale overheden hun tegoeden aanhouden in de Nederlandse schatkist daalt de financieringsvraag van de overheid.

Kredietrisico

Het kredietrisico wordt ook wel het debiteurenrisico genoemd en is bij de gemeente laag omdat er geen grote uitstaande debiteurensaldo is van de leges, belastingen of huren. Elk jaar worden de openstaande debiteuren beoordeeld op oninbaarheid. Deze beoordeling bepaalt de hoogte van de voorziening waardoor de verplichtingen gedekt kunnen worden.

Rentetoerekening

Rentekosten moeten aan de taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Dit geeft inzicht in de kosten per taakveld en de toerekening gebeurt op een gelijke wijze.

In onderstaand schema staat hoe de rentetoerekening plaatsvindt. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	724.000	
De externe rentebaten (idem)	92.000	-/-
Totaal door te rekenen externe rente		632.000
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	4.000	-/-
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	210.000	-/-
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	+/-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-214.000
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		418.000
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		418.000 -/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

Toelichting op bovenstaande schema:

De geraamde rentelasten voor korte en lange financiering zijn € 724.000. De verwachte rentebaten voor de uitgezette leningen zijn € 92.000. De gemeente rekent geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen. Het saldo van € 632.000 wordt toegerekend aan de taakvelden op basis van de boekwaarden van de investeringen per taakveld.

Personeel en organisatie

Cao gemeenten

De VNG en de vakbonden hebben een principeakkoord over de nieuwe cao voor gemeentepersoneel. Een definitief akkoord wordt verwacht medio september 2019. De cao loopt van 1 januari 2019 tot 1 januari 2021. Mogelijke gevolgen voor begroting 2020 i.v.m. loonontwikkeling en cao afspraken zijn:

- Per 1 januari 2020 stijgen de salarissen met 1%
- Per 1 juli 2020 stijgen de salarissen met 1%
- Per 1 oktober 2020 stijgen de salarissen met 1%
- Werkgevers betalen een bijdrage aan de vakbonden, in 2020 is de bijdrage € 21,04 per voltijdsmedewerker per jaar.

De financiële gevolgen worden na een definitief akkoord verwerkt in de begroting 2020 (eventueel via de Voorjaarsnota 2020).

De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

De Wnra treedt op 1 januari 2020 in werking. Dat heeft gevolgen voor de arbeidsrelatie tussen werkgever en werknemer. De wet regelt dat voor de meeste ambtenaren vanaf de ingangsdatum het private arbeidsrecht geldt. Dat betekent dat de eenzijdige aanstelling verdwijnt, daar komt een tweezijdige arbeidsovereenkomst voor in de plaats. Medewerkers hebben en houden gewoon rechtsbescherming, alleen is die straks anders geregeld. Wat niet verandert, is de bijzondere status. De medewerkers zijn en blijven ambtenaar en werken voor het publieke belang. Het Burgerlijk Wetboek gaat gelden, maar de Ambtenarenwet blijft en het integriteitsbeleid geldt straks nog steeds.

Juridisch

De focus ligt op het blijven nastreven van een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie. Er worden instrumenten aangeleverd voor (de voorbereiding van) een juiste/correcte besluitvorming. Juridische risico's worden geanalyseerd en zo nodig afgedekt.

Informatie

Zonder goed informatiebeheer kan de gemeente niet functioneren. De gemeente produceert informatie bij het uitvoeren van haar taken en gebruikt deze weer voor uiteenlopende doeleinden. Ter ondersteuning bij het werk, als bewijs, ter verantwoording van handelingen ten overstaan van de burgers en, op langere termijn, voor cultuurhistorisch geheugen van de samenleving. Goed beheer van informatie is dus van groot belang voor de kwaliteit van het functioneren van de gemeente en over de kwaliteit van gegevens. De archiefwet en regelgeving vormt het kader over dit beheer.

Speerpunten voor 2020:

- Verdere digitalisering van bouwvergunningen
- Handboek vervanging
- Toepassen van de technologie robotisering

- Overbrengen van archieven naar het Westfries Archief

Dienstverlening

We wonen en werken in een omgeving die sterk in ontwikkeling is. Met onze dienstverlening bieden we contact op maat. Dit betekent dat de inwoners via verschillende kanalen met ons in contact kunnen komen en dat wij dit faciliteren. Goede dienstverlening is klantgericht. We werken met het belang van onze inwoners en bedrijven voor ogen.

Planning en control

De Planning & Control-cyclus begint met het plannen van de jaarlijkse activiteiten (begroting) en eindigt met het vaststellen van het jaarresultaat en het samenstellen van de jaarrekening. Door twee tussentijdse rapportages wordt de uitvoering van de activiteiten bewaakt. Om de raad goed te informeren zijn voor de opzet en de inhoud van de begroting en de jaarrekening wettelijke eisen vastgesteld in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De huidige financiële situatie vereist continue aandacht. Dit is door de P&C-cyclus geborgd.

Inkoop

Inkoop is als adviserend team faciliterend aan de organisatie. Het team verzorgt de aanbestedingen, subsidies, verzekeringen, nutskosten en contractbeheer. Gevraagd en ongevraagd wordt er advies gegeven aan de diverse vakafdelingen. Daarbij wordt er rekening gehouden met aanbestedingsregels en ontwikkelingen in de omgeving, maar ook met gemeentelijke doelstellingen zoals duurzaamheid.

Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Voor het adequaat invullen van de toezichthoudende rol door de gemeenteraad is het belangrijk dat de begroting en de jaarrekening inzicht geven in de verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente hierin heeft en de financiële positie van de verbonden partijen.

In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Gekozen is voor de indeling: gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en regionale samenwerking.

De beleidsinformatie van de verbonden partijen is conform de BBV opgenomen in het desbetreffende programma onder het kopje 'Met wie werken wij samen?'. De paragraaf Verbonden partijen beperkt zich tot het geven van een totaalbeeld van de participaties in de verbonden partijen. Vervolgens wordt per verbonden partij enkele specifieke informatie gegeven.

Ontwikkelingen

Ten opzichte van 2019 hebben er zich geen belangrijke ontwikkelingen voorgedaan. Er zijn geen verbonden partijen opgeheven en er zijn geen nieuwe verbonden partijen bijgekomen.

Verbonden partijen

	rekening 2018	begroting 2019	begroting 2020
Westfries Archief	126	149	148
WerkSaam Westfriesland	888	920	957
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	36	49	69
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.157	1.157	1.191
Recreatieschap Westfriesland	103	101	104
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden	767	767	695
Archeologie Westfriesse gemeenten	24	20	20
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	410	454	468
SED organisatie	11.695	11.842	12.383
SSC DeSom (ICT)	687	900	882
Ontwikkelingsbedrijf Noord Holland Noord	43	41	41
Totale bijdrage	15.936	16.400	16.958

Gemeenschappelijke regelingen

SED organisatie

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en ondersteuning

Vestigingsplaats	Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
Deelnemers	Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 665,75
Doel / openbaar belang	Het bewerkstellingen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.
Financieel belang	€ 12.383.000

Risico's

- Gegevens kunnen intern (datalek) en extern (cybercrime) in de openbaarheid komen, met als gevolg imago schade, boeten bij het niet melden van een datalek, aansprakelijkheidsstelling en identiteitsfraude.
- Kiezen voor een verkeerde aanbestedingsprocedure (bij openbare procedures) door de budgetbeheerder/-houder, waardoor de gehele aanbesteding onrechtmatig is.
- Onvoldoende kennis over BTW en VPB, waardoor er enerzijds tijdrovend werk ontstaat door het herstellen van foutieve fiscale verwerking van nota's en facturen. Daarnaast kunnen er betalingsboetes worden opgelegd n.a.v. fouten in de steekproef van de Belastingdienst inzake BTW en VPB.
- Niet voldoen aan wet- en regelgeving bij decentralisaties.

EV per 1-1

0

VV per 1-1

9.900

EV per 31-12

0

VV per 31-12

10.023

SSC DeSom (ICT)**Gerelateerd aan programma('s)** 1. Bestuur en ondersteuning**Vestigingsplaats**

Wognum

Rechtsvorm

GR

Vertegenwoordiging

Lid van het Algemeen Bestuur

Deelnemers

Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer, Medemblik, Koggenland en WerkSaam

Deelname verplicht

Nee

Bijdrage (afgerond)

Jaarlijkse bijdrage volgens verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Bedrag per inwoner

€ 47,42

Doel / openbaar belang

Het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.

Financieel belang

€ 882.000

Risico's

- Cyberaanvallen.
- Incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers.
- Gezamenlijke infrastructuur en beheer met Hoorn zonder goede en juridische organisatorische basis.
- Ontvlechting van WerkSaam.
- Geen goede centrale regie en beveiliging op externe cloudoplossingen.
- Bestuurlijke en organisatorische keurslijf.
- Beëindigen van contracten met onze leveranciers.
- Calamiteiten waardoor gebouwen en hardware buiten gebruik raken.
- Continuïteit in dienstverlening calamiteit.
- Tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
327	2.146	260	2.377

Westfries Archief

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en ondersteuning

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	7,96
Doel / openbaar belang	De zorg, bewaring en het beheer van oude archieven van aangesloten gemeenten. Na overbrenging van de archiefstukken zijn deze voor iedereen openbaar en beschikbaar, tenzij er bijzondere beperkingen gelden.
Financieel belang	€148.000
Risico's	• Uitkomst evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst. • Omvang algemene reserve. • Achterstanden in werkzaamheden zoals restauratie, zuurvrije verpakking en andere beheersmaatregelen. • Verlaging fysieke dienstverlening.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
788	4200	314	4200

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)

Gerelateerd aan programma('s) 1. Bestuur en ondersteuning

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	3,72

Doel / openbaar belang	Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerde en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).
Financieel belang	€ 69.000
Risico's	• Er zijn voor 2020 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s) 2. Veiligheid

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners voor de ambulancezorg. De overige bijdrage is gebaseerd op een verdeelsleutel. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 64,03
Doel / openbaar belang	Het behartigen van de belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De Veiligheidsregio zorgt voor verkleining van de risico's op crises, betere voorbereiding op het bestrijden van incidenten en een vlotte en adequate aansturing van de hulpverlening bij een ramp.
Financieel belang	€ 1.191.000
Risico's	• Verwachte project- / frictiekosten 2017-2020 regionale meldkamer o.b.v. concept samenvoegingsplan. • Langdurige uitval. • Onvoldoende dekkingsmaatregelen financieel tekort 2018. • IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.). • Niet geheel halen van de prestatieafspraken (vlg. staffel) zorgverzekeraars. • Tekort ambulanceverpleegkundigen. • Materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten. • Aanbestedingsclaim.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
3.667	56.628	3.606	61.201

Recreatieschap Westfriesland**Gerelateerd aan programma('s)** 4. Economie

Vestigingsplaats	Stede Broec
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	5,62
Doel / openbaar belang	Behartigt voor de Westfrieze gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.
Financieel belang	€ 104.000
Risico's	• Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte. • Het ontbreken van vastgestelde beheerplannen. • Het uittreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling. • Imagoschade.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
997	1.600	881	780

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)**Gerelateerd aan programma('s)** 5. Samenleving

Vestigingsplaats	Alkmaar
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van het aantal inwoners. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	37,37
Doel / openbaar belang	De basistaken van GGD Hollands Noorden zijn: Kennis hebben van en informatie geven over de gezondheid van de inwoners, het organiseren van collectieve preventie (preventie gericht op alle inwoners), uitvoering van infectieziektebestrijding en uitvoering van de taken op het terrein van jeugdgezondheid. Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit.

Financieel belang	€ 695.000
Risico's	• Taakstelling begroting 2019. • Bedrijfsondersteuning GGD en Veilig Thuis. • GGD Rampen Opvang Plan • Kosten invoering GGD-dossier. • Afname aanvullende taken door gemeenten (o.a. door concurrentie).

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
471	12.560	501	12.542

Archeologie Westfriese Gemeenten

Gerelateerd aan programma('s) 7. Volkshuisvesting

Vestigingsplaats	Hoorn (centrumgemeente)
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Texel en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Geen.
Bedrag per inwoner	1,08
Doel / openbaar belang	Het doel van deze gemeenschappelijke regeling is om op beleidsmatig en uitvoerend niveau gezamenlijke belangen te behartigen op het gebied van archeologie.
Financieel belang	€20.000
Risico's	• Er zijn voor 2020 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-	-	-	-

WerkSaam

Gerelateerd aan programma('s) 5. Samenleving

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee

Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage aan apparaatskosten op basis van een verdeelsleutel en het gedeelte van de integratie-uitkering Sociaal Domein. dat de raden beschikbaar stellen voor participatie (inclusief volwasseneneducatie), inkomensdeel/buig en de wet sociale werkvoorziening voor zover het gaat om het budget dat samenhangt met de taken die overgaan naar WerkSaam. Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 51,45
Doel / openbaar belang	WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfriesse gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Lukt het (nog) niet om te werken dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.
Financieel belang	€ 957.000
Risico's	• Bepaling hoogte over te dragen participatiebudget. • Uitnuttig re-integratiebudget. • Minder omzet en minder winst uit commerciële activiteiten. • Schommeling in de kosten voor bedrijfsvoering.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
6.536	-	5.875	-

Centraal afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)

Gerelateerd aan programma('s) 6. Milieu

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW) is namens de deelnemende gemeenten aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Het CAW is houder van 338 van de 2.914 uitstaande aandelen van de NV Huisvuilcentrale Noord Holland en heeft zich op grond van artikel 9 en 10 van de ballotageovereenkomst garant gesteld voor rente en aflossing van leningen van de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland. Bij uitwinning of aansprakelijkheidsstelling van de aandeelhouders zijn de aandeelhouders onderling aansprakelijk naar rato van het aantal uitgegeven aandelen van de aan uitwinning of aansprakelijkheid verbonden kosten. Deze garantstelling vertaalt zich indirect naar de deelnemende gemeenten. De geprognoseerde stand van de leningen eind 2017 bedraagt ruim €606 miljoen. Er zijn 2.914 aandelen uitgegeven. Het aandeel van het CAW hierin is 338. Dit is een percentage van 11,6%, waardoor het CAW een bedrag garant staat voor ca. € 70,5 miljoen. Op basis van het inwoneraantal betekent dat voor de gemeente Enkhuizen een bedrag van € 6,2 miljoen.

Bedrag per inwoner	n.v.t.
Doel / openbaar belang	Het CAW heeft als taak het beheren van de voormalige stortplaats te Westwoud en de uitoefening van de rechten en plichten zoals verbonden aan het aandeelhouderschap in de HVC.
Financieel belang	nvt
Risico's	• Bestuurlijke en administratie ondersteuning door HVC. • Stortplaats Westwoud. • Garantstelling HVC.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
853	3.606	854	3.605

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Gerelateerd aan programma('s) 6. Milieu

Vestigingsplaats	Hoorn
Rechtsvorm	GR
Vertegenwoordiging	Lid van het Algemeen Bestuur
Deelnemers	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Texel en de provincie Noord-Holland
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijkse bijdrage volgens het bedrijfsplan op basis van lupsomfinanciering (vastgestelde prijs voor een totaalproject). Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.
Bedrag per inwoner	€ 25,16
Doel / openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving betrekking hebbende op milieu.
Financieel belang	€ 468.000
Risico's	• Wettelijke ontwikkelingen. • Ongedekte lasten voormalig directeur. • Outputfinanciering. • Meer-minder taken.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
788	4.200	314	4.200

Deelneming

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma('s) 8. Algemene dekkingsmiddelen

Vestigingsplaats	Alkmaar
-------------------------	---------

Rechtsvorm	NV
Vertegenwoordiging	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland
Deelnemers	17 gemeenten in Noord-Holland en de provincie Noord-Holland
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	Jaarlijks wordt een subsidie toegekend. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Bedrag per inwoner	€ 2,20
Doel / openbaar belang	Bevorderen van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord.
Financieel belang	€ 41.000
Risico's	• Er zijn voor 2020 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Alliander N.V.

Gerelateerd aan programma('s) 8. Algemene dekkingsmiddelen

Vestigingsplaats	Amsterdam
Rechtsvorm	Overig
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	Alle aandelen van Alliander N.V. zijn in handen van Nederlandse provincies en gemeenten.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	De gemeente heeft als aandeelhouder 124.198 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Bedrag per inwoner	n.v.t.
Doel / openbaar belang	De Gaskop beheert niet langer de aandelen die de gemeenten in Noord-Holland en de provincie in het netwerkbedrijf Alliander heeft. Gemeente Enkhuizen heeft vanaf 18 december 2017 rechtstreeks aandelen in Alliander, zonder tussenkomst van de Gaskop. De wet Onafhankelijk Netbeheer bepaalt dat de aandelen van netwerkbedrijven in handen van de overheid blijven.
Financieel belang	nvt
Risico's	• Er zijn voor 2020 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-	-	-	-

Bank Nederlandsche gemeenten (BNG)

Gerelateerd aan programma('s) 8. Algemene dekkingsmiddelen

Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Overig

Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Deelnemers	De Staat, gemeenten, provincies en één hoogheemraadschap
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	De gemeente heeft als aandeelhouder 130.650 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.
Bedrag per inwoner	n.v.t.
Doel / openbaar belang	De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	n.v.t.
Risico's	Risico's • Er zijn voor 2020 geen risico's bekend.

EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12
-	-	-	-

Inleiding

In de paragraaf grondbeleid van de begroting 2020 wordt verslag gedaan over de visie, ontwikkelingen en stand van zaken van de grondexploitaties in relatie tot de doelstellingen uit de begroting.

Visie

De visie op grondbeleid staat beschreven in de Nota Grondbeleid. (2016 – 2020). Hieronder volgen enkele kaders vanuit deze nota:

1. Het doel van het gemeentelijk grondbeleid is het, ten behoeve van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, creëren van ruimte voor wonen, welzijn, zorg, werken, winkelen en recreëren in zowel uitleggebieden als bestaand stedelijk gebied, door het oppakken of ondersteunen van concrete ontwikkelinitiatieven. Hierbij wordt gestreefd naar optimalisatie van het financiële resultaat per project (in principe sluitende grondexploitaties).
2. De vorm van grondbeleid (actief, faciliterend of mengvorm) wordt afhankelijk van de individuele situatie gekozen. Uitgangspunt is hierbij actief grondbeleid, tenzij dit op basis van factoren als grondposities, gemeentelijke doelstellingen, mogelijkheid tot sturing, risicoprofiel, verwacht financieel resultaat en/of benodigde capaciteit en/of deskundigheid onwenselijk of niet goed mogelijk is.
3. In het geval van passief (faciliterend) grondbeleid streeft de gemeente naar het afsluiten van anterieure overeenkomsten. In het uiterste geval dat geen overeenstemming is te bereiken met één of meer eigenaren in het gebied en het publieke belang van de ontwikkeling groot is, wordt een exploitatieplan, gekoppeld aan een bestemmingsplan of een projectbesluit, vastgesteld.
4. Strategische aankopen in het kader van actief grondbeleid vinden plaats voor zover deze passen binnen de door de raad vastgestelde plannen en visies en worden zo spoedig mogelijk na aankoop door middel van het raadsbesluit in de exploitatie genomen.

Wet- en regelgeving

Afgelopen jaar is er geen nieuwe wet- en regelgeving aangenomen met directe gevolgen voor het grondbeleid en de grondexploitaties.

Herstructurering Bloemenbuurt

Voor deze eerste wederopbouwwijk heeft Welwonen een herstructurering voor ogen. Naar verwachting worden er ruim 90 huurwoningen (gefaseerd) gesloopt en komen er ongeveer 115 huurwoningen voor terug (verschillende woontypes). De overige huurwoningen in de Bloemenbuurt worden gerenoveerd (in een periode van meerdere jaren). Een

stedenbouwkundig voorstel daartoe is bij de gemeente Enkhuizen ingediend voor de beginselmedewerking.

Deze plannen hebben tot gevolg dat zowel de boven- als ondergrondse infrastructuur c.q. openbare ruimte wordt gewijzigd. Als onderdeel van de voorbereiding van de beginselmedewerking worden deze kosten geraamd alsmede een kostenverdeling gemaakt tussen de gemeente en Welwonen. De planning is erop gericht om in 2019 de eventuele beginselmedewerking inclusief kostenaspecten (kapitaallasten) aan de raad voor te leggen. Het jaar 2020 zal in het teken staan van de (verdere) planologische voorbereidingen.

Westeinde

Deze locatie ligt tegen de gemeentegrens van Stede Broec aan en loopt als het ware over in de daar gelegen locatie Florapark waar de gemeente Stede Broec op termijn woningen wil bouwen. Omdat na (of eerder) de uitleglocatie Gommerwijk-West-West behoefte ontstaat aan een nieuwe uitleglocatie is er begin 2019 gestart met oriënterende gesprekken over het gezamenlijk ontwikkelen van deze locaties. Wanneer en hoe hoog de eventuele voorbereidingskosten zijn, volgt nog.

Prognose resultaten

Schepenwijk

Het beoogde resultaat van de grondexploitatie Schepenwijk (actief grondbeleid) bedraagt € 100.868 *negatief* op de eindwaarde. Ten opzichte van vorig jaar is dit een verbetering van € 184.897. Dit is voornamelijk het gevolg van het opnieuw kunnen aanbieden van de kavels die beoogd waren voor SPH voor de huidige prijsstelling (€ 115/m²), in plaats van een eerder afgesproken lagere prijsstelling.

Recreatieoord Enkhuizer Zand

Het uitgangspunt voor deze ontwikkeling (passief grondbeleid) is een voor de gemeente minimaal budgettair neutraal verloop.

Verliesneming

Voor het negatieve resultaat van de grondexploitatie van Schepenwijk is een verliesvoorziening opgenomen.

Winstneming

Vanaf het dienstjaar 2017 zijn gemeenten verplicht bij actief grondbeleid om winst te nemen volgens de 'Percentage of Completion' (POC) methode. Als per balansdatum bijvoorbeeld 75% van de totaal geraamde kosten zijn gemaakt en 30% van de totaal geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd, dan wordt in het betreffende dienstjaar reeds 22,5% (75% x 30%) van het geraamd batig eindresultaat genomen. In de jaren erop volgend wordt wederom hetzelfde gedaan, maar met aftrek/correctie van de eerder gedane winstnemingen. De gemeente heeft op dit moment geen grondexploitaties waarop tussentijdse winstnemingen van toepassing zijn.

Stand van zaken grondexploitatie

A. ACTIEF GRONDBELEID

Schepenwijk

Schepenwijk is een bedrijventerrein en op dit moment betreft het project de uitgifte van de laatste kavels en de uitvoering van de laatste werkzaamheden. Het plangebied is in principe bouw- en woonrijp, op het vergroten van de waterberging na. Deze werkzaamheden stonden gepland voor 2018, maar zijn door ontwikkelingen in het vinden van een geschikte afvoerlocatie opgeschoven naar 2019. De kosten hiervoor zijn begroot door de afdeling Leefomgeving (civiel) en geïndexeerd.

In 2018 zijn een tweetal kavels verkocht en geleverd en is er voor één kavel een koopovereenkomst gesloten (levering voorjaar 2019). Dit is minder dan verwacht voor 2018 en heeft te maken met het niet doorgaan van een beoogde verkoop van een viertal kavels in één koop aan SPH.

Op dit moment zijn er nog een vijftal kavels te verkopen. Voor twee kavels hiervan lopen vergevorderde gesprekken en deze verwachten we binnenkort te kunnen verkopen. Voor een ander kavel hebben zich inmiddels ook geïnteresseerden gemeld. Met het wegvallen van de verkoop aan SPH, maar met de huidige belangstelling, is de verwachting in 2020 het laatste kavel te kunnen verkopen en de grondexploitatie te kunnen sluiten.

B. PASSIEF GRONDBELEID

Recreatieoord Enkhuizer Zand

In 2004 heeft de gemeenteraad de Toekomstvisie Enkhuizerzand en bijbehorend vlekkenplan

vastgesteld. In 2009 heeft de gemeenteraad het vlekkenplan voor het Enkhuizerzand op onderdelen aangepast. Na inspraakafspraken en een enquête via het stadspanel is in 2014 besloten verder te gaan met het aanbestedingstraject. In 2015 is een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Het vlekkenplan en het beeldkwaliteitsplan vormden de basis voor de aanbesteding. Naar aanleiding van deze aanbesteding is de opdracht in 2017 aan OREZ gegund. In het najaar van 2018 is voor dit gebied het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. In het voorjaar van 2019 is ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd. Op moment van schrijven van deze begroting worden de raadstukken voorbereid voor de vaststelling van dit bestemmingsplan. Ook na vaststelling van het bestemmingsplan zal het project in 2020 de nodige inzet vergen.

Stand van zaken Strategische grondposities

De gemeente heeft een tweetal strategische gronden in haar bezit.

Gommerwijk West West

In februari 2019 heeft de gemeenteraad positief besloten op het initiatieffase document van de gebiedsontwikkeling Gommerwijk West West, en wordt een begin gemaakt met de definitiefase. Hiervoor is een voorbereidingskrediet toegekend. Op dit moment wordt de

ruimtelijke procedure voorbereid en zijn er gesprekken met de particuliere grondeigenaren. Dit laatste ook om te kunnen komen met een voorstel voor de gewenste ontwikkelstrategie (actief of passief grondbeleid).

Bierkade/Zilverstraat

De in 2010 voor de locatie Zilverstraat/Bierkade opgestelde stedenbouwkundige verkenning is het vertrekpunt voor verdere planuitwerking van deze ontwikkeling. In het najaar van 2018 heeft een consultatie met de raad plaatsgevonden. Op basis hiervan wordt een programma van eisen opgesteld die aan uw raad eind 2019 wordt voorgelegd met als doel een uitvraag te kunnen doen aan marktpartijen (passief grondbeleid). Het jaar 2020 zal in het teken staan van de verdere voorbereidingen van een herontwikkeling van deze locatie (inclusief locatie Hoogstraat).

Financiële kaders en financiële risico's

Schepenwijk

Over de grondexploitatie is een risicoanalyse gedaan met 2 jaar vertraging, 1% hogere kostenstijging en 1% lagere inkomstenstijging. Dit betekent een potentieel lager resultaat. Dit bedrag is opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Recreatieoord Enkhuizer Zand

Uitgangspunt voor deze ontwikkeling is een voor de gemeente minimaal budgettair neutraal verloop. Om goed inzicht te krijgen in de risico's is er naast een brede risico-inventarisatie ook een specifiek onderzoek verricht naar de risico's die gemeente loopt bij deze ontwikkeling, met daarbij behorende beheersmaatregelen. Deze beheersmaatregelen zijn voor zover mogelijk vastgelegd in de met de ontwikkelaar afgesloten anterieure overeenkomst.

Strategische gronden

Financiële risico's ontstaan hier als wanneer deze grondposities uiteindelijk niet kunnen worden aangewend ter ontwikkeling en moeten worden afgewaardeerd naar agrarische waarde.

De boekwaarde van de gronden die onderdeel zijn van de gebiedsontwikkeling Gommerwijk West- West bedraagt € 24/m². De grondexploitatie-raming van dit project laat in de initiatieffase een positief resultaat zien.

De boekwaarde van de gronden die onderdeel zijn van het project Zilverstraat bedraagt € 367/m². De verwachting is dat bij ontwikkeling tot woningbouw de boekwaarde wordt gecompenseerd.

Reserves en voorzieningen

De beleidsuitgangspunten voor de Risicoreserve Bouwgrondexploitaties zijn vastgelegd in de door de raad vastgestelde nota Reserves en Voorzieningen. Het saldo van deze Reserve per 31 december 2018 ligt tussen het vastgestelde minimum (€ 250.000) en maximum (€ 1,5 miljoen).

Financiën

Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten per programma

Programma:	Rek. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020
<i>Lasten:</i>			
1. Bestuur en ondersteuning	2.077	3.257	3.016
2. Veiligheid	1.785	1.893	1.977
3. Beheer openbare ruimte	4.341	5.182	5.181
4. Economie	3.885	3.891	3.792
5. Samenleving	29.195	28.637	28.900
6. Milieu	4.170	4.559	4.273
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1.667	2.014	1.899
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	437	480	410
Overhead	4.830	5.574	5.746
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal lasten:	52.387	55.487	55.194

Programma:	Rek. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020
<i>Baten:</i>			
1. Bestuur en ondersteuning	-467	-1.123	-1.127
2. Veiligheid	-26	-38	-39
3. Beheer openbare ruimte	-230	-175	-177
4. Economie	-2.678	-2.465	-2.565
5. Samenleving	-6.801	-6.475	-6.402
6. Milieu	-4.823	-4.777	-5.044
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-745	-373	-400
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-33.821	-35.417	-37.057
Overhead	-31	-786	-18
Totaal baten:	-49.622	-51.629	-52.829

Totaal saldo van baten en lasten	2.765 nadeel	3.858 nadeel	2.365 nadeel
---	-------------------------	-------------------------	-------------------------

Mutaties reserves:

Programma:	Rek. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020
-------------------	------------------	-------------------	-------------------

Storting reserves:

1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Veiligheid	7	0	0
3. Beheer openbare ruimte	964	973	1.859
4. Economie	0	0	0
5. Samenleving	23	23	405
6. Milieu	0	0	0
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	618	3.500	24
Totaal storting:	1.612	4.496	2.288

Programma:	Rek. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020
-------------------	------------------	-------------------	-------------------

Onttrekkingen reserves:

1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	-629	-1.447	-1.367
4. Economie	0	0	0
5. Samenleving	-2.709	-1.646	-1.308
6. Milieu	0	0	0
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-2.115	-5.683	-2.117
Totaal onttrekkingen:	-5.453	-8.776	-4.792

Totaal mutaties reserves	-3.841	-4.280	-2.504
Resultaat	-1.076	-422	-139
	voordeel	voordeel	voordeel

Overzicht van incidentele baten en lasten

Lasten

Programma/omschrijving	Begroting 2020
1. Bestuur en ondersteuning	
Bijdrage DeSom	€ 91.000
Scenario's bestuurlijke toekomst Enkhuizen	€ 30.000
2. Veiligheid	
Gevels en dakbedekking brandweerkazerne	
Samen veilig ondernemen	€ 30.000
3. Beheer openbare ruimte	
Opstellen bomenbeleidsplan	€ 7.000
4. Economie	
Herstructurering Krabbersplaat	€ 20.000
Vergroten aanbod verblijfsaccommodaties	€ 15.000
5. Samenleving	
Asbestsanering De Drecht	
Vervanging CV-LB De Drecht	
Buitenkozijnen sporthal De Drecht	€ 80.000
Sportvelden binnendeuren Dindua	€ 15.000
Sportvelden Dindua boiler	
Lasten Kunst en museumbeleid	€ 55.000
Schuldhelpverlening / Maatschappelijke begeleiding	€ 141.000
Maatschappelijke begeleiding vergunninghouders	€ 21.000
Onderhoud monumenten	
Huur noodlokalen het Driespan	€ 210.000
Bijstandsccliënten naar passend werk	€ 13.000
Exploitatieplan Hertenkamp	€ 78.000
6. Milieu	
Opstellen warmtetransitievisie	€ 30.000
Uitvoeringsprogramma milieu 2016-2020	€ 35.000
Vorbereidingsbudget pilot gasloos	€ 35.000
PvA implementatie geothermie	€ 20.000
PvA ruimtelijke (klimaat)adaptie	€ 24.000
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	
Omgevingswet	€ 175.000

Overhead en algemene middelen

SED perspectief	€ 898.000
-----------------	-----------

Diversen

Onderhoud kapitaalgoederen	€ 1.341.000
----------------------------	-------------

Reserves: lasten

Storting reserve kunst en museumbeleid	€ 23.000
--	----------

Onderhoud kapitaalgoederen	€ 859.000
----------------------------	-----------

Extra storting reserve onderhoud kapitaalgoederen	€ 1.000.000
---	-------------

Storting reserve dekking afschrijvingslasten	€ 24.000
--	----------

Storting reserve sociaal domein inzake jeugdzorg	€ 382.000
--	-----------

Totaal	€ 5.653.000
---------------	--------------------

Baten**Programma/omschrijving****Begroting 2019****Reserves: baten**

Reserve parkeerbonds	€ 24.000
----------------------	----------

Reserve egalisatie tarieven	€ 243.000
-----------------------------	-----------

Reserve kunst en museumbeleid; cultuurnota	€ 55.000
--	----------

Reserve Sociaal domein; schuldhulpverlening	€ 141.000
---	-----------

Reserve Sociaal domein; vergunninghouders	€ 21.000
---	----------

Reserve sociaal domein; hertenkamp	€ 78.000
------------------------------------	----------

Reserve sociaal domein; Buurtbemiddeling	€ 12.000
--	----------

Reserve sociaal domein; Verwacht tekort Wmo	€ 250.000
---	-----------

Reserve sociaal domein; Verwacht tekort Jeugd	€ 750.000
---	-----------

Algemene reserves; Omgevingswet	€ 30.000
---------------------------------	----------

Algemene reserve SED perspectief	€ 898.000
----------------------------------	-----------

Onderhoud kapitaalgoederen	€ 1.341.000
----------------------------	-------------

Van AR naar reserve onderhoud kapitaal goederen	€ 1.000.000
---	-------------

Scenario's bestuurlijke toekomst Enkhuizen	€ 30.000
--	----------

Opstellen bomenbeleidsplan	€ 7.000
----------------------------	---------

Herstructurering Krabbersplaat	€ 20.000
--------------------------------	----------

Vergroten aanbod verblijfsaccommodaties	€ 15.000
---	----------

Bijstandsccliënten naar passend werk	€ 13.000
--------------------------------------	----------

Opstellen warmtetransitievisie	€ 30.000
--------------------------------	----------

Vorbereidingsbudget pilot gasloos	€ 35.000
-----------------------------------	----------

PvA implementatie geothermie	€ 20.000
------------------------------	----------

Totaal	€ 5.013.000
---------------	--------------------

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Programma	Omschrijving	2020	
		Lasten	Baten
8. Algemene dekkingsmiddelen	Reserve dekking afschrijvingslasten		19.000

Structureel saldo

	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Saldo van baten en lasten	-2365	-1575	-1379	-644
Saldo mutaties reserves	2504	1376	861	684
Begrotingssaldo na bestemming	139	-199	-518	40
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-639	-436	-592	-265
Structureel begrotingssaldo	778	237	74	305

Overzicht van baten en lasten per taakveld

	Lasten	Baten
1. Bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	2.343	820
0.2 Burgerzaken	521	308
T541 Historisch Archief	152	0
2. Veiligheid		
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.327	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	650	37
3. Beheer openbare ruimte		
0.63 Parkeerbelasting		151
2.1 Verkeer en vervoer	3.080	26
2.2 Parkeren	240	0
2.4 Economische havens en waterwegen	426	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0
5.72 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.435	0
4. Economie		
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	493	602
2.3 Recreatieve havens	1.441	757
3.1 Economische ontwikkeling	528	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	738	667
3.3 Bedrijfsloket en - regelingen	31	12
3.4 Economische promotie	175	8
5.71 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	386	518
5. Samenleving		
4.1 Openbaar basisonderwijs	66	0
4.2 Onderwijshuisvesting	781	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.242	473
5.1 Sportbeleid en activering	732	0
5.2 Sportaccommodaties	957	409
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	515	0
5.4 Musea	29	0
5.5 Cultureel erfgoed	307	63
5.6 Media	381	29
5.7 Openbaar groen (openlucht) recreatie	227	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.311	102
6.2 Wijkteams	2.891	0
6.3 Inkomensregelingen	7.158	4.943
6.4 Begeleide participatie	5.033	0

6.5 Arbeidsparticipatie	561	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	333	0
6.71 Maatwerkvoorzieningen 18+	429	330
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.375	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	114	53
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	680	0
6. Milieu		
7.1 Volksgezondheid	774	0
7.2 Riolering	991	1.739
7.3 Afval	2.400	3.063
7.4 Milieubeheer	679	1
7.5 Begraafplaatsen	203	241
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling		
8.1 Ruimtelijke ordening	899	12
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	76	0
8.3 Wonen en bouwen	924	388
8. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		
0.4 Overhead	5.746	18
0.5 Treasury	88	636
3.41 Toeristenbelasting en gemakkelijkhedenretributie		510
0.61 OZB woningen	143	1.755
0.62 OZB - niet woningen	39	2.095
0.64 Belastingen overig	115	88
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	31.972
0.8 Overige baten en lasten	25	0
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0
0.10 Mutaties reserves	2.288	4.791
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	139	
Totaal	57.617	57.617

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

Algemeen financieel beeld

De primitieve begroting is gebaseerd op de kadernota 2020. Dat betekent dat autonome mutaties zoals de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden en ontwikkeling van de algemene uitkering in de begroting zijn verwerkt, maar ook de extra middelen voor ingezet en nieuw beleid waartoe is besloten. Dat geldt ook voor de financiële gevolgen van eerder genomen besluiten van de raad.

De primitieve begroting 2020 sluit met een overschot van € 393.000. Het doorrekenen van al eerder voorgenomen nieuw beleid conform de kadernota 2018 - 2021, dat nu nog niet tot concrete besluitvorming heeft geleid en daarom niet in de primitieve begroting is verwerkt, leidt ertoe dat de begroting 2020 sluit met een positief saldo van € 436.000. Er moeten nog besluiten worden genomen over extra budgetten voor huisvestingsvoorzieningen onderwijs (€ 47.000) en de bezuiniging door verkoop van gebouwen (voordeel € 90.000).

Algemeen financieel beeld voor 2020

Het resultaat van de primitieve begroting voor 2020 is als volgt opgebouwd (x € 1.000):

De totale baten bedragen excl. onttrekkingen aan reserves	€ 52.829
Onttrekkingen aan reserves ten gunste van de begroting	€ 4.792
Totale baten	€ 57.621
De totale lasten bedragen excl. storingen in reserves	€ 55.194
Storingen in reserves ten laste van de begroting	€ 2.288
Subtotaal lasten	€ 57.482
Begrotingsresultaat	€ 139
Totale lasten	€ 57.621

Uitgangspunten voor de begroting

De uitgangspunten voor het opstellen van deze begroting zijn als volgt:

Algemeen

Algemene prijsinflatie + 1,5%

Voor prijsgevoelige budgetten volgen we de ontwikkeling van de prijzen zoals opgenomen in de meicirculaire 2019 (CPB Prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product-uitgangsjaar 2019). Dit inflatiepercentage wordt cumulatief toegepast (2021 = 3,0%; 2022 = 4,5%; etc.).

Rente

Rente op nieuwe investeringen + 1,8%

De rente over nieuwe investeringen wordt gebaseerd op de gemiddelde rente van kort geld (1 week) en lang geld (15 jaar) bij de BNG over een periode van de afgelopen 7 jaar.

1% rente op nieuwe investeringen betekent afgerond een bedrag van € 12.500.

Rente op bestaande investeringen

Rente omslagpercentage

Rente op bestaande investeringen wordt toegerekend via het rente-omslagpercentage (gemiddelde).

Tarieven en heffingen

Secretarieleges + 1,5%

Onroerendezaakbelastingen + 1,5%

Marktgeden + 1,5%

Havengelden + 1,5%

De algemene prijsinflatie wordt ook toegepast op de tarieven en heffingen.

Rioolheffing + 1,5%

De algemene prijsinflatie wordt, conform het raadbesluit van het GRP, ook toegepast op de rioolheffing. Daarnaast vindt er binnen de raad een afweging plaats voor de differentiëring van de rioolheffing.

Afvalstoffenheffing

nader te bepalen

Inzake afvalstoffenheffing volgt nadere besluitvorming, gelet op ontwikkelingen bij HVC in dit kader.

Overige

Algemene uitkering gemeentefonds

Meicirculaire 2019

De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2020 wordt gebaseerd op de Meicirculaire 2019. In de Algemene Uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2020 t/m 2023 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2020 t/m 2023 (*prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product*).

Bijdrage Gemeenschappelijke regelingen + 2,8%

Voor indexatie van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord-Holland Noord van de Regietafel GR-en NH-N. Uitgangspunt Regietafel is loonindexatie 3,2%; prijsindexatie 2,0%; gewogen gemiddelde 2,8%. Door middel van positieve zienswijzen bij de Kadernota's 2020 van GR-en is hiermee al ingestemd.

Subsidies (alle sectoren)

+ 1,99%

Voor subsidies wordt voor de lonen uitgegaan van de prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers 2019 (CPB september 2018: 1,9%). Voor prijsgevoelige onderdelen wordt rekening gehouden met een inflatiepercentage dat gebaseerd is op de CPB verwachting van december 2018 (Prijsontwikkeling Bruto Binnenlands Product - uitgangsjaar 2019: 2,2%). Omdat wordt gerekend met een verhouding loon/prijs van 70/30 wordt een indexatie toegerekend van 1,99%.

1% betekent afgerond een bedrag van € 34.000.

SED organisatie

Kaderbrief 2020 SED Organisatie

Voor de bijdrage aan de SED organisatie wordt uitgegaan van de Kaderbrief 2020 van de SED organisatie.

Geprognosticeerde balans

Het opnemen van de geprognosticeerde balans in de begroting is verplicht. Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet qua informatiebehoefte aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Hierna vindt u de geprognosticeerde balans voor 2020. In het hoofdstuk 'Meerjarenraming en toelichting' wordt de geprognosticeerde balans meerjarig weergegeven.

Geprognosticeerde balans		Bedragen x € 1.000	
Begin- en eindbalans		1-1-2020	31-12-2020
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa		50.075	58.793
Financiële vaste activa; kapitaalverstrekkingen		432	432
Financiële vaste activa; leningen		5.302	5.302
Totaal vaste activa		55.809	64.527
Vlottende activa			
Voorraden		1.346	891
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		1.863	1.160
Liquide middelen		295	110
Overlopende activa		1.122	571
Totaal vlottende activa		4.626	2.732
Totaal ACTIVA		60.435	67.259
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen Vermogen		17.270	14.768
Voorzieningen		1.951	1.924
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar		36.030	46.051
Totaal vaste passiva		55.251	62.743
		55.251	62.743
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar		3.026	3.224
Overlopende passiva		2.158	1.292
Totaal vlottende passiva		5.184	4.516
		5.184	4.516
Totaal PASSIVA		60.435	67.259

Berekening van het EMU-saldo

Volgens artikel 20c van het Besluit Begroting en Verantwoording moet in de toelichting op het overzicht van baten en lasten de berekening van het aandeel van de gemeente in het EMU-saldo worden opgenomen. De berekening over het vorige begrotingsjaar, het geraamde bedrag over het begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over het jaar volgend op het begrotingsjaar. De ontwikkeling van het EMU-saldo over de drie jaren volgend op het begrotingsjaar is weergegeven onder het hoofdstuk meerjarenraming en toelichting.

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet. Volgens de regels van de EMU mag het vorderingstekort niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

Omschrijving	2019 Begroting (na wijziging)	2020 Begroting (primitief)	2021 begroting
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	421	139	-199
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.618	1.897	1.886
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	20	20	20
-4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-13.273	-5.245	-2.384
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
-7 Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord		0	0
-9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-47	-47	-47
-10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van	0	0	0

bovenstaande posten

-11 Verkoop van effecten:			
- 11a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
-11b Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-11.261	-3.236	-724

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de begroting zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening getroffen worden. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Enkhuizen zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen die betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Enkhuizen gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Voor gewezen wethouders is een pensioenvoorziening ingesteld. Jaarlijks worden daar de pensioenuitkeringen uit gefinancierd. De onttrekking in 2020 gaat om de pensioenuitkeringen aan ex-wethouders en nabestaanden van een gewezen wethouders.

Investeringsen

In de onderstaande tabellen worden de nieuwe investeringen weergegeven zoals deze in de Kadernota 2020 zijn opgenomen. De kapitaallasten van deze investeringen zijn in de begroting verwerkt.

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Investeringsen met een economisch nut zijn alle investeringen die verhandelbaar zijn (er is markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Investeringsen met een economisch- en maatschappelijk nut worden geactiveerd, mits ze groter of gelijk zijn dan € 15.000.

Investerings met economisch nut

Omschrijving	Investerings 2020
Sanitair gebouwen haven aanvullend krediet	65.000
Herbouw Flosbeugel	xxxxxxx
Investerings GRP	1.495.000
Totaal	1.560.000

Investerings met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investerings 2020
Herinrichting Noorderkade	51.000
Vervangen Romeinstraat	230.000
Vervangen Kabel Oranjestraat- Nassaustraat	15.000
Kast- en kabelvervanging	50.000
opheffen NABO - aanleg alternatieve looproute	150.000
Kunstwerken	1.277.000
Totaal	1.773.000

Investerings in de openbaren ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investerings in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzienings.

Overzicht reserves en voorzieningen

Algemene reserve

Deze reserve heeft een bufferfunctie. Voordelige jaarresultaten en voordelige resultaten op grondexploitaties worden in deze reserve gestort. Nadelige jaarresultaten, stortingen in voorzieningen en dekking van incidentele uitgaven kunnen worden onttrokken aan deze reserve.

	Boekwaarde 1-1-2020	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2020
Algemene reserve	5.636		2.098	5.636
Reserve weerstandscapaciteit	1.500			1.500
Bouwgrondexploitatie	1.493			1.493
Totaal	8.629	0	0	6.531

Bestemmingsreserves

	Boekwaarde 1-1-2020	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2020
Parkeergefondsen	35		24	11
Egalisatie tarieven	98			98
Onderhoud kapitaalgoederen	2.236	1.859	1.341	2.754
Stadsuitleg	1.076			1.076
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	42			42
Sociaal Domein	3.831		870	2.961
Kunst- en museumbeleid	147	23	55	115
Energiebeleid	1			1
Volkshuisvestingsfonds	400			400
Bestemmingsplannen/stedenbk	221			221
Dekking afschrijvingslasten	552	24	19	557
Totaal	8.639	1.906	2.309	8.236

Toelichting op de reserves

Algemene reserve

De onttrekking uit de algemene reserve in 2020 betreft onderdelen die bij de Kadernota 2020 zijn opgenomen: dekking van de incidentele kosten van het Uitvoeringsprogramma ad € 170.000 en storting van € 1 miljoen in de reserve Groot Onderhoud waarmee een structurele begrotingsruimte van € 100.000 gedurende tien jaar wordt gecreëerd. Daarnaast wordt op basis van eerdere besluitvorming € 898.000 onttrokken ter dekking van het onderdeel SED perspectief 2020 en € 30.000 ter dekking van kosten in het kader van de voorbereiding/implementatie van de Omgevingswet (laatste termijn).

Parkeerfonds

In de Kadernota 2020 is de herinrichting van de Noorderkade opgenomen. De geraamde kosten hiervan ad € 24.000 worden, conform de Kadernota, gedekt uit het parkeerfonds.

Onderhoud kapitaalgoederen

De vermeerderingen betreffen de storting van € 1 miljoen vanuit de algemene reserve. De structurele storting ad € 839.000 (was € 939.000, maar is met € 100.000 verlaagd vanwege de eenmalige storting vanuit de algemene reserve van € 1 miljoen) en € 20.000 structureel voor dekking van groot onderhoud aan de carillons. De verminderingen betreffen dekking van geraamd onderhoud in de begroting 2020. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Sociaal domein

De geraamde toename van kosten Wmo (€ 250.000) en Jeugdhulp (€ 750.000) worden, op basis van bestaand beleid, gedekt uit de reserve Sociaal domein. Daarnaast wordt € 162.000 onttrokken op basis van besluitvorming Kadernota 2018-2022 (Schuldhelpverlening € 141.000 en Vergunninghouders € 21.000) en € 90.500 als gevolg van raadsbesluiten 2019 (Buurtbemiddeling ad € 12.500 en bijdrage exploitatie Hertenkamp ad € 78.000). De vermeerdering voor de compensatie in de algemene uitkering 2020 ad € 382.000 is voor gestegen kosten voor Jeugdhulp. Daar de toename van deze kosten wordt gedekt uit de reserve Sociaal domein wordt deze compensatie ook doorgestort naar deze reserve.

Kunst- en museumbeleid

De vermeerdering ad € 23.000 betreft de reguliere structurele storting vanuit de exploitatie (bekrachtigd in de cultuurnota). De vermindering betreft dekking van kosten van uitvoering van de Cultuurnota ad € 35.000 (ten behoeve van een collectieregistrator en -beheerder). Daarnaast is er € 20.000 beschikbaar voor uitgaven van geringe omvang voor het in stand houden van het museale bezit, danwel het realiseren van permanente of tijdelijke kunst projecten.

Dekking afschrijvingslasten

De vermindering ad € 19.000 is voor de dekking van de geraamde afschrijvingen 2020. De vermeerdering ad € 24.000 betreft de afschrijvingslasten van de extra parkeerplaatsen die worden aangelegd bij de herinrichting van de Noorderkade.

Voorzieningen

	Boekwaarde 1-1-2020	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2020
Pensioenvoorziening wethouders	279		40	239
Voorziening rioleringen	6			6
Investeringsubsidie Wijkcentrum	1.273			1.273
Begraafplaats	394	20	7	407
Totaal	1.952	20	47	1.925

Toelichting op de voorzieningen

Pensioenvoorziening wethouders

De vermindering ad € 40.000 is voor de dekking van pensioenverplichtingen van voormalige wethouders van de gemeente Enkhuizen.

Voorziening begraafplaats

De vermindering is voor de dekking van de jaarlijkse exploitatiekosten zoals het groenonderhoud en de kosten van de beheerder. De vermeerdering ad € 20.000 betreft een de vooruit ontvangen grafrechten en grafonderhoud.

Meerjarenraming en toelichting

Algemeen financieel beeld

Het geraamde verloop van het begrotingsresultaat over de jaren is als volgt:

Begrotingsresultaat 2020	€ 139.000 voordeel
Begrotingsresultaat 2021	€ 199.000 nadeel
Begrotingsresultaat 2022	€ 518.000 nadeel
Begrotingsresultaat 2023	€ 40.000 voordeel

Meerjarenraming

Programma:	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023
------------	------------	------------	------------

Lasten:

1. Bestuur en ondersteuning	2.920	2.947	2.961
2. Veiligheid	2.185	1.990	2.002
3. Beheer openbare ruimte	5.056	5.175	5.283
4. Economie	3.253	3.246	3.276
5. Samenleving	29.152	29.918	29.831
6. Milieu	4.172	4.214	4.250
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1.756	1.790	1.820
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	475	488	500
Overhead	5.520	5.410	5.513
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal lasten:	54.489	55.178	55.436

Programma:	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023
------------	------------	------------	------------

Baten:

1. Bestuur en ondersteuning	-1.045	-1.040	-1.041
2. Veiligheid	-39	-36	-36
3. Beheer openbare ruimte	-179	-182	-184
4. Economie	-2.033	-2.046	-2.059
5. Samenleving	-6.410	-6.426	-6.426
6. Milieu	-5.078	-5.213	-5.247
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-408	-415	-415
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-37.705	-38.424	-39.366
Overhead	-18	-18	-18
Totaal baten:	-52.915	-53.800	-54.792

Totaal saldo van baten en lasten	1.574 nadeel	1.378 nadeel	644 nadeel
---	-------------------------	-------------------------	-----------------------

Mutaties reserves:

Programma:	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Storting reserves:

1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	859	859	859
4. Economie	0	0	0
5. Samenleving	403	403	403
6. Milieu	0	0	0
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	0	0

Totaal storting:	1.262	1.262	1.262
-------------------------	--------------	--------------	--------------

Programma:	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Onttrekkingen reserves:

1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Veiligheid	0	0	0
3. Beheer openbare ruimte	-926	-903	-888
4. Economie	0	0	0
5. Samenleving	-1.241	-1.201	-1.039
6. Milieu	0	0	0
7. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-471	-19	-19

Totaal onttrekkingen:	-2.638	-2.123	-1.946
------------------------------	---------------	---------------	---------------

Totaal mutaties reserves	-1.376	-861	-684
---------------------------------	---------------	-------------	-------------

Resultaat	198 nadeel	517 nadeel	-40 voordeel
------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------------

Uitgangspunten van de meerjarenraming

De uitgangspunten van de meerjarenraming zijn uiteengezet onder de uitgangspunten van de begroting 2020 in het hoofdstuk 'Financiële positie'.

Geprognosticeerde balans

Het opnemen van de geprognosticeerde balans in de begroting is verplicht. Door het opnemen van een geprognosticeerde balans in zowel de begroting als de meerjarenraming krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans moet qua informatiebehoefte aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

Hierna vindt u de meerjarige geprognosticeerde balans voor 2020. In het hoofdstuk 'Financiële positie' wordt de geprognosticeerde balans voor 2020 weergegeven.

Geprognosticeerde meerjarenbalans	Bedragen x €		
	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiele vaste activa	60.280	61.200	61.896
	432	432	432
	5.302	5.302	5.302
Totaal vaste activa	66.014	66.934	67.630
Vlottende activa			
Vorraden	262	262	262
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	1.160	1.160	1.160
Liquide middelen	110	110	110
Overlopende activa	571	571	571
Totaal vlottende activa	2.103	2.103	2.103
Totaal ACTIVA	68.117	69.037	69.733
PASSIVA			
Vaste passiva			
Eigen Vermogen	13.395	12.538	11.887
Voorzieningen	1.897	1.870	1.843
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	47.399	49.408	50.908
Totaal vaste passiva	62.691	63.816	64.638
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	3.555	3.350	3.224
Overlopende passiva	1.871	1.871	1.871
Totaal vlottende passiva	5.426	5.221	5.095
Totaal PASSIVA	68.117	69.037	69.733

Berekening van het EMU - saldo

Volgens artikel 23D van het Besluit Begroting en Verantwoording moet in de meerjarenraming de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar worden weergegeven.

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo, vergelijken kon hierdoor niet. Volgens de regels van de EMU,

mag het vorderingentekort niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de Eurolanden behouden.

Omschrijving	2020 Begroting (primitief)	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting
Berekend EMU-saldo	-3.236	-724	-1.463	1.162

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

In de meerjarenraming zijn ramingen opgenomen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Hiervoor mag geen voorziening getroffen worden. Wel moet hierover informatie in de begroting worden opgenomen. Onder deze verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel het voormalig personeel. In de begroting van Enkhuizen zijn alleen nog budgetten voor de bovengenoemde onderdelen welke betrekking hebben op het college. Het overige personeel is immers werkzaam bij de SED organisatie. Binnen de begroting van Enkhuizen gaat het om de volgende posten:

Pensioenen wethouders

Voor gewezen wethouders is een pensioenvoorziening ingesteld. Jaarlijks worden daar pensioenuitkeringen uit gefinancierd. De onttrekking van € 40.000 per jaar betreft de pensioenuitkering aan ex-wethouders en nabestaanden van een gewezen wethouder.

Investerings

In de onderstaande tabell worden de nieuwe investeringen weergegeven zoals deze in de Kadernota 2020 zijn opgenomen. De kapitaallasten van deze investeringen zijn al in de meerjarenraming tot en met 2023 verwerkt.

Investerings met economisch nut

Omschrijving	Investering 2021	Investering 2022	Investering 2023
Investerings GRP	1.280.000	828.000	730.000
Totaal	1.280.000	828.000	730.000

Investerings met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investering 2021	Investering 2022	Investering 2023
Kast- en kabelvervanging	50.000	50.000	50.000
Kunstwerken	1.054.000	1.203.000	1.098.000
Oeverbescherming		514.000	500.000
OVL vervanging lichtmasten		89.000	89.000
OVL vervanging armaturen		83.000	83.000
Totaal	1.104.000	1.939.000	1.820.000

Overzicht reserves en voorzieningen

Het meerjarenoverzicht van de algemene reserve is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve	3.538	3.086	3.086	3.086
Reserve weerstandscapaciteit	1.500	1.500	1.500	1.500
Bouwgrondexploitatie	1.493	1.493	1.493	1.493
Totaal	6.531	6.079	6.079	6.079

Het meerjarenoverzicht van de overige reserves is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Parkeerfonds	11	11	11	11
Egalisatie tarieven	98	98	98	98
Onderhoud kapitaalgoederen	2.754	2.689	2.649	2.653
Stadsuitleg	1.076	1.076	1.076	1.076
Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	42	42	42	42
Sociaal Domein	2.961	2.131	1.340	711
Kunst- en museumbeleid	115	108	101	94
Energiebeleid	1	1	1	1
Volkshuisvestingfonds	400	400	400	400
Bestemmingsplannen/stedenbk	221	221	221	221
Dekking afschrijvingslasten	557	538	519	500
Totaal	8.236	7.315	6.458	5.807

Het meerjarenoverzicht van de voorzieningen is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2023
Pensioenvoorziening wethouders	239	199	159	119
Voorziening rioleringen	6	6	6	6
Investeringsubsidie Wijkcentrum	1.273	1.273	1.273	1.273
Begraafplaats	407	420	433	446
Totaal	1.925	1.898	1.871	1.844

Incidentele baten en lasten

Lasten

Programma/Omschrijving	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
2. Veiligheid			
Gevels en dakbedekking brandweerkazerne	€ 179.000		
Samen veilig ondernemen	€ 30.000		
5. Samenleving			
Asbestsanering de drecht		€ 250.000	
Vervanging CV-LB de drecht		€ 50.000	
Sportvelden Dindua boiler	€ 8.000		
Lasten Kunst en museumbeleid	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Schuldhelpverlening / Maatschappelijke begeleiding	€ 141.000	€ 141.000	
Maatschappelijke begeleiding vergunninghouders	€ 21.000	€ 21.000	
Onderhoud monumenten		€ 30.000	
Exploitatieplan Hertenkamp	€ 46.000	€ 19.000	€ 19.000
Overhead en algemene middelen			
SED perspectief	€ 452.000		
Diversen			
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 924.000	€ 899.000	€ 885.000
Reserves : lasten			
Storting reserve kunst en museumbeleid	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Onderhoud kapitaalgoederen	€ 859.000	€ 859.000	€ 859.000
Storting reserve sociaal domein inzake jeugdzorg	€ 390.000	€ 390.000	€ 390.000
Totaal	€ 3.083.000	€ 2.692.000	€ 2.186.000

Baten

Programma/Omschrijving	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Reserves : baten			
Reserve kunst en museumbeleid; cultuurnota	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Reserve Sociaal domein; schuldhelpverlening	€ 141.000	€ 141.000	
Reserve Sociaal domein; vergunninghouders	€ 21.000	€ 21.000	
Reserve sociaal domein; hertenkamp	€ 46.000	€ 19.000	€ 19.000
Reserve sociaal domein; Buurtbemiddeling	€ 12.500		
Reserve sociaal domein; Verwacht tekort WMO	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Reserve sociaal domein; Verwacht tekort Jeugd	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000
Algemene reserves; Omgevingswet	€ 30.000		
Algemene reserve SED Perspectief	€ 452.000		

Onderhoud kapitaalgoederen	€ 924.000	€ 899.000	€ 885.000
Totaal	€ 2.646.500	€ 2.100.000	€ 1.924.000

Structurele mutaties reserves

Programma	Omschrijving	2021		2022		2023	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
8. Algemene dekkingsmiddelen	Reserve dekking afschrijvingslasten		19.000		19.000		19.000